

Fortis Bank Polska SA

Roczne Sprawozdanie Finansowe
Fortis Bank Polska Spółka Akcyjna
za 2007 rok
zgodne z Międzynarodowymi Standardami
Sprawozdawczości Finansowej

FORTIS

Spis treści

Spis treści	2
1. Wybrane dane finansowe	3
2. Rachunek zysków i strat.....	4
3. Bilans.....	5
4. Zestawienie zmian w kapitale własnym	6
5. Rachunek przepływów pieniężnych	8
Noty objaśniające do sprawozdania finansowego.....	9
6. Dane informacyjne o Banku.....	9
7. Zasady rachunkowości	11
8. Porównywalność z opublikowanymi wcześniej raportami	27
9. Skutki przyjęcia MSSF	28
10. Sprawozdawczość w ramach segmentów	40
11. Dodatkowe noty objaśniające do rachunku zysków i strat.....	46
12. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	50
13. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	51
14. Należności.....	53
15. Inwestycje – dostępne do sprzedaży.....	54
16. Rzeczowy majątek trwały	56
17. Wartości niematerialne.....	57
18. Aktywa i rezerwa z tytułu podatku odroczonego	58
19. Pozostałe aktywa	60
20. Zobowiązania	61
21. Zobowiązania podporządkowane	62
22. Pozostałe zobowiązania.....	63
23. Rezerwy.....	64
24. Kapitały własne	65
25. Noty objaśniające do rachunku przepływów pieniężnych	67
26. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych.....	68
27. Pochodne instrumenty finansowe	69
28. Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe.....	71
29. Działalność powiernicza i inne funkcje pełnione na rzecz funduszy inwestycyjnych.....	72
30. Płatności z tytułu umów najmu.....	74
31. Informacja o transakcjach z podmiotami powiązanymi	75
32. Transakcje z Zarządem, Radą Nadzorczą, osobami zarządzającymi i pracownikami	79
33. Świadczenia pracownicze	84
34. Zarządzanie ryzykiem.....	86
35. Wydarzenia po dniu bilansowym	109
36. Inne istotne informacje	110

1. Wybrane dane finansowe

Wybrane dane finansowe	W tys. PLN		W tys. EUR	
	31.12.2007 roku (narastająco)	31.12.2006 roku (narastająco)	31.12.2007 roku (narastająco)	31.12.2006 roku (narastająco)
Przychody z tytułu odsetek	606 041	375 542	160 464	96 315
Przychody z tytułu prowizji	134 231	107 614	35 541	27 600
Razem przychody netto	580 289	421 254	153 646	108 039
Zysk brutto	214 607	104 112	56 822	26 702
Zysk netto	177 594	85 137	47 022	21 835
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	-2 792 917	-643 592	-739 493	-165 062
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-56 377	-390 640	-14 927	-100 187
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	1 612 932	1 787 900	427 063	458 542
Przepływy pieniężne netto razem	-1 236 362	753 668	-327 357	193 293
Aktywa razem	14 211 014	10 995 808	3 967 341	2 870 069
Zobowiązania wobec banków	5 895 545	4 955 977	1 645 881	1 293 583
Zobowiązania wobec klientów	6 307 428	4 627 357	1 760 868	1 207 809
Kapitały własne	1 153 956	981 505	322 154	256 187
Liczba akcji	16 771 180	16 771 180		
Wartość księgowa na 1 akcję (w PLN / EUR)	68,81	58,52	19,21	15,28
Rozwodniona wartość księgowa na 1 akcję (w PLN / EUR)	68,81	58,52	19,21	15,28
Współczynnik adekwatności kapitałowej	11,72%	11,44%		
Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję (PLN/EUR)	10,59	5,08	2,80	1,30
Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję (PLN/EUR)	10,59	5,08	2,80	1,30

Podstawowe pozycje bilansu, rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych sprawozdania finansowego za 2007 rok i porównawcze dane finansowe za rok 2006 przeliczone zostały na EURO według następujących zasad:

- pozycje aktywów i pasywów bilansu oraz wartość księgową na 1 akcję na koniec 2007 roku przeliczono na EURO według średniego kursu obowiązującego na dzień 31 grudnia 2007 roku, ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu 31 grudnia 2007 roku, tj. 1 EUR = 3,5820 PLN; dane porównawcze na koniec roku 2006 zostały przeliczone na EURO według średniego kursu obowiązującego na dzień 31 grudnia 2006 roku, ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu 29 grudnia 2006 roku, tj. 1 EUR = 3,8312 PLN;
- pozycje rachunku zysków i strat, rachunku przepływów pieniężnych oraz zysk na akcję na koniec 2007 roku przeliczono na EURO według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatnie dni miesiący od stycznia do grudnia 2007 roku, tj. 1 EUR = 3,7768 PLN ; dane porównawcze na koniec roku 2006 zostały przeliczone na EURO według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatnie dni miesiący od stycznia do grudnia 2006 roku, tj. 1 EUR = 3,8991 PLN.

2. Rachunek zysków i strat

W tys. PLN	Noty	1.01.2007 - 31.12.2007	1.01.2006 - 31.12.2006
Przychody z tytułu odsetek	11.1	606 041	375 542
Koszty z tytułu odsetek	11.2	-317 008	-167 871
Wynik z tytułu odsetek		289 033	207 671
Przychody z tytułu prowizji	11.3	134 231	107 614
Koszty z tytułu prowizji	11.4	-10 474	-9 561
Wynik z tytułu prowizji		123 757	98 053
Dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji	11.5	3 400	-
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	11.6	155 961	110 803
Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	11.7	-2 723	-1 031
Wynik na transakcjach zabezpieczających	11.8	-126	7
Pozostałe przychody	11.9	10 987	5 751
Razem przychody netto		580 289	421 254
Koszty osobowe	11.10	-160 198	-121 370
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	11.11	-25 257	-22 068
Pozostałe koszty	11.12	-138 918	-120 421
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	11.13	-41 309	- 53 283
Zysk brutto		214 607	104 112
Podatek dochodowy	11.14	-37 013	-18 975
Zysk netto		177 594	85 137
Zysk przypadający na jedną akcję	11.15		
Zysk netto (w PLN)		177 594 000	85 137 000
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		16 771 180	16 771 180
Zysk na jedną akcję zwykłą (w PLN)		10,59	5,08
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych		16 771 180	16 771 180
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w PLN)		10,59	5,08

Noty zamieszczone na kolejnych stronach stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

3. Bilans

W tys. PLN	Noty	31.12.2007	31.12.2006
AKTYWA			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	12	1 590 463	2 826 975
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	13.1	253 301	146 869
Należności od banków	14.1	228 525	199 129
Należności od klientów	14.2	11 172 026	6 975 222
Inwestycje – dostępne do sprzedaży	15	603 235	654 710
Rzeczowy majątek trwały	16	113 816	72 057
Wartości niematerialne	17	22 287	11 882
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	18	33 873	23 285
Pozostałe aktywa	19	193 488	85 679
Razem aktywa		14 211 014	10 995 808
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	13.2	201 381	61 127
Zobowiązania wobec banków	20.1	5 895 545	4 955 977
Zobowiązania wobec klientów	20.2	6 307 428	4 627 357
Zobowiązania podporządkowane	21	358 200	-
Bieżące zobowiązania podatkowe		26 601	3 963
Pozostałe zobowiązania	22	251 929	353 619
Rezerwy	23	15 974	12 260
Razem zobowiązania		13 057 058	10 014 303
KAPITAŁY WŁASNE			
Kapitał zakładowy		503 135	503 135
Kapitał zapasowy		308 656	308 814
Pozostałe kapitały		183 200	74 934
Kapitał z aktualizacji wyceny		-2 818	2 167
Zyski zatrzymane		-15 811	7 318
Wynik roku bieżącego		177 594	85 137
Razem kapitały własne	24	1 153 956	981 505
Razem pasywa		14 211 014	10 995 808

Noty zamieszczone na kolejnych stronach stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

4. Zestawienie zmian w kapitale własnym

Zestawienie zmian w kapitale własnym za 2006 rok (w tys. PLN)

Stan na 1.01.2006 według PZR	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	Wynik roku bieżącego	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Razem kapitały
Kapitał zakładowy	30 155	-	-	-	-	-	30 155
Kapitał zapasowy	-	349 528	-	-	11	-	349 539
Kapitał z aktualizacji wyceny	-	-	510	-	-	1 905	2 415
Pozostałe kapitały rezerwowe	-	-	-	-	153 834	-	153 834
Zyski zatrzymane	-	-	155 842	-	-	-	155 842
Wprowadzenie MSSF po raz pierwszy	-	-	6 808	-	-	-208	6 600
Stan na 1.01.2006 według MSSF	30 155	349 528	163 160	-	153 845	1 697	698 385
Wynik roku bieżącego	-	-	-	85 137	-	-	85 137
Zyski / straty netto nie ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	771	771
Zyski / straty netto ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	-191	-191
Podatek odroczony – zyski/straty netto (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	-110	-110
Razem dochody w 2006 roku	-	-	-	85 137	-	470	85 607
Emisja akcji	50 804	149 196	-	-	-	-	200 000
Koszty emisji	-	-377	-	-	-	-	-377
Podział zysku	-	-	-101 499	-	101 499	-	-
Pokrycie straty z lat ubiegłych z kapitału rezerwowego	-	-	10 199	-	-10 199	-	-
Przeniesienie niepodzielonego zysku z lat ubiegłych na kapitał zapasowy	-	-	- 64 542	-	64 542	-	-
Przeniesienie środków z pozostałych kapitałów	422 176	-189 533	-	-	-232 643	-	-
Inne	-	-	-	-	-2 110	-	-2 110
Stan na 31.12.2006	503 135	308 814	7 318	85 137	74 934	2 167	981 505

Zestawienie zmian w kapitale własnym za 2007 rok (w tys. PLN)

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	Wynik roku bieżącego	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Razem kapitały
Stan na 1.01.2007	503 135	308 814	92 455	-	74 934	2 167	981 505
Wynik roku bieżącego	-	-	-	177 594	-	-	177 594
Zyski / straty netto nie ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	-6 857	-6 857
Zyski / straty netto ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	703	703
Podatek odroczony – zyski/straty netto (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	1 169	1 169
Razem dochody w 2007 roku	-	-	-	177 594	-	-4 985	172 609
Podział wyniku z lat ubiegłych	-	-	-108 266	-	108 266	-	-
Koszty emisji	-	-158	-	-	-	-	-158
Stan na 31.12.2007	503 135	308 656	-15 811	177 594	183 200	-2 818	1 153 956

Noty zamieszczone na kolejnych stronach stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

5. Rachunek przepływów pieniężnych

W tys. PLN	01.01.2007 - 31.12.2007	01.01.2006 - 31.12.2006
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto, stan na początek okresu	2 827 141	2 073 473
Zysk brutto	214 607	104 112
Korekty z tytułu:	-3 007 524	-747 704
Amortyzacja	25 257	22 068
Odpisy z tytułu utraty wartości	26 205	12 774
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	-3	
Zysk/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	13 773	7 044
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań operacyjnych:	-3 047 792	-746 510
- aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	33 822	-67 996
- należności od banków	-29 415	7 255
- należności od klientów	-4 219 657	-2 762 372
- zmiana stanu inwestycji dostępnych do sprzedaży	11 677	64
- zobowiązania wobec banków	-315 164	563 221
- zobowiązania wobec klientów	1 680 071	1 290 560
- pozostałe aktywa i zobowiązania (Nota 25)	-209 126	222 758
Podatek dochodowy (bieżący i odroczony)	-24 964	-43 080
Przepływy z działalności operacyjnej netto	-2 792 917	-643 592
Nabycie inwestycji dostępnych do sprzedaży	-667 467	-693 681
Nabycie składników majątku trwałego i wartości niematerialnych	- 87 723	-49 211
Zbycie inwestycji dostępnych do sprzedaży	702 283	354 115
Zbycie składników majątku trwałego	3 703	1 633
Inne wydatki inwestycyjne	-7 173	-3 496
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej netto	-56 377	-390 640
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	358 200	-
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek	2 149 206	2 392 695
Spłata kredytów i pożyczek	-894 474	-802 307
Emisja akcji	-	197 512
Przepływy pieniężne z działalności finansowej netto	1 612 932	1 787 900
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto, stan na koniec okresu (Nota 12)	1 590 779	2 827 141
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów netto	- 1 236 362	753 668

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

Noty zamieszczone na kolejnych stronach stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające do sprawozdania finansowego

6. Dane informacyjne o Banku

Podstawowe dane o emitencie

Fortis Bank Polska Spółka Akcyjna („Bank”) z siedzibą w Warszawie, przy ul. Suwak 3, został wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 6421.

Bankowi nadano numer statystyczny REGON 00391597, oraz nr identyfikacji podatkowej (NIP) 676-007-83-01.

Bank jest spółką o nieoznaczonym czasie działania, a jego działalność nie ma charakteru sezonowego ani cyklicznego.

Podstawowy przedmiot działalności emitenta:

Przedmiotem działania Banku jest wykonywanie czynności bankowych, zarówno w złotych, jak i w walutach obcych, dla krajowych i zagranicznych osób fizycznych i prawnych, a także dla innych organizacji nieposiadających osobowości prawnej. Podstawowym przedmiotem działalności Banku według Polskiej Klasyfikacji Działalności jest pozostała działalność bankowa (PKD 6512A), według klasyfikacji przyjętej przez rynek regulowany branża jest określona jako Instytucje finansowe i banki.

Do zakresu działania Banku w szczególności należy:

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- prowadzenie innych rachunków bankowych,
- udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych, w tym kredytów i pożyczek konsumenckich,
- przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych, w tym przy użyciu kart płatniczych oraz wydawanie kart płatniczych,
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych i poręczeń oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw,
- emitowanie papierów wartościowych, w tym obligacji zamiennych oraz bankowych papierów wartościowych, a nadto wykonywanie czynności zleconych oraz zaciąganie zobowiązań związanych z emisją papierów wartościowych,
- uczestnictwo w obrocie instrumentami finansowymi, w tym także prowadzenie rachunków papierów wartościowych,
- wykonywanie operacji na rynku pieniężnym i walutowym, w tym także terminowych i pochodnych operacji finansowych,
- wykonywanie operacji czekowych i wekslowych oraz operacji, których przedmiotem są warranty,
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- świadczenie następujących usług finansowych:
 - konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych,
 - powierniczych,
 - leasingowych,
 - działalności maklerskiej,
- prowadzenie działalności akwizycyjnej na rzecz otwartych funduszy emerytalnych i przechowywanie aktywów funduszy emerytalnych,
- pośrednictwo w prowadzeniu zapisów na jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, pośrednictwo w ich zbywaniu i w odkupywaniu, tudzież przechowywanie aktywów funduszy inwestycyjnych,
- pośrednictwo w zakresie usług ubezpieczeń majątkowych,
- pośrednictwo w zakresie usług ubezpieczeń osobowych, w tym ubezpieczeń na życie,
- świadczenie usług certyfikacyjnych w rozumieniu przepisów o podpisie elektronicznym, z wyłączeniem wydawania certyfikatów kwalifikowanych wykorzystywanych przez banki w czynnościach, których są stronami,
- pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym,
- wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego.

Bank nie prowadzi działalności maklerskiej.

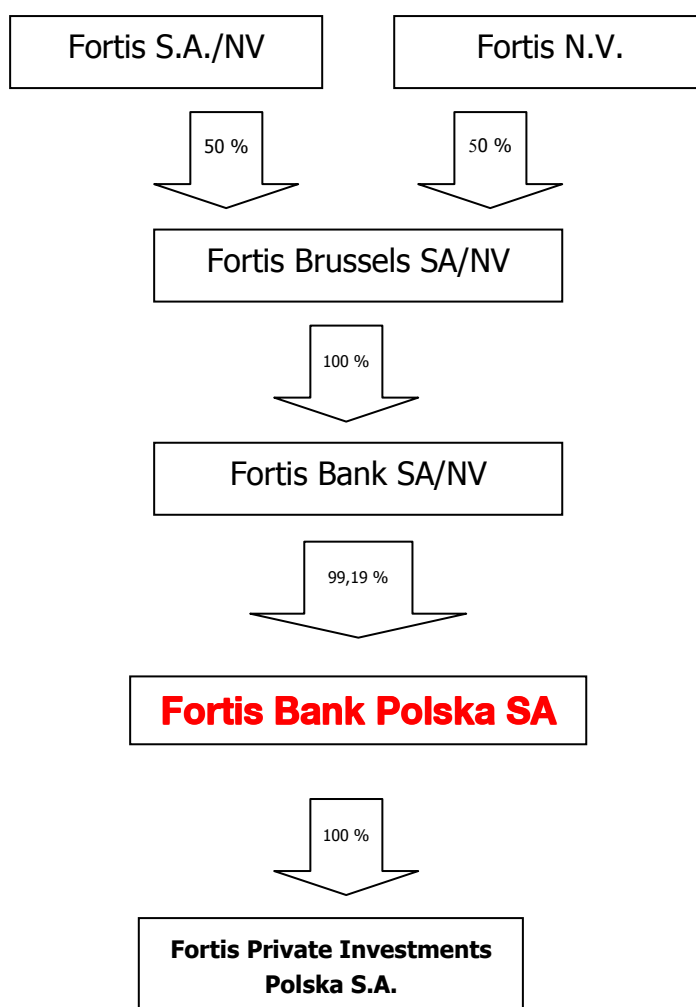
Sprawozdanie finansowe za rok 2006 zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w dniu 15 czerwca 2007 roku.

Struktura grupy

Bank jest częścią międzynarodowej grupy bankowo – ubezpieczeniowej Fortis. Jednostkami dominującymi najwyższego szczebla są: Fortis S.A./NV oraz Fortis N.V. Podmiotem dominującym dla Banku jest Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli. Fortis Bank Polska S.A. jest podmiotem dominującym w stosunku do spółki zależnej Fortis Private Investments Polska S.A., w której posiada 100% udziałów. Ze względu na brak istotności, ww. spółka zależna nie została skonsolidowana w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Poniższy schemat przedstawia umiejscowienie Fortis Bank Polska SA w grupie Fortis.

Struktura grupy Fortis Bank Polska SA

7. Zasady rachunkowości

Podstawa prezentacji

Oświadczenie o zgodności z MSSF

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej opublikowanymi w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1725/2003 z dnia 29 września 2003 roku z późniejszymi zmianami, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2002 roku, nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 października 2005 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2005 r., Nr 209, poz. 1744).

Wcześniejsze zastosowanie standardów, które nie są obowiązujące na dzień bilansowy

Poniższe standardy (interpretacje) wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej) nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 8 Segmenty operacyjne, mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 01 stycznia 2009 roku;
- Zmiany do MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego, obowiązujące od 01 stycznia 2009 roku; na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zmiany do MSR 23 nie zostały zatwierdzone przez Komisję Europejską;
- Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych, obowiązujące od 01 stycznia 2009 roku; na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zmiany do MSR 1 nie zostały zatwierdzone przez Komisję Europejską;
- Zmiany do MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych i MSR 27 Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe, obowiązujące od 01 lipca 2009 roku; na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zmiany do MSSF 3 i MSR 27 nie zostały zatwierdzone przez Komisję Europejską;
- Interpretacja KIMSF 11 Wydanie akcji w ramach grupy i transakcje w nabytych akcjach własnych, mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 01 marca 2007 roku;
- Interpretacja KIMSF 12 Umowy na usługi koncesjonowane, mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 01 stycznia 2008 roku; na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, interpretacja KIMSF 12 nie została zatwierdzona przez Komisję Europejską;
- Interpretacja KIMSF 13 Programy lojalnościowe, mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 01 lipca 2008 roku; na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego interpretacja KIMSF 13 nie została zatwierdzona przez Komisję Europejską;
- Interpretacja KIMSF 14 MSR 19 Ograniczenia w rozpoznawaniu aktywów programów określonych świadczeń pracowniczych, wymogi minimalnego finansowania i ich interakcje, mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 01 stycznia 2008 roku; na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego interpretacja KIMSF 14 nie została zatwierdzona przez Komisję Europejską.

Bank nie skorzystał z możliwości wcześniejszego zastosowania standardów i interpretacji, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym. Bank jest w trakcie szczegółowej analizy wpływu nowych standardów i interpretacji na sprawozdanie finansowe. Zdaniem

Zarządu Banku implementacja nowych standardów i interpretacji nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

Przekształcenie danych porównawczych

Sprawozdania finansowe Banku za rok zakończony 31 grudnia 2006 roku, zostało przygotowane zgodnie z odpowiednimi polskimi przepisami o rachunkowości. Opis tych zasad (Polskie Zasady Rachunkowości „PZR”) zamieszczono w sprawozdaniu finansowym Banku za rok 2006. Bank dokonał przekształcenia danych zawartych w sprawozdaniu za rok 2006, w celu uzyskania odpowiednich danych porównawczych zgodnych z MSSF. Efekt wprowadzenia MSSF jest przedstawiony w nocie 9 niniejszego sprawozdania.

Dodatkowo w celu uzyskania porównywalności dokonano zmiany sposobu prezentacji danych w okresie porównywalnym. Szczegółowe wyjaśnienia zostały zaprezentowane w rozdziale „Porównywalność z opublikowanymi wcześniej raportami”.

Kontynuacja działalności, zasada kosztu historycznego

Sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości. Zarządowi Banku nie są znane okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności.

Sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które zostały wycenione w wartości godziwej oraz aktywów przeznaczonych do sprzedaży, które wycenia się w kwocie niższej z ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Zastosowanie MSSF po raz pierwszy

Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy zostało przeprowadzone zgodnie z MSSF 1 metodą retrospektywną.

Dane porównawcze

W sprawozdaniu finansowym zostały zaprezentowane dane za okres od 1.01.2007 do 31.12.2007 roku oraz dane porównawcze za okres 1.01.2006 do 31.12.2006 roku.

Wartości szacunkowe

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa Banku dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów. Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach.

Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych. Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Wartość godziwa

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnym rynku ustala się stosując modele wyceny z wykorzystaniem rynkowej krzywej dochodowości. Część zmiennych wykorzystywanych w takich modelach wymaga zastosowania eksperckich szacunków. Zmiana zastosowanych modeli lub inne oszacowanie zmiennych mogłyby mieć wpływ na oszacowanie wartości godziwych wyznaczonych przy wykorzystaniu tych modeli.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

Bank dokonuje przeglądu portfela kredytowego pod kątem utraty wartości w okresach miesięcznych. Dokonując oszacowania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości Bank ocenia czy wystąpiły przesłanki utraty wartości dla składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Katalog przesłanek utraty wartości obejmuje zdarzenia określone zarówno pod względem ilościowym (np. opóźnienia lub brak spłaty wymagalnej części zobowiązań kredytobiorcy) jak i jakościowym (np. znaczące pogorszenie się sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorcy odzwierciedlone poprzez spadek ratingu wewnętrznego poniżej określonego poziomu). Katalog przesłanek zawiera gradacje ich istotności, o wystąpieniu utraty wartości może świadczyć jedna lub kombinacja kilku przesłanek.

Aktywa finansowe, w stosunku do których stwierdzono wystąpienie przesłanek utraty wartości, podlegają następnie procesowi oszacowania odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości. W ramach tego procesu szacowane są przyszłe przepływy pieniężne z tytułu takich należności.

Szacunki takie dla należności od podmiotów gospodarczych, których zaangażowanie przekracza łącznie (jeden klient) równowartość 50 tys. EUR dokonywane są w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych (analiza indywidualna).

Dla pozostałych należności (klienci indywidualni oraz podmioty gospodarcze o zaangażowaniu nie przekraczającym progu 50 tys. EUR) szacunki dokonywane są na podstawie parametrów odzyskiwalności, określonych modelowo dla poszczególnych homogenicznych portfeli kredytowych oraz rodzajów zabezpieczeń kredytowych (analiza portfelowa).

Parametry odzyskiwalności modeli poszczególnych portfeli zostały wyznaczone w oparciu o historyczne doświadczenia strat kredytowych oraz w oparciu o oceny eksperckie. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których następują, są poddawane okresowym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową, a rzeczywistą wartością strat.

W przypadku, gdy nie wystąpiły przesłanki utraty wartości należności, jest ona włączana do portfela o podobnej charakterystyce i bierze udział w portfelowej analizie utraty wartości mającej na celu wyznaczenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz nie zidentyfikowane straty (IBNR).

Szacunek wysokości odpisu z tego tytułu, dokonywany jest w oparciu o historyczne wzory strat charakteryzujące daną część portfela. Modele statystyczne oraz wykorzystywane w nich parametry podlegają okresowym przeglądom, a uzyskane wyniki podlegają walidacji poprzez porównanie z rzeczywistymi stratami.

W przypadku stwierdzenia obiektywnych przesłanek świadczących o utracie wartości aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, skumulowane straty ujęte dotychczas w kapitale własnym wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat, nawet jeśli składnik aktywów finansowych nie został wyłączony z bilansu. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) a bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat.

Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

Składnik aktywów niefinansowych traci wartość w przypadku, gdy jego wartość księgowa jest wyższa od wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna stanowi wyższą spośród wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz wartości użytkowej.

Wyznaczenie wartości użytkowej wiąże się z przeprowadzeniem przez Bank szacunków wartości przyszłych przepływów pieniężnych, oczekiwanych z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów i ze zdyskontowaniem tych wartości.

Okresy użytkowania i wartości końcowe

Okres użytkowania jest przedziałem czasu, w którym, według przewidywań Banku, składnik rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych będzie użytkowany przez Bank.

Wartością końcową składnika rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych jest kwota, jaką Bank zgodnie ze swoimi przewidywaniami mógłby uzyskać obecnie uwzględniając taki wiek i stan składnika rzeczowego majątku trwałego lub wartości niematerialnych, jaki będzie na koniec jego ekonomicznego użytkowania, po pomniejszeniu o szacowane koszty zbycia.

Inne wartości szacunkowe

Bank wyznaczył wysokość rezerw związanych z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi na podstawie wyceny aktuarialnej.

Rezerwy na ryzyko prawne wyliczane są na podstawie szacowanej kwoty zobowiązania Banku w przypadku niepomyślnego zakończenia sprawy sądowej i prawdopodobieństwa niepomyślnego zakończenia sprawy.

Poza wskazanymi powyżej wartościami szacunkowymi Bank dokonuje również innych subiektywnych ocen w trakcie procesu wprowadzania polityki rachunkowości (np. w stosunku do klasyfikacji aktywów finansowych do kategorii wymaganej przez MSR 39). Oceny dokonywane przez Bank mają wpływ na prezentację w sprawozdaniu finansowym.

Waluty

Sprawozdanie finansowe sporządzane jest w złotych polskich (PLN), w zaokrągleniu do tysiąca złotych, o ile nie zostało wskazane inaczej. Walutą funkcjonalną jest złoty polski.

Transakcje w walutach obcych są rozliczane przy zastosowaniu kursu wymiany obowiązującego w dniu rozliczenia transakcji. Nierozliczone salda pozycji pieniężnych w walutach obcych na koniec okresu sprawozdawczego są przeliczane według kursu wymiany obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego. Pozycje niepieniężne ewidencjonowane według kosztu historycznego są przeliczane według historycznego kursu wymiany z dnia transakcji. Różnice kursowe wynikające z rozliczeń zobowiązań związanych z nabyciem składnika aktywów są ujmowane jako przychód lub koszt w okresie, w którym powstały.

Zasady ujmowania w bilansie aktywów i zobowiązań finansowych

Bank ujmuje w bilansie składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w przypadku, gdy staje się stroną umowy takiego instrumentu.

Bank ujmuje w bilansie standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów finansowych w dacie zawarcia transakcji stanowiącej datę zobowiązania się Banku do nabycia lub sprzedaży danego składnika aktywów finansowych.

Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży aktywów finansowych stanowią transakcje, których warunki umowy wymagają dostarczenia składnika aktywów w okresie wynikającym z obowiązujących regulacji lub konwencji przyjętych na danym rynku.

Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży w Banku dotyczą w szczególności transakcji walutowych FX spot, depozytowo – lokacyjnych transakcji oraz transakcji kupna i sprzedaży papierów wartościowych, gdzie zwyczajowo pomiędzy dniem zawarcia transakcji, a dniem jej rozliczenia upływają dwa dni robocze.

Zasady wyłączenia z bilansu aktywów finansowych

Bank wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych albo, gdy przenosi składnik aktywów finansowych zgodnie z paragrafami 18 i 19 MSR 39, a przeniesienie spełnia warunki wyłączenia z bilansu zgodnie z paragrafem 20 MSR 39.

Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Segmenty branżowe

Segment branżowy jest dającym się wyodrębnić obszarem jednostki gospodarczej, w ramach którego następuje dystrybucja towarów lub świadczenie usług, lub grupy powiązanych towarów lub usług, który podlega ryzyku i charakteryzuje się poziomem zwrotu z poniesionych nakładów inwestycyjnych różnym od tych, które są właściwe dla innych segmentów branżowych.

Z uwagi na fakt, iż ryzyko, na które narażony jest Bank oraz wysokość osiągniętej stopy zwrotu uzależnione są w głównej mierze od zróżnicowania oferowanych produktów i usług, zgodnie z MSR 14 za podstawowy wzór sprawozdawczy stosowany do segmentów w Banku przyjęty został segment branżowy.

W działalności Banku wyodrębnia się następujące segmenty:

- Retail Banking (Pion Obsługi Małych Przedsiębiorstw i Klientów Indywidualnych)
- Merchant & Private Banking (Pion Rynki Finansowe oraz Pion Obsługi Dużych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Zamożnych Klientów Indywidualnych)
- Asset & Liability Management (ALM) i jednostki wsparcia (to jednostki Centrali Banku, za wyjątkiem Pionu Rynków Finansowych, który znajduje się w linii Merchant & Private Banking).

Segmenty geograficzne

Segment geograficzny jest dającym się wyodrębnić obszarem jednostki gospodarczej, w ramach którego następuje dystrybucja towarów lub świadczenie usług w określonym środowisku ekonomicznym, który podlega ryzyku i charakteryzuje się poziomem zwrotu z poniesionych nakładów inwestycyjnych, różnym od tych, które są właściwe dla innych obszarów działających w odmiennym środowisku ekonomicznym.

Bank prowadzi działalność w Polsce jako jedynym segmencie geograficznym.

Kompensowanie

Aktywa i zobowiązania finansowe są kompensowane, a kwota netto wykazywana jest w bilansie, kiedy istnieje prawnie egzekwowalny tytuł prawny do kompensowania ujmowanych kwot i istnieje zamiar rozliczenia na podstawie netto, lub jednoczesnej realizacji aktywów i spłaty zobowiązań.

Na dzień 31.12.2007 i 31.12.2006 Bank nie dokonywał kompensowania, o którym mowa powyżej.

Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane w rachunku zysków i strat w przypadku wszystkich instrumentów finansowych na zasadzie memoriału z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej opartej na cenie nabycia z uwzględnieniem bezpośrednich kosztów transakcji.

W przypadku aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe ujmowane są przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Wynik na operacjach instrumentami finansowymi

Wynik na operacjach instrumentami finansowymi obejmuje:

- wynik na operacjach instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży, tj. zrealizowane zyski lub straty ze sprzedaży stanowiące różnicę pomiędzy przychodami otrzymanymi ze sprzedaży oraz zamortyzowanym kosztem sprzedanego aktywa pomniejszone o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości ujęte uprzednio w rachunku zysków i strat;
- wynik na operacjach instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, tj. różnicę pomiędzy wartością bilansową na koniec bieżącego i poprzedniego okresu sprawozdawczego;

Prowizje oraz koszty transakcji

Prowizje związane z udzieleniem lub zmianą istotnych warunków kredytu stanowią integralną część efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego. Tak ujmowane są prowizje przygotowawcze, za udzielenie kredytu oraz inne początkowe z tytułu takich czynności jak ocena kondycji finansowej kredytobiorcy, ocena i ewidencja zabezpieczeń. Prowizje tego rodzaju są odraczane i jako korekta efektywnej stopy procentowej prezentowane są w przychodach z tytułu odsetek.

Prowizje nie stanowiące integralnej części efektywnej stopy instrumentu finansowego są ujmowane w wyniku, w okresie świadczenia usług lub w momencie wykonania znaczącej czynności.

Prowizje dotyczące należności, w stosunku do których w praktyce nie można zastosować rachunku efektywnej stopy procentowej (należności o nieokreślonym terminie płatności poszczególnych rat i nieustalonych zmianach oprocentowania) rozkładane są w czasie metodą liniową i zaliczane do przychodów prowizyjnych.

Prowizje z tytułu organizacji konsorcjum kredytowego ujmowane są jako przychody po zakończeniu procesu związanego z organizacją konsorcjum.

Koszty transakcji są ujmowane w początkowej wycenie aktywów i zobowiązań finansowych innych niż wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Koszty transakcji to koszty bezpośrednio związane z nabyciem lub zbyciem składnika aktywów lub zobowiązań finansowych. Obejmują one prowizje wypłacone pośrednikom, agentom, doradcom, brokerom oraz koszty z tytułu usług dealerów narzucone przez agencje regulacyjne i giełdy papierów wartościowych, jak również podatki od czynności cywilno-prawnych. Koszty takie są odraczane i ujmowane jako korekta efektywnej stopy procentowej instrumentów finansowych.

Bieżący i odroczony podatek dochodowy

Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat obejmuje podatek bieżący i podatek odroczony. Podatek bieżący stanowi zobowiązanie podatkowe Banku obliczone w oparciu o stosowne przepisy podatkowe.

Podatek odroczony jest ujęty z wykorzystaniem metody bilansowej, opartej o identyfikację różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniach finansowych. W celu określenia wartości aktywów i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego stosuje się stawki ustawowe podatku.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujęte są do wysokości, w jakiej będą mogły zostać wykorzystane do pomniejszenia przyszłego zobowiązania podatkowego.

Podatek odroczony i bieżący związany z wyceną do wartości godziwej aktywów dostępnych do sprzedaży ujmowaną bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny jest także ujmowany bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny i zostaje rozpoznany w rachunku zysków i strat równolegle z zyskiem lub stratą z takiej inwestycji.

Zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję jest wyliczany poprzez podzielenie zysku netto przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

W przypadku rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję, średnia ważona liczba akcji zwykłych oraz zysk netto są korygowane w celu uwzględnienia wpływu wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych, takich jak dług zamienny i opcje na akcje przyznane pracownikom. Potencjalne lub warunkowe emisje akcji traktowane są jako rozwadniające, jeśli ich konwersja na akcje zmniejszyłaby zysk netto przypadający na jedną akcję.

Klasyfikacja i wycena aktywów i zobowiązań finansowych

Pożyczki i należności.

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- aktywa finansowe, które Bank zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat;
- aktywa finansowe wyznaczone przez Bank przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży.

Pożyczki i należności w momencie początkowego ujęcia wycenia się w wartości godziwej z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych.

Po początkowym ujęciu pożyczki i należności wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Do kategorii pożyczek i należności Bank klasyfikuje należności od banków i należności od klientów.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności stanowią aktywa finansowe z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie zapadalności, które nie są instrumentami pochodnymi, wobec których jednostka ma stanowczy zamiar i możliwość utrzymania ich do terminu zapadalności.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wyceniane są w momencie początkowego ujęcia w wartości godziwej z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych.

Po początkowym ujęciu, inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności, wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Bank nie klasyfikuje aktywów finansowych jako utrzymywane do terminu zapadalności.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat stanowią aktywa:

- a) zakwalifikowane przy początkowym ujęciu jako przeznaczone do obrotu jeśli zostały nabyte głównie w celu sprzedaży w bliskim terminie;
- b) będące częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i w celu generowania zysków w krótkim okresie;
- c) będące instrumentami pochodnymi (z wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących efektywne instrumenty zabezpieczające); lub
- d) wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Do tej kategorii aktywów finansowych Bank zalicza aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w szczególności:

- a) papiery wartościowe przeznaczone do obrotu;
- b) instrumenty pochodne (za wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących efektywne instrumenty zabezpieczające).

Bank nie wyznaczał przy początkowym ujęciu aktywów jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży stanowią aktywa niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zakwalifikowane przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży lub aktywa niebędące:

- a) pożyczkami i należnościami;
- b) inwestycjami utrzymywanymi do terminu zapadalności;
- c) aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych zaliczonych do kategorii dostępnych do sprzedaży ujmuje się bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny, poprzez zestawienie zmian w kapitale własnym, za wyjątkiem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych dotyczących pieniężnych aktywów finansowych, do momentu wyłączenia składnika aktywów finansowych z bilansu, kiedy skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitale własnym ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Przychody odsetkowe od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wyliczane są przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i ujmowane w rachunku zysków i strat.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat stanowią zobowiązania:

- a) zakwalifikowane przy początkowym ujęciu jako przeznaczone do obrotu jeśli zostały zaciągnięte głównie w celu odkupienia w bliskim terminie;
- b) będące częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i w celu generowania zysków w krótkim okresie; lub
- c) będące instrumentami pochodnymi (z wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących efektywne instrumenty zabezpieczające);

Do tej kategorii zobowiązań finansowych Bank zalicza zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w szczególności:

- a) instrumenty pochodne (za wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących efektywne instrumenty zabezpieczające).
- b) zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych.

Pozostałe zobowiązania finansowe.

Pozostałe zobowiązania finansowe stanowią zobowiązania nie przeznaczone do obrotu i nie wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są w momencie początkowego ujęcia w wartości godziwej z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych.

Po początkowym ujęciu pozostałe zobowiązania finansowe wykazywane są w kwotach wymagających zapłaty według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej.

Do kategorii pozostałych zobowiązań finansowych Bank klasyfikuje w szczególności:

- a) zobowiązania wobec banków;
- b) zobowiązania wobec klientów.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwa bilansowych i pozabilansowych instrumentów finansowych jest to cena, za którą można sprzedać pozycję aktywów lub zaspokoić zobowiązania na zasadzie transakcji pomiędzy świadomymi i dobrze poinformowanymi stronami na warunkach rynkowych.

Wartość godziwa instrumentów finansowych jest określona w oparciu o ceny kwotowane na aktywnych rynkach. W przypadku, gdy ceny kwotowane na aktywnych rynkach nie są dostępne, stosowane są techniki wyceny. Techniki wyceny w maksymalnym stopniu wykorzystują dane rynkowe, ale wpływ na nie mają przyjęte założenia, w tym stopy dyskontowe i szacowane przyszłe przepływy pieniężne.

Techniki wyceny obejmują:

- ceny rynkowe porównywalnych inwestycji,
- zdyskontowane przepływy pieniężne,
- modele wyceny opcji,
- metody wyceny złożonych instrumentów finansowych.

Główne metody i założenia stosowane do ustalenia wartości godziwej instrumentów finansowych:

- wartości godziwe papierów wartościowych ustalane są z zastosowaniem cen rynkowych na aktywnych rynkach. Jeżeli ceny kwotowane nie są dostępne z aktywnego rynku, wartość godziwa jest ustalana z zastosowaniem modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Współczynniki dyskonta oparte są o krzywe rynkowych stóp procentowych,
- wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych uzyskuje się z aktywnych rynków lub ustala stosując odpowiednio modele zdyskontowanych przepływów pieniężnych i modele wyceny opcji,
- wartości godziwe kredytów ustalane są z zastosowaniem modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych oparte o bieżące stopy procentowe dla podobnego rodzaju kredytów. Dla kredytów o zmiennym oprocentowaniu, o częstym przeszacowaniu wartości godziwe są określane w przybliżeniu poprzez wartość bilansową,
- wartości bilansowe są przyjmowane jako przybliżone wartości godziwe dla innych aktywów i zobowiązań finansowych, takich jak krótkoterminowe zobowiązania i należności.

Utrata wartości aktywów

Aktywa finansowe

Składnik aktywów finansowych (lub grupa aktywów) traci wartość, jeżeli występują obiektywne przesłanki utraty wartości, tj. po pierwotnym rozpoznaniu składnika aktywów nastąpiło jedno lub więcej zdarzeń, które mają wpływ na przyszłe przepływy pieniężne danego instrumentu finansowego (lub grupy instrumentów finansowych), jeżeli te przepływy mogą zostać wiarygodnie oszacowane.

Bank na każdy dzień bilansowy ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych (lub grupy aktywów finansowych).

W przypadku stwierdzenia obiektywnych przesłanek utraty wartości w stosunku do pożyczek i należności Bank szacuje kwotę odpisu aktualizującego jako różnicę pomiędzy wartością księgową a wartością bieżącą oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych (zdyskontowanych pierwotną efektywną stopą procentową instrumentu) ujmując ją w rachunku zysków i strat i pomniejszając pożyczki i należności z wykorzystaniem rachunku rezerw.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości wyznaczane są metodą indywidualną dla należności od podmiotów gospodarczych, których zaangażowanie przekracza łącznie (jeden klient) równowartość 50 tys. EUR (indywidualna analiza przyszłych przepływów pieniężnych). Dla pozostałych należności (klienci indywidualni oraz podmioty gospodarcze o zaangażowaniu nie przekraczającym progu 50 tys. EUR) odpisy wyznaczane są poprzez zastosowanie określonych modelowo parametrów odzyskiwalności z tytułu spłat dobrowolnych oraz realizacji zabezpieczeń (analiza portfelowa przyszłych przepływów pieniężnych).

W przypadku, gdy w stosunku do pożyczek i należności istnieje obiektywna przesłanka, że część portfela kredytowego dotknięta jest utratą wartości mimo braku obiektywnych przesłanek na utratę wartości poszczególnych pożyczek i należności, Bank tworzy odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR). Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz

niezidentyfikowane straty szacowany jest w oparciu o historyczne wzory strat charakteryzujące daną część portfela, z uwzględnieniem bieżącej sytuacji gospodarczej, w jakiej działają kredytobiorcy.

Bank tworzy odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz nie zidentyfikowane straty (IBNR). Odpisy te odzwierciedlają poziom strat kredytowych oszacowany na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka, które zostały poniesione przez Bank na dzień bilansowy, lecz dla których Bank nie jest jeszcze w stanie zidentyfikować indywidualnych ekspozycji z utratą wartości.

W przypadku pożyczek i należności uznanych za nieściągalne i w przypadku wyczerpania możliwości prawnych i proceduralnych dochodzenia ich spłaty, Bank spisuje takie pożyczki i należności w ciężar związanego z nimi odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Kwoty później odzyskane uwzględniane są w pozycji Odpisy netto z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat.

W przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, dla których występują obiektywne przesłanki utraty wartości, skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny ujmuje się w rachunku zysków i strat. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyśięgowana z kapitału z aktualizacji wyceny i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy ceną nabycia (pomniejszoną o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą.

Aktywa niefinansowe

Składnik aktywów niefinansowych traci wartość w przypadku, gdy jego wartość księgową jest wyższa od wartości odzyskiwalnej.

Bank na każdy dzień bilansowy ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość utraty wartości składnika aktywów niefinansowych, a w przypadku stwierdzenia istnienia tych przesłanek dokonuje oszacowania jego wartości odzyskiwalnej.

Wartość odzyskiwalna stanowi wyższą spośród:

- wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, oraz
- wartości użytkowej.

Wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży jest to kwota możliwa do uzyskania ze sprzedaży składnika aktywów na warunkach rynkowych pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, po potrąceniu bezpośrednich krańcowych kosztów zbycia tego składnika.

Wartość użytkowa jest bieżącą, szacunkową wartością przyszłych przepływów pieniężnych, oczekiwaną z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów oraz z jego zbycia na zakończenie okresu użytkowania.

Rachunek przepływów pieniężnych

Bank prezentuje rachunek przepływów pieniężnych sporządzony metodą pośrednią, według której zysk netto jest korygowany o efekty transakcji niegotówkowych, memoriałowe naliczenia i rozliczenia przyszłych i przeszłych przepływów gotówkowych, oraz o pozycje związane z przepływami pieniężnymi związanymi z działalnością inwestycyjną lub finansową.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują gotówkę w kasie, łatwo dostępne salda w banku centralnym i innych bankach oraz pozostałe aktywa finansowe o pierwotnym terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące od daty nabycia.

Należności od banków i należności od klientów

Należności od banków i klientów obejmują kredyty udzielone przez Bank poprzez przekazanie środków bezpośrednio kredytobiorcy i kredyty nabyte od stron trzecich, które są wykazywane według zamortyzowanego kosztu.

Jako kredyty wykazywane są także dłużne papiery wartościowe, które nie są notowane na aktywnym rynku.

Poniesione i uzyskane opłaty i prowizje za udzielenie kredytu są odroczone w czasie i amortyzowane w całym okresie kredytowania jako korekta efektywnej stopy procentowej kredytu.

Zasady dotyczące szacowania utraty wartości zostały przedstawione powyżej.

Umowy sprzedaży i odkupu oraz pożyczek papierów wartościowych

Papiery wartościowe, będące przedmiotem umowy odkupu ('repo', 'sell buy back') nie są wyłączone z bilansu. Zobowiązanie wynikające z obowiązku odkupienia składnika aktywów ujmowane jest w zobowiązaniach wobec banków lub zobowiązaniach wobec klientów w zależności od rodzaju kontrahenta. Papiery wartościowe zakupione na podstawie umów odsprzedaży ('reverse repo', 'buy sell back') nie są ujmowane w bilansie. Prawo do otrzymania środków od kontrahenta wykazywane jest w należnościach od banków lub należnościach od klientów, w zależności od rodzaju kontrahenta. Różnica pomiędzy ceną sprzedaży i ceną odkupu traktowana jest jako odsetki i naliczana w okresie trwania umowy z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Jeżeli papiery wartościowe pozyskane w wyniku umowy odsprzedaży ('reverse repo', 'buy sell back') zostaną sprzedane osobom trzecim Bank ujmuje wpływy ze sprzedaży i zobowiązanie z tytułu zwrotu zabezpieczenia (zobowiązanie z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych). Obowiązek zwrotu zabezpieczenia jest wyceniany według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i klasyfikowany jako zobowiązanie przeznaczone do obrotu.

Udziały w jednostkach zależnych

Udziały w jednostkach zależnych, które nie podlegają konsolidacji z powodu braku istotności są wyceniane metodą ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Rzeczowy majątek trwały

Rzeczowy majątek trwały stanowią aktywa o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż jeden rok, kompletne, użytkowane przez Bank w celu świadczenia usług.

Majątek trwały wykazywany jest według ceny nabycia pomniejszonej o skumulowaną amortyzację oraz o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość końcowa oraz okres użytkowania majątku trwałego są przedmiotem corocznych przeglądów.

Straty z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Cena nabycia stanowi wartość wypłaconych środków pieniężnych bądź ich ekwiwalentów, lub wartość godziwą innych dóbr przekazanych w celu nabycia składnika aktywów w momencie jego pozyskania.

Amortyzację wylicza się metodą liniową, polegającą na rozłożeniu wartości podlegającej amortyzacji na przestrzeni okresu użytkowania składnika aktywów.

Koszty napraw i utrzymania składnika rzeczowego majątku trwałego uwzględniane są w rachunku zysków i strat w momencie poniesienia.

Wydatki, które zwiększają lub poszerzają korzyści z rzeczowego majątku trwałego poza ich pierwotny zakres użytkowania, są kapitalizowane i następnie amortyzowane.

Oprogramowanie komputerowe, stanowiące integralną część powiązanego z nim sprzętu (oprogramowanie operacyjne) traktowane jest jako rzeczowy majątek trwały.

W 2007 roku Bank stosuje następujące stawki amortyzacji bilansowej dla podstawowych grup rzeczowego majątku trwałego:

- inwestycje w obcych obiektach – 10%
- urządzenia: sprzęt IT i telefoniczny – 10%, 17%, 20%, 33% – w zależności od okresu użytkowania danego środka
- środki transportu – 33%, 25% – w zależności od okresu użytkowania danego środka
- oprogramowanie operacyjne – 20%
- pozostałe środki trwałe – 10%, 20% – w zależności od okresu użytkowania danego środka.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży to takie aktywa lub grupa aktywów, dla których Bank odzyska wartość bilansową w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze użytkowanie. Aktywa te są wykazywane w wartości niższej spośród:

- wartości księgowej na moment przeniesienia do tej kategorii, lub
- wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży nie są amortyzowane.

Wyniki z operacji, które są zaklasyfikowane jako działalność zaniechana są wykazywane oddzielenie w rachunku zysków i strat.

Bank nie posiada aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży oraz działalności zaniechanej.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne stanowią możliwy do zidentyfikowania składnik aktywów, nie posiadający postaci fizycznej, ujmowany według ceny nabycia. Wartość niematerialna jest rozpoznawana w bilansie, jeśli w przyszłości generować będzie korzyści finansowe i istnieje możliwość wiarygodnej wyceny wartości takiego aktywa. Bank dokonuje regularnej oceny wartości niematerialnych pod kątem możliwej utraty wartości.

Wartości niematerialne obejmują wartości o określonym okresie użytkowania, jak znaki towarowe i licencje. Są one liniowo amortyzowane w całym okresie ich użytkowania.

Bank nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Wartości niematerialne wykazywane są w bilansie według ceny nabycia pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość końcowa oraz okres użytkowania wartości niematerialnych są przedmiotem corocznych przeglądów.

Straty z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat.

W 2007 roku Bank stosuje następujące stawki amortyzacji bilansowej dla podstawowych grup wartości niematerialnych:

- oprogramowanie systemowe (tj. inne niż operacyjne) – 33%

Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne stanowią instrumenty finansowe, których wartość zmienia się wraz ze zmianą określonej zmiennej rynkowej, których rozliczenie nastąpi w przyszłości, oraz niewymagające inwestycji początkowej netto, bądź wymagające inwestycji początkowej netto w kwocie niższej niż inwestycja w inne rodzaje kontraktów, a umożliwiające stworzenie analogicznej ekspozycji na ryzyko.

Instrumenty pochodne w Banku obejmują następujące rodzaje transakcji:

a) Kontrakty IRS

Kontrakty IRS polegają na wymianie płatności odsetkowych opartych na zmiennej rynkowej stopie procentowej w zamian za odsetki naliczone według stałej stopy procentowej uzgodnionej w kontrakcie. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem stóp procentowych oraz osiągnięcie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty IRS wyceniane są do wartości godziwej z wykorzystaniem modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o czynniki dyskontowe oszacowane na podstawie rynkowej krzywej dochodowości z dnia wyceny. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

b) Kontrakty FX forward

Kontrakty FX forward polegają na terminowym kupnie (sprzedaży) waluty po kursie ustalonym w dniu zawarcia transakcji. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem kursowym oraz utrzymywanie płynności, a także osiągnięcie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty FX forward wyceniane są do wartości godziwej z wykorzystaniem metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wartość godziwa ustalana jest poprzez porównanie bieżących przepływów pieniężnych przeliczonych na równowartość w PLN. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

c) Kontrakty FX swap

Kontrakty FX swap polegają na równoczesnym natychmiastowym kupnie (sprzedaży) waluty oraz jej terminowej odsprzedaży (odkupie) po kursie ustalonym w dniu zawarcia transakcji. Transakcje mogą być zawierane jako połączenie transakcji z datą waluty równą dacie transakcji i z jednoczesną transakcją odwrotną na datę waluty następnego dnia. Celem ich zawarcia jest regulowanie płynności oraz zabezpieczanie przed ryzykiem kursowym portfela kredytów walutowych Banku, a także osiągnięcie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty FX swap wyceniane są do wartości godziwej z wykorzystaniem metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wartość godziwa ustalana jest poprzez porównanie bieżących przepływów pieniężnych przeliczonych na równowartość w PLN. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

d) Opcje na stopę procentową

Opcje na stopę procentową polegają na nabyciu (sprzedaży) prawa do otrzymania kwoty rozliczenia w zamian za zapłaconą (otrzymaną) premię. W zależności od rodzaju opcji (cap/floor) kontrahent otrzymuje w określonym dniu rozliczenia kwotę rozliczenia wynikającą z różnicy pomiędzy ustaloną stopą transakcji i stopą referencyjną. Celem zawarcia kontraktu jest zabezpieczanie przed ryzykiem stopy procentowej, a także osiągnięcie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Opcje na stopę procentową wyceniane są do wartości godziwej w oparciu o zmodyfikowany model Blacka-Scholesa. Parametr zmienności, który wymagany jest przy stosowaniu tego modelu przyjmowany jest w postaci tzw. implikowanego parametru zmienności, co zapewnia zgodność uzyskanej ceny z aktualną ceną rynkową. Wyniki z wyceny ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

e) Opcje FX

Opcje FX polegają na nabyciu prawa do realizacji lub na zobowiązaniu się Banku do realizacji kupna (sprzedaży) waluty po kursie terminowym ustalonym w dniu zawarcia transakcji w zamian za zapłaconą (otrzymaną) premię.

Opcje FX wyceniane są do wartości godziwej w oparciu o model Garmana-Kohlhagena. Parametr zmienności, który wymagany jest przy stosowaniu tego modelu przyjmowany jest w postaci tzw. implikowanego parametru zmienności, co zapewnia zgodność uzyskanej ceny z aktualną ceną rynkową. Wyniki z wyceny ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

f) Kontrakty FRA

Kontrakty FRA polegają na uzgodnieniu między stronami transakcji (w dniu zawarcia transakcji) stałej stopy procentowej od określonej wartości depozytu. W dniu rozliczenia transakcji kupujący FRA zobowiązuje się do

zapłaconemu sprzedającemu, kwoty rozliczeniowej w przypadku, gdy stopa referencyjna w dniu realizacji będzie niższa niż uzgodniona stopa transakcji. Sprzedający instrument zobowiązuje się do zapłacenia kupującemu w dniu rozliczenia transakcji kwoty rozliczeniowej w przypadku, gdy stopa referencyjna będzie wyższa niż uzgodniona stopa transakcji. Kontrakty FRA wyceniane są do wartości godziwej poprzez model zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o rynkową krzywą dochodowości. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

g) Kontrakty CIRS

Kontrakty CIRS polegają na wymianie płatności odsetkowych opartych na zmiennej rynkowej stopie procentowej w jednej walucie w zamian za odsetki naliczone według stałej stopy procentowej w innej walucie uzgodnionej w kontrakcie, przy czym wymiana kapitałów dokonywana jest po z góry określonych kursach na początku i na końcu okresu, lub tylko na końcu okresu, na jaki zawarto transakcję lub wymiana kapitałów nie jest dokonywana. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem stóp procentowych oraz osiąganie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty CIRS wyceniane są do wartości godziwej poprzez model zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o rynkową krzywą dochodowości. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

h) Kontrakty OIS

Kontrakty OIS polegają na wymianie płatności odsetkowych bazujących na stałej kontraktowej stopie procentowej w zamian za płatności odsetkowe oparte na zmiennej stopie procentowej. Zmienna stopa procentowa ustalana jest na zasadzie stopy złożonej z indeksów WIBOR Overnight lub w oparciu o stawki POLONIA ustalone każdego dnia roboczego w trakcie trwania okresu odsetkowego. Kontrakty tego rodzaju zawierane są na okres do 1 roku. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem stóp procentowych, a także osiąganie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty OIS wyceniane są do wartości godziwej z wykorzystaniem modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o czynniki dyskontowe oszacowane na podstawie rynkowej krzywej dochodowości z dnia wyceny. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

i) Kontrakty futures

Kontrakty futures polegają na zakupie (sprzedaży) walut obcych po kursie ustalonym w momencie zawierania transakcji na Warszawskiej Giełdzie Towarowej S.A. Kontrakty są wystandaryzowane co do kwot i terminów zapadalności. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem kursowym.

Kontrakty futures wyceniane są do kursu rynkowego podawanego przez Warszawską Giełdę Towarową S.A. Jednocześnie dochodzi do codziennych przepływów z tytułu wyceny kontraktów (tzw. marking to market). Codzienna wycena zaliczana jest do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

Instrumenty pochodne stanowiące instrumenty zabezpieczające

Instrument pochodny, w dniu rozpoznania, może zostać desygnowany jako zabezpieczenie wartości godziwej rozpoznanego składnika aktywów lub zobowiązań (zabezpieczenie wartości godziwej) jako zabezpieczenie inwestycji netto w jednostkę działającą za granicą, lub jako zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących rozpoznanego w bilansie składnika aktywów lub zobowiązań czy też przewidywanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych).

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń ryzyka stopy procentowej. Celem zabezpieczenia wartości godziwej jest ograniczanie zagrożenia wpływu na wynik finansowy zmian wartości godziwej wynikających z określonego ryzyka związanego z posiadanymi aktywami i zobowiązaniami finansowymi lub określoną ich częścią.

Zmiany wartości godziwej zabezpieczonego składnika aktywów lub zobowiązań związanego z zabezpieczonym ryzykiem, oraz zmiany w wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego w ramach zabezpieczenia wartości godziwej ujmowane są w rachunku zysków i strat. Jeśli zabezpieczenie nie spełnia kryteriów kwalifikujących do rachunkowości zabezpieczeń bądź zostaje w jakikolwiek inny sposób zaniechane, korekta wartości bilansowej zabezpieczonego oprocentowanego instrumentu finansowego wynikająca z rachunkowości zabezpieczeń

amortyzowana jest z wykorzystaniem nowej efektywnej stopy procentowej wyliczonej w dniu zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

Wbudowane instrumenty pochodne

Aktywa lub zobowiązania finansowe mogą obejmować wbudowane instrumenty pochodne. Jeżeli umowa zasadnicza takiego instrumentu nie jest wyceniana w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, a cechy ekonomiczne i ryzyko instrumentu wbudowanego nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem umowy zasadniczej, instrument wbudowany wyodrębnia się i prezentuje osobno, wyceniając go do wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej wyodrębnionego instrumentu pochodnego ujmowane są w rachunku zysków i strat. Umowy zasadnicze wyceniane są zgodnie z zasadami obowiązującymi dla kategorii aktywów lub zobowiązań finansowych, do których należą.

Wyodrębnione wbudowane instrumenty pochodne są prezentowane w zależności od klasyfikacji jako instrumenty zabezpieczające lub przeznaczone do obrotu.

Bank nie posiada wbudowanych instrumentów pochodnych.

Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania z tytułu depozytów klientów są równe kwocie należnej w dniu bilansowym. Zobowiązania wobec klientów wyceniane są według zamortyzowanego kosztu.

Świadczenia pracownicze

Długoterminowe zobowiązania pracownicze

Bank dokonuje wyceny rezerw na zobowiązania związane z odprawami emerytalnymi, rentowymi i pośmiertnymi należnymi uprawnionym pracownikom na podstawie przepisów Kodeksu Pracy oraz na zobowiązania z tytułu zwyczajowych nagród jubileuszowych. Kwoty rezerw szacowane są w oparciu o wyliczenia aktuarialne.

Wartość rezerw oraz kosztów z tytułu zobowiązań do świadczeń pracowniczych jest szacowana z zastosowaniem metody aktuarialnej wyceny prognozowanych uprawnień jednostkowych. W ramach tej metody każdy okres aktywności zawodowej jest postrzegany jako dający początek dodatkowej jednostce uprawnienia do świadczeń, a uprawnienia każdego pracownika są wyceniane oddzielnie w celu utworzenia końcowego zobowiązania. Zgodnie z tą metodą, koszt wypłaty tych świadczeń jest uwzględniony w rachunku zysków i strat przez cały okres zatrudnienia, aby rozłożyć koszty świadczeń pracowniczych na cały okres aktywności zawodowej pracowników. Wartość zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych, pośmiertnych i nagród jubileuszowych jest wyliczana według bieżącej wartości szacunkowych przyszłych wypływów środków pieniężnych z wykorzystaniem stóp procentowych określonych poprzez odniesienie do warunków rynkowych.

Krótkoterminowe zobowiązania pracownicze

Uprawnienia pracownicze do urlopu wypoczynkowego oraz urlopu dodatkowego są ujmowane, gdy staną się należne pracownikom. Tworzona jest rezerwa na szacunkowe zobowiązanie z tytułu urlopu wypoczynkowego oraz urlopu dodatkowego do dnia bilansowego.

Rezerwy

Rezerwy stanowią zobowiązania, których kwota lub termin zapłaty nie są pewne.

Bank ujmuje rezerwy w bilansie, gdy:

- a) zaistnieje obecny obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany wynikający ze zdarzeń przeszłych;
- b) prawdopodobne jest, że w celu wypełnienia obowiązku nastąpi wypływ środków pieniężnych;
- c) można dokonać wiarygodnego szacunku wysokości przyszłego zobowiązania.

W przypadku, gdy wpływ zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny szacując kwotę rezerwy Bank dyskontuje kwotę oszacowanego przyszłego zobowiązania.

Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania warunkowe są:

- a) możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Banku; lub
- b) obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w bilansie ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można wiarygodnie oszacować.

Jako zobowiązania warunkowe Bank prezentuje zobowiązania pozabilansowe, które nie spełniają kryteriów ujęcia w bilansie jako zobowiązania, w szczególności:

- zobowiązania udzielone z tytułu przyznanych przez Bank linii kredytowych – w kwocie niewykorzystanej przez klientów;
- zobowiązania udzielone z tytułu gwarancji wystawionych przez Bank na rzecz klienta – w wysokości wynikającej z umów;
- zobowiązania z tytułu akredytyw eksportowych i importowych;
- zobowiązania z tytułu zawartych umów ramowych o charakterze finansowym i gwarancyjnym – w kwocie niewykorzystanej przez klienta;
- zobowiązania z tytułu otrzymanych przez Bank linii kredytowych – w kwocie dostępnej do wykorzystania przez Bank;
- zobowiązania z tytułu otrzymanych na rzecz Banku gwarancji – w wysokości wynikającej z umów.

Kapitał własny

Kapitał własny stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. statutem i właściwymi ustawami.

Koszty emisji akcji

Koszty związane bezpośrednio z emisją nowych akcji, innych niż z tytułu połączenia jednostek gospodarczych, pomniejszają wartość kapitałów własnych w kwocie netto, tj. po potrąceniu podatku dochodowego.

Dywidendy z akcji zwykłych

Dywidendy z akcji zwykłych są ujęte w kapitałach własnych w okresie, w którym zostały zatwierdzone przez akcjonariuszy. Przychody z tytułu dywidendy ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie nabycia praw. Wypłacone dywidendy klasyfikowane są w rachunku przepływów środków pieniężnych jako przepływy z działalności finansowej. Dywidendy otrzymane klasyfikuje się w pozycji operacyjne przepływy pieniężne.

Inne składniki kapitału własnego

Pozostałe elementy, które ujmowane są w kapitałach własnych dotyczą:

- Pierwszego zastosowania MSSF
- Wyceny rynkowej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

8. Porównywalność z opublikowanymi wcześniej raportami

W celu uzyskania porównywalności danych dokonano zmian prezentacyjnych dla danych opublikowanych poprzednio w raporcie za pierwsze półrocze 2007 roku według stanu na 31 grudnia 2006 roku.

Stan na 31 grudnia 2006 roku				
Pozycja	Raport za pierwsze półrocze 2007	Raport roczny za 2007 rok	Różnica	Zmiana dotyczy
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 825 999	2 826 975	1 312	Krótkoterminowe należności od banków
			112	IBNR- środki pieniężne i ich ekwiwalenty
			-448	Wycena transakcji FX spot
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	143 107	146 869	3 762	Zmiana prezentacji wyceny instrumentów pochodnych na stopę procentową
Należności od banków	200 405	199 129	-1 312	Krótkoterminowe należności od banków
			38	IBNR - należności od banków
			-2	Efektywna stopa procentowa - banki
Należności od klientów	6 975 116	6 975 222	-112	IBNR - środki pieniężne i ich ekwiwalenty
			-38	IBNR – należności od banków
			254	Reklasyfikacja odsetek od kategorii poniżej standardu
			2	Efektywna stopa procentowa - banki
Rzeczowy majątek trwały	60 275	72 057	11 782	Oprogramowanie operacyjne
Wartości niematerialne	23 664	11 882	-11 782	Oprogramowania operacyjne
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	21 289	23 285	1 996	Korekta bilansu otwarcia dotycząca zmiany wartości podatku odroczonego z tytułu IBNR
Pozostałe aktywa	65 583	85 679	-254	Reklasyfikacja odsetek od kategorii poniżej standardu)
			20 350	Ujęcie instrumentów finansowych w dacie zawarcia transakcji
Razem zmiany			25 660	
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	57 365	61 127	3 762	Zmiana prezentacji wyceny instrumentów pochodnych na stopę procentową
Zobowiązania wobec banków	5 106 686	4 955 977	-150 614	Reklasyfikacja zobowiązań wobec biur maklerskich ze Zobowiązań wobec banków
			-95	Wycena transakcji FX spot
Zobowiązania wobec klientów	4 476 883	4 627 357	150 614	Reklasyfikacja zobowiązań wobec biur maklerskich ze Zobowiązań wobec banków
			-140	Wycena transakcji FX spot
Pozostałe zobowiązania	333 483	353 619	20 136	Ujęcie instrumentów finansowych w dacie zawarcia transakcji
Zyski zatrzymane	5 633	7 318	1 251	Korekta bilansu otwarcia dotycząca zmiany wartości podatku odroczonego z tytułu IBNR
			434	Pozostałe korekty
Wynik roku bieżącego	84 825	85 137	746	Korekta dotycząca zmiany wartości podatku odroczonego z tytułu IBNR
			-434	Pozostałe korekty
Razem zmiany			25 660	

9. Skutki przyjęcia MSSF

Niniejsze sprawozdanie finansowe Banku jest pierwszym rocznym sprawozdaniem sporządzonym zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej i spełnia wymogi MSSF1 określającego zasady sporządzania sprawozdań według MSSF po raz pierwszy.

Zasady rachunkowości przedstawione w nocie 7 zostały zastosowane do sporządzania sprawozdania finansowego za okres dwunastu miesięcy kończący się 31.12.2007 roku, do przedstawienia danych porównawczych za rok obrotowy kończący się 31.12.2006 roku, jak również do sporządzenia bilansu otwarcia według MSSF na dzień 01.01.2006 roku.

Uprzednio publikowane roczne sprawozdania finansowe Banku były sporządzane zgodnie z Polskimi Zasadami Rachunkowości (PZR).

Podczas przygotowywania bilansu otwarcia według MSSF Bank skorygował wartości ujawnione we wcześniejszych sprawozdaniach finansowych, które sporządzone były zgodnie z Polskimi Zasadami Rachunkowości (PZR). Wyjaśnienie, w jakim stopniu przejście z PZR na MSSF wpłynęło na pozycje bilansowe, kapitały własne, w tym wynik finansowy i przepływy pieniężne Banku przedstawione zostało w poniższych tabelach, i w notach dołączonych do tabel:

Rachunek zysków i strat

Wpływ przyjęcia MSSF na rachunek zysków i strat Banku dla okresu kończącego się 31 grudnia 2006 roku:

01.01.2006 - 31.12.2006 (w tys. PLN)	Nota	Zgodnie z PZR	Korekta	Zgodnie z MSSF
Wynik z tytułu odsetek		207 671	-	207 671
Wynik z tytułu prowizji		98 053	-	98 053
Dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji	a)	1 104	-1 104	-
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	b)	110 680	123	110 803
Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży		-1 031	-	-1 031
Wynik na transakcjach zabezpieczających		7	-	7
Pozostałe przychody		5 751	-	5 751
Razem przychody netto		422 235	- 981	421 254
Koszty osobowe		-121 370	-	-121 370
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych		-22 068	-	-22 068
Pozostałe koszty	c)	-120 632	211	-120 421
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	d)	-25 320	-27 963	-53 283
Zysk brutto		132 845	-28 733	104 112
Podatek dochodowy	e)	-24 579	5 604	-18 975
Zysk netto		108 266	-23 129	85 137

Poniżej przedstawiono wyjaśnienie dokonanych korekt:

a) Dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji

Tytuł korekty	01.01.2006 - 31.12.2006
Eliminacja wyceny udziału w jednostce zależnej metodą praw własności	-1 104
Suma	-1 104

Eliminacja wyniku wyceny jednostki zależnej metodą praw własności

W sprawozdaniu według MSSF udziały w nieistotnej jednostce zależnej wycenione zostały metodą ceny nabycia, zgodnie z poprzednimi zasadami rachunkowości wycena dokonywana była metodą praw własności.

b) Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu

Tytuł korekty	01.01.2006 - 31.12.2006
Różnica w wyniku z pozycji wymiany walutowej	123
Suma	123

Korekty związane z przekształceniem sprawozdania miały wpływ na pozycję wymiany, a tym samym na wynik z jej wyceny.

c) Pozostałe koszty

Tytuł korekty	01.01.2006 - 31.12.2006
Amortyzacja kosztów gromadzenia kapitału	211
Suma	211

Amortyzacja kosztów gromadzenia kapitału

W sprawozdaniu według MSSF koszty gromadzenia kapitału pomniejszają kapitały własne w momencie poniesienia, zgodnie z poprzednimi zasadami rachunkowości koszty te były aktywowane, a następnie amortyzowane przez rachunek zysków i strat przez okres pięciu lat.

d) Odpisy netto z tytułu utraty wartości

Tytuł korekty	01.01.2006 - 31.12.2006
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, zidentyfikowane straty	-24 038
Eliminacja rezerwy na ogólne ryzyko bankowe	9 833
Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz nie zidentyfikowane straty (IBNR)	-13 758
Suma	-27 963

Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na poniesione, zidentyfikowane straty

Korekta wyniku z różnicy pomiędzy zasadami wyceny rezerw na należności kredytowe stosowanymi w oparciu o PZR, a zasadami wyceny odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości zgodnymi z MSR 39. Dodatkowo wyeliminowana została rezerwa na ogólne ryzyko bankowe tworzona zgodnie z polskimi przepisami rachunkowości, a zaksięgowane zostały odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane na dzień bilansowy straty tworzone zgodnie z MSR 39.

e) Korekty obciążenia z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Tytuł korekty	01.01.2006 - 31.12.2006
Wpływ zmiany stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na poniesione, zidentyfikowane straty	4 648
Wpływ eliminacji wyceny udziału w jednostce zależnej metodą praw własności	210
Wpływ zmiany stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz nie zidentyfikowane straty (IBNR)	746
Suma	5 604

Bilans

Wpływ przyjęcia MSSF na bilans Banku według stanu na dzień 1 stycznia 2006 roku:

Stan na 1.01.2006 (w tys. PLN)	Nota	Zgodnie z PZR	Korekta	Zgodnie z MSSF
Aktywa				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	a)	1 274 818	798 468	2 073 286
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	b)	61 370	-3 158	58 212
Należności od banków		206 443	-72	206 371
Należności od klientów	c)	4 228 773	-7 110	4 221 663
Inwestycje	d)	311 903	2 835	314 738
Rzeczowy majątek trwały		52 756	-	52 756
Wartości niematerialne		9 220	-	9 220
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	e)	29 899	-14 790	15 109
Pozostałe aktywa	f)	194 721	-108 784	85 937
Razem aktywa		6 369 903	667 389	7 037 292
Pasywa				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	g)	43 625	-3 158	40 467
Zobowiązania wobec banków	h)	2 016 093	786 275	2 802 368
Zobowiązania wobec klientów	i)	3 324 440	12 357	3 336 797
Bieżące zobowiązania podatkowe		19 892	-	19 892
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	j)	10 854	-10 854	-
Pozostałe zobowiązania	k)	239 424	-108 551	130 873
Rezerwy	l)	23 790	-15 280	8 510
Razem zobowiązania		5 678 118	660 789	6 338 907
Razem kapitały własne		691 785	6 600	698 385
Razem pasywa		6 369 903	667 389	7 037 292

Wpływ przyjęcia MSSF na bilans Banku według stanu na dzień 31 grudnia 2006 roku:

Stan na 31.12.2006 (w tys. PLN)	Nota	Zgodnie z PZR	Korekta	Zgodnie z MSSF
Aktywa				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	a)	2 129 020	697 955	2 826 975
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	b)	167 317	-20 448	146 869
Należności od banków		199 186	-57	199 129
Należności od klientów	c)	7 024 074	-48 852	6 975 222
Inwestycje dostępne do sprzedaży	d)	663 315	-8 605	654 710
Rzeczowy majątek trwały		72 057	-	72 057
Wartości niematerialne		11 882	-	11 882
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	e)	37 381	-14 096	23 285
Pozostałe aktywa	f)	150 479	-64 800	85 679
Razem aktywa		10 454 711	541 097	10 995 808
Pasywa				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	g)	81 575	-20 448	61 127
Zobowiązania wobec banków	h)	4 389 374	566 603	4 955 977
Zobowiązania wobec klientów	i)	4 609 841	17 516	4 627 357
Bieżące zobowiązania podatkowe		3 963	-	3 963
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	j)	15 794	-15 794	-
Pozostałe zobowiązania	k)	514 215	-160 596	353 619
Rezerwy	l)	41 407	-29 147	12 260
Razem zobowiązania		9 656 169	358 134	10 014 303
Razem kapitały własne		798 542	182 963	981 505
Razem pasywa		10 454 711	541 097	10 995 808

Poniżej przedstawiono wyjaśnienie istotnych korekt pomiędzy sprawozdaniem Banku sporządzonym według PZR a sprawozdaniem sporządzonym według MSSF:

a) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Tytuł korekty	31.12.2006	01.01.2006
Korekta z tytułu ujmowania aktywów finansowych w dacie zawarcia transakcji	698 121	798 655
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR) – aktywa finansowe	-166	-187
Suma	697 955	798 468

b) Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

Tytuł korekty	31.12.2006	01.01.2006
Zmiana prezentacji naliczonych odsetek od instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	-20 448	-3 158
Suma	-20 448	-3 158

c) Należności od klientów

Tytuł korekty	31.12.2006	01.01.2006
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, zidentyfikowane straty	-15 904	15 103
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-32 948	-22 213
Suma	-48 852	-7 110

d) Inwestycje dostępne do sprzedaży

Tytuł korekty	31.12.2006	01.01.2006
Eliminacja wyceny jednostki zależnej metodą praw własności	1 565	2 835
Korekta z tytułu ujęcia nabycia/zbycia papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży w dacie zawarcia transakcji	-10 170	-
Suma	-8 605	2 835

e) Aktywa z tytułu podatku odroczonego

Tytuł korekty	31.12.2006	01.01.2006
Wpływ eliminacji wyceny jednostki zależnej metodą praw własności	-378	-587
Wpływ aktualizacji z tytułu utraty wartości na poniesione, zidentyfikowane straty	-	-4 648
Wpływ odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości, na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	1 996	1 251
Netowanie podatku odroczonego	-15 714	-10 806
Suma	-14 096	-14 790

f) Pozostałe aktywa

Tytuł korekty	31.12.2006	01.01.2006
Eliminacja przychodów zastrzeżonych	-84 266	-107 963
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości innych aktywów	168	165
Eliminacja kosztów gromadzenia kapitału	-	-211
Zmiana prezentacji naliczonych odsetek od instrumentów pochodnych zabezpieczających	-730	-779
Ujęcie instrumentów finansowych w dacie zawarcia transakcji	20 350	-
Pozostałe	-322	4
Suma	-64 800	-108 784

g) Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Tytuł korekty	31.12.2006	01.01.2006
Zmiana prezentacji naliczonych odsetek od instrumentów pochodnych	-20 448	-3 158
Suma	-20 448	-3 158

h) Zobowiązania wobec banków

Tytuł korekty	31.12.2006	01.01.2006
Ujęcie instrumentów finansowych w dacie zawarcia transakcji	566 603	786 275
Suma	566 603	786 275

i) Zobowiązania wobec klientów

Tytuł korekty	31.12.2006	01.01.2006
Ujęcie instrumentów finansowych w dacie zawarcia transakcji	17 516	12 357
Suma	17 516	12 357

j) Rezerwa z tytułu podatku odroczonego

Tytuł korekty	31.12.2006	01.01.2006
Netowanie podatku odroczonego	-15 714	-10 806
Pozostałe	-80	-48
Suma	-15 794	-10 854

k) Pozostałe zobowiązania

Tytuł korekty	31.12.2006	01.01.2006
Usunięcie przychodów zastrzeżonych	-84 266	-107 963
Ujęcie instrumentów finansowych w dacie zawarcia transakcji	124 167	-
Niezarejestrowana emisja akcji	-199 913	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości innych aktywów	168	165
Zmiana prezentacji naliczonych odsetek od instrumentów pochodnych zabezpieczających	-730	-779
Pozostałe	-22	26
Suma	-160 596	-108 551

l) Rezerwy

Tytuł korekty	31.12.2006	01.01.2006
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-6 485	607
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR) dotyczące zobowiązań pozabilansowych	8 081	5 023
Eliminacja rezerwy na ryzyko ogólne	-30 743	-20 910
Suma	-29 147	-15 280

Wyjaśnienie dokonanych korekt**Rachunkowość na dzień zawarcia transakcji.**

W sprawozdaniu według PZR aktywa i zobowiązania oraz rozrachunki z tytułu standaryzowanych transakcji typu FX spot, transakcji kupna i sprzedaży papierów wartościowych oraz operacji depozytowo-lokacyjnych na rynku międzybankowym ujmowane były w dniu rozliczenia. Według MSSF transakcje te ujmowane są w bilansie w dniu zawarcia transakcji.

Wycena udziałów w jednostce zależnej.

W sprawozdaniu według PZR udziały w jednostce zależnej wyceniane były metodą praw własności. W sprawozdaniu według MSSF udziały jednostce zależnej wycenione zostały według kosztu nabycia.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości kredytów i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe.

W sprawozdaniu według PZR na należności i pozabilansowe zaangażowania kredytowe tworzone były rezerwy w oparciu o polskie przepisy rachunkowości oparte o minimalne procentowe wskaźniki pokrycia kapitału należności rezerwami (w zależności od kategorii ryzyka należności), natomiast w sprawozdaniu według MSSF tworzone są odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości należności i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe.

Wyeliminowanie odsetek umownych naliczonych po stwierdzeniu utraty wartości należności.

W sprawozdaniu według PZR odsetki umowne naliczone po stwierdzeniu utraty wartości należności naliczane były w korespondencji z odsetkami zastrzeżonymi (stanowiącymi określoną pozycję pasywów).

W sprawozdaniu według MSSF odsetki naliczone efektywną stopą procentową od wartości netto należności z rozpoznaną utratą wartości ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Wpływ na podatek odroczony.

Efekt podatkowy korekt z tytułu przejścia na MSSF.

Prezentacja netto aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego.

W sprawozdaniu według PZR aktywa z tytułu podatku odroczonego i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego prezentowane były rozdzielnie w aktywach i pasywach.

W sprawozdaniu według MSSF aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego prezentowane są netto w aktywach lub pasywach.

Uzgodnienie kapitałów własnych

Wpływ przyjęcia MSSF na kapitały własne Banku według stanu na dzień 1 stycznia 2006 i 31 grudnia 2006 roku:

Stan na:	31.12.2006	01.01.2006
Kapitały własne według PZR	798 542	691 785
Nowa emisja akcji – przed zarejestrowaniem w KRS	199 623	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, zidentyfikowane straty	-15 904	15 103
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	6 485	-607
Eliminacja rezerwy na ogólne ryzyko bankowe	30 743	20 910
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-41 251	-27 494
Eliminacja wyceny jednostki zależnej	1 565	2 835
Efekt podatkowy (podatek odroczony)	1 698	-3 936
Aktywowane koszty gromadzenia kapitału	-	-211
Pozostałe różnice	4	-
Kapitały własne zgodnie z MSSF	981 505	698 385

Poniżej przedstawiono wyjaśnienie różnic pomiędzy sprawozdaniem Banku według PZR, a sprawozdaniem według MSSF w stosunku do kapitałów własnych.

Nowa emisja akcji – przed zarejestrowaniem w KRS

W sprawozdaniu według PZR emisja powiększała kapitały własne w momencie rejestracji.

W sprawozdaniu według MSSF niezarejestrowana emisja akcji została uwzględniona w momencie opłacenia.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, zidentyfikowane straty i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe

Korekta wynika z różnicy pomiędzy zasadami wyceny rezerw na należności kredytowe stosowanymi w oparciu o PZR, a zasadami wyceny odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Eliminacja rezerwy na ogólne ryzyko bankowe

W sprawozdaniu według PZR wykazywana była rezerwa na ogólne ryzyko bankowe tworzona zgodnie z polskimi przepisami rachunkowości.

W sprawozdaniu według MSSF efekty tej rezerwy zostały usunięte.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)

W sprawozdaniu według MSSF ujmowane są odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane na dzień bilansowy straty, tworzone zgodnie z MSR 39.

W sprawozdaniu według PZR rezerwa taka nie była ujmowana.

Koszty gromadzenia kapitału

W sprawozdaniu według PZR koszty gromadzenia kapitału były aktywowane jako wartości niematerialne, a następnie amortyzowane przez rachunek zysków i strat przez okres pięciu lat.

W sprawozdaniu według MSSF koszty takie pomniejszają kapitały własne w momencie poniesienia.

Eliminacja wyceny jednostki zależnej

W sprawozdaniu według PZR udziały Banku w jednostce zależnej wyceniane były metodą praw własności.

W sprawozdaniu według MSSF udziały w nieistotnej jednostce zależnej wycenione zostały metodą ceny nabycia.

Efekt podatkowy (podatek odroczony)

Na efekt podatkowy przedstawiony w w/w tabeli uzgodnienia kapitału własnego składają się następujące pozycje szczegółowe:

Stan na:	31.12.2006	01.01.2006
Wycena jednostki zależnej – korekta zysków zatrzymanych	-378	-587
Wycena jednostki zależnej – korekta kapitału z aktualizacji wyceny	80	48
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	1 996	1 251
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, zidentyfikowane straty	-	-4 648
Razem	1 698	-3 936

Przepływy środków pieniężnych

Korekty wartości dotyczące sprawozdania z przepływu środków pieniężnych wynikają bezpośrednio z korekt pozycji bilansowych i rachunku zysków i strat.

Zmiany prezentacyjne

Poniższa tabela przedstawia zmiany prezentacyjne w rachunku zysków i strat pomiędzy układem według PZR, a MSSF sprawozdania finansowego za okres kończący się 31.12.2006 roku:

MSSF: Przychody z tytułu odsetek	01.01.2006 - 31.12.2006
PZR: Przychody z tytułu odsetek	383 038
PZR: Koszty z tytułu odsetek	-961
PZR Razem	382 077
Korekty MSSF	-6 534
Razem	375 543

MSSF: Koszty z tytułu odsetek	01.01.2006 - 31.12.2006
PZR: Koszty z tytułu odsetek	-174 406
PZR Razem	-174 406
Korekty MSSF	6 534
Razem	-167 872

MSSF: Przychody z tytułu prowizji	01.01.2006 - 31.12.2006
PZR: Przychody z tytułu prowizji	104 982
PZR: Pozostałe przychody operacyjne	2 632
PZR Razem	107 614
Korekty MSSF	-
Razem	107 614

MSSF: Koszty z tytułu prowizji	01.01.2006 - 31.12.2006
PZR: Koszty z tytułu prowizji	-9 561
PZR Razem	-9 561
Korekty MSSF	-
Razem	- 9 561

MSSF: Dywidenda i inne przychody z tytułu inwestycji	01.01.2006 - 31.12.2006
PZR: Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	1 104
PZR Razem	1 104
Korekty MSSF	-1 104
Razem	-

MSSF: Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	01.01.2006 - 31.12.2006
PZR: Wynik operacji finansowych	6 914
PZR: Wynik z pozycji wymiany	103 766
PZR Razem	110 680
Korekty MSSF	123
Razem	110 803

MSSF: Wynik na operacjach instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	01.01.2006 - 31.12.2006
PZR: Wynik operacji finansowych	-1 031
PZR Razem	-1 031
Korekty MSSF	-
Razem	-1 031

MSSF: Wynik na transakcjach zabezpieczających		01.01.2006 - 31.12.2006
PZR: Wynik operacji finansowych		7
PZR Razem		7
Korekty MSSF		-
Razem		7
MSSF: Pozostałe przychody		01.01.2006 - 31.12.2006
PZR: Przychody z tytułu prowizji		-4 734
PZR: Wynik operacji finansowych		3
PZR: Pozostałe przychody operacyjne		10 481
PZR: Podatek dochodowy		1
PZR Razem		5 751
Korekty MSSF		-
Razem		5 751
MSSF: Koszty osobowe		01.01.2006 - 31.12.2006
PZR: Koszty działania banku		-121 370
PZR Razem		-121 370
Korekty MSSF		-
Razem		-121 370
MSSF: Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych		01.01.2006 - 31.12.2006
PZR: Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych		-22 068
PZR Razem		-22 068
Korekty MSSF		-
Razem		-22 068
MSSF: Pozostałe koszty		01.01.2006 - 31.12.2006
PZR: Wynik operacji finansowych		-68
PZR: Pozostałe przychody operacyjne		1 802
PZR: Pozostałe koszty operacyjne		-5 241
PZR: Koszty działania banku		-113 630
PZR: Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych		-3 495
PZR Razem		-120 632
Korekty MSSF		211
Razem		-120 421
MSSF: Odpisy netto z tytułu utraty wartości		01.01.2006 - 31.12.2006
PZR: Pozostałe przychody operacyjne		1 313
PZR: Pozostałe koszty operacyjne		-2 900
PZR: Koszty działania banku		629
PZR: Odpisy na rezerwy celowe i na ogólne ryzyko bankowe		-52 798
PZR: Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości		28 436
PZR Razem		-25 320
Korekty MSSF		-27 963
Razem		-53 283
MSSF: Podatek dochodowy		01.01.2006 - 31.12.2006
PZR: Podatek dochodowy		-24 579
PZR Razem		-24 579
Korekty MSSF		5 604
Razem		-18 975

Poniższa tabela przedstawia zmiany prezentacyjne w bilansie pomiędzy układem według PZR, a MSSF sprawozdania finansowego na dzień 01.01.2006 i 31.12.2006 roku:

MSSF: Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Kasa, operacje z bankiem centralnym	375 763	231 204
PZR: Należności od sektora finansowego	1 752 808	1 042 973
PZR: Pozostałe papiery wartościowe i inne prawa majątkowe	449	641
PZR Razem	2 129 020	1 274 818
Korekty MSSF	697 555	798 468
Razem	2 826 975	2 073 286

MSSF: Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Dłużne papiery wartościowe	87 508	10 000
PZR: Pozostałe papiery wartościowe i inne prawa majątkowe	79 809	51 370
PZR Razem	167 317	61 370
Korekty MSSF	-20 448	-3 158
Razem	146 869	58 212

MSSF: Należności od banków	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Należności od sektora finansowego	199 186	206 443
PZR Razem	199 186	206 443
Korekty MSSF	-57	-72
Razem	199 129	206 371

MSSF: Należności od klientów	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Należności od sektora finansowego	102 261	59 867
PZR: Należności od sektora niefinansowego	6 921 321	4 168 378
PZR: Należności od sektora budżetowego	492	528
PZR Razem	7 024 074	4 228 773
Korekty MSSF	-48 852	-7 110
Razem	6 975 222	4 221 663

MSSF: Inwestycje	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Dłużne papiery wartościowe	646 642	296 500
PZR: Udziały lub akcje w jednostkach zależnych	16 630	15 360
PZR: Akcje i udziały w pozostałych jednostkach	43	43
PZR Razem	663 315	311 903
Korekty MSSF	-8 605	2 835
Razem	654 710	314 738

MSSF: Rzeczowy majątek trwały	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Rzeczowy majątek trwały	60 275	47 454
PZR: Wartości niematerialne i prawne	11 782	5 302
PZR Razem	72 057	52 756
Korekty MSSF	-	-
Razem	72 057	52 756

MSSF: Wartości niematerialne	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Wartości niematerialne i prawne	11 882	9 220
PZR Razem	11 882	9 220
Korekty MSSF	-	-
Razem	11 882	9 220

MSSF: Aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Rozliczenia międzyokresowe	37 381	29 899
PZR Razem	37 381	29 899
Korekty MSSF	-14 096	-14 790
Razem	23 285	15 109
MSSF: Pozostałe aktywa	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Kasa, operacje z bankiem centralnym	202	170
PZR: Należności od sektora finansowego	4 635	1 665
PZR: Należności od sektora niefinansowego	116 272	125 245
PZR: Należności od sektora budżetowego	2	3
PZR: Dłużne papiery wartościowe	7 446	4 928
PZR: Pozostałe papiery wartościowe i inne prawa majątkowe	745	779
PZR: Inne aktywa	14 521	58 828
PZR: Rozliczenia międzyokresowe	6 656	3 103
PZR Razem	150 479	194 721
Korekty MSSF	-64 800	-108 784
Razem	85 679	85 937
MSSF: Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	81 575	43 625
PZR Razem	81 575	43 625
Korekty MSSF	-20 448	-3 158
Razem	61 127	40 467
MSSF: Zobowiązania wobec banków	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Zobowiązania wobec banku centralnego	320 000	-
PZR: Zobowiązania wobec sektora finansowego	4 069 280	2 015 822
PZR: Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	94	271
PZR Razem	4 389 374	2 016 093
Korekty MSSF	566 603	786 275
Razem	4 955 977	2 802 368
MSSF: Zobowiązania wobec klientów	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Zobowiązania wobec sektora finansowego	367 301	158 335
PZR: Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	4 209 198	3 140 048
PZR: Zobowiązania wobec sektora budżetowego	33 202	26 011
PZR: Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	140	46
PZR Razem	4 609 841	3 324 440
Korekty MSSF	17 516	12 357
Razem	4 627 357	3 336 797
MSSF: Bieżące zobowiązania podatkowe	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Fundusze specjalne i inne pasywa	3 963	19 892
PZR Razem	3 963	19 892
Korekty MSSF	-	-
Razem	3 963	19 892
MSSF: Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Rezerwy	15 794	10 854
PZR Razem	15 794	10 854
Korekty MSSF	-15 794	-10 854
Razem	-	-

MSSF: Pozostałe zobowiązania	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Zobowiązania wobec sektora finansowego	14 088	4 219
PZR: Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	6 268	4 643
PZR: Zobowiązania wobec sektora budżetowego	18	31
PZR: Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	5 865	7 997
PZR: Fundusze specjalne i inne pasywa	364 012	88 433
PZR: Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżone	123 964	134 101
PZR Razem	514 215	239 424
Korekty MSSF	-160 596	-108 551
Razem	353 619	130 873

MSSF: Rezerwy	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżone	-	1 157
PZR: Rezerwy	41 407	22 633
PZR Razem	41 407	23 790
Korekty MSSF	-29 147	-15 280
Razem	12 260	8 510

MSSF: Kapitał zakładowy	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Kapitał zakładowy	452 331	30 155
PZR Razem	452 331	30 155
Korekty MSSF	50 804	-
Razem	503 135	30 155

MSSF: Kapitał zapasowy	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Kapitał zapasowy	159 995	349 528
PZR Razem	159 995	349 528
Korekty MSSF	148 819	-
Razem	308 814	349 528

MSSF: Pozostałe kapitały	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Kapitał zapasowy	-	11
PZR: Pozostałe kapitały rezerwowe	74 934	153 834
PZR Razem	74 934	153 845
Korekty MSSF	-	-
Razem	74 934	153 845

MSSF: Kapitał z aktualizacji wyceny	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Kapitał z aktualizacji wyceny	2 506	1 905
PZR Razem	2 506	1 905
Korekty MSSF	-339	-208
Razem	2 167	1 697

MSSF: Zyski zatrzymane i wynik roku bieżącego	31.12.2006	01.01.2006
PZR: Kapitał z aktualizacji wyceny	506	510
PZR: Kapitał zapasowy	4	-
PZR: Zysk (strata) z lat ubiegłych	-	54 343
PZR: Zysk netto	108 266	101 499
PZR Razem	108 776	156 352
Korekty MSSF	-16 321	6 808
Razem	92 455	163 160

10. Sprawozdawczość w ramach segmentów

Informacje dotyczące segmentów

Segment stanowi wyróżniający się element Banku, obejmujący działalność w zakresie dostarczania produktów lub usług, które niosą ze sobą ryzyko i korzyści różniące się od ryzyka i korzyści pozostałych segmentów. Segmenty, w których większość uzyskanych dochodów pochodzi ze sprzedaży do Klientów zewnętrznych, i których dochody, wyniki lub aktywa stanowią 10% lub więcej dochodów, wyników lub aktywów wszystkich segmentów, są wykazywane oddzielnie. Segmenty Banku objęte sprawozdawczością są definiowane poprzez podejście zarządcze, i są to segmenty poddawane rewizjom Zarządu mającym na celu strategiczne zarządzanie Bankiem oraz podejmowanie decyzji biznesowych, a bazują na ryzyku i korzyściach dotyczących dostarczanych produktów i usług. Segmentacja podstawowa obejmuje podział według produktów i usług.

Segmentacja podstawowa

Główny profil działalności Banku to usługi finansowe, co jest realizowane w ramach następujących segmentów:

- Retail Banking
- Merchant & Private Banking
- ALM i jednostki wsparcia

Zasady rachunkowości dla poszczególnych segmentów są takie same jak opisane w zasadach rachunkowości. Transakcje pomiędzy poszczególnymi segmentami biznesowymi podlegają zwyczajowym warunkom handlowym i rynkowym. W rachunku zysków i strat koszty są najpierw prezentowane jako koszty bezpośrednie we wszystkich liniach biznesowych (poza ALM) i jednostkach wsparcia. W procesie rebillingu odbywa się przepływ kosztów z tych jednostek do linii biznesowych oraz przepływ kosztów pomiędzy liniami biznesowymi i pomiędzy jednostkami wsparcia. Linia biznesowa ALM nie generuje kosztów bezpośrednich, jedynie przyjmuje koszty od jednostek wsparcia w procesie rebillingu. Jest to odrębny proces w raportowaniu prezentowany w odrębnej pozycji sprawozdania (alokacja kosztów – rebilling). Skutkiem tego procesu jest zaabsorbowanie wszystkich kosztów jednostek wsparcia przez linie biznesowe. Wynik finansowy jednostek wsparcia po zakończeniu tego procesu równa się zero.

Podstawowym celem wyznaczania cen transferowych pomiędzy segmentami jest przeniesienie ryzyka stopy procentowej do linii Merchant & Private Banking lub ALM, tak by dla pozostałych linii alokować stałe marże. W przypadku produktów, których oprocentowanie związane jest ze stopami rynkowymi cena transferowa i marża na transakcji jest stała. Dla produktów, których oprocentowanie nie jest związane ze stopami rynkowymi, ceny transferowe zmieniają się codziennie.

Ceny transferowe obliczane są dla standardowych okresów trwania produktów w oparciu o oficjalne indeksy WIBOR, WIBID, LIBOR i EURIBOR.

Segmenty bankowe:

- **Retail Banking**

Retail Banking (Pion Obsługi Małych Przedsiębiorstw oraz Klientów Indywidualnych) specjalizuje się w obsłudze małych przedsiębiorstw i Klientów indywidualnych, świadcząc usługi finansowe dla Klientów detalicznych, przedstawicieli wolnych zawodów oraz małych przedsiębiorstw. Ponadto segment oferuje doradztwo w zakresie wszelkich form bieżącej obsługi bankowej, oszczędzania, inwestowania, kredytowania, jak również usługi bankowości detalicznej.

Consumer Finance (Pion Kredytów Konsumenckich) wydzielony w ramach linii biznesowej RB specjalizuje się w sprzedaży i obsłudze kart kredytowych oraz pożyczek gotówkowych dla Klientów indywidualnych.

- **Merchant & Private Banking**

W ramach segmentu funkcjonują w banku następujące piony:

Global Markets (Pion Rynków Finansowych) oferuje szeroki zakres produktów dla Klientów korporacyjnych i instytucjonalnych oraz zajmuje się również relacjami z innymi bankami i zarządzaniem płynnością Banku.

Commercial Banking (Pion Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw) specjalizuje się w obsłudze średnich i dużych przedsiębiorstw o rocznych obrotach powyżej 25 mln PLN, koncentrując się na Klientach działających na skalę międzynarodową, oferując im rozwiązania finansowe w oparciu o standardowe produkty i usługi bankowe

oraz specjalistyczne produkty finansowe.

Private Banking (Pion Bankowości Prywatnej) świadczy zintegrowane usługi i rozwiązania w zakresie zarządzania aktywami dla najbogatszych Klientów indywidualnych.

- **ALM i jednostki wsparcia**

Segment ALM odgrywa ważną rolę w zarządzaniu składnikami bilansu oraz pozabilansu banku, zarządza ryzykiem oraz kapitałami, ustala ceny transferowe i zewnętrzne. W segmencie ujęte zostały również koszty jednostek wsparcia, funkcje skarbowe oraz finansowe, oraz pozostała działalność niezwiązana z podstawową działalnością bankową.

Segment uzupełniający

Bank prowadzi działalność w Polsce jako jedynym segmencie geograficznym, zatem wszystkie przychody uzyskane, koszty poniesione oraz aktywa dotyczą jednego segmentu geograficznego – Polski.

Rachunek zysków i strat według segmentów działalności

1.01.2007-31.12.2007 roku (w tys. PLN)	Retail Banking	Merchant & Private Banking	ALM i jednostki wsparcia	Ogółem
Przychody z tytułu odsetek (zewnętrzne)	271 146	305 161	29 734	606 041
Koszty z tytułu cen transferowych (wewnętrzne)	-185 051	-405 262	-38 158	-628 471
Koszty z tytułu odsetek (zewnętrzne)	-83 976	-230 076	-2 956	-317 008
Przychody z tytułu cen transferowych (wewnętrzne)	133 419	415 642	79 410	628 471
Wynik z tytułu odsetek	135 538	85 465	68 030	289 033
Pozostałe ceny transferowe (wewnętrzne)	-152	21 940	-21 788	-
Przychody z tytułu prowizji (zewnętrzne)	86 184	44 567	3 480	134 231
Koszty z tytułu prowizji (zewnętrzne)	-7 089	-1 102	-2 283	-10 474
Wynik z tytułu prowizji	79 095	43 465	1 197	123 757
Dywidenda i inne przychody z tytułu inwestycji (zewnętrzne)	-	-	3 400	3 400
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (zewnętrzne)	66 163	89 798	-	155 961
Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży (zewnętrzne)	-	-111	-2 612	-2 723
Wynik na transakcjach zabezpieczających (zewnętrzne)	-	-	-126	-126
Pozostałe przychody (zewnętrzne)	8 313	2 668	6	10 987
Razem przychody netto	288 957	243 225	48 107	580 289
Koszty osobowe (zewnętrzne)	-63 934	-44 502	-51 762	-160 198
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych * (zewnętrzne)	-	-	-25 257	-25 257
Pozostałe koszty * (zewnętrzne)	-26 369	-7 491	-105 058	-138 918
Odpisy netto z tytułu utraty wartości (zewnętrzne)	-27 168	-14 148	7	-41 309
Alokacja kosztów - rebilling (wewnętrzne)	-155 786	-25 780	181 566	-
Zysk brutto	15 700	151 304	47 603	214 607
Podatek dochodowy	-4 239	-24 807	-7 967	-37 013
Zysk netto	11 461	126 497	39 636	177 594

1.01.2006-31.12.2006 roku (w tys. PLN)	Retail Banking	Merchant & Private Banking	ALM i jednostki wsparcia	Ogółem
Przychody z tytułu odsetek (zewnątrzne)	165 107	178 685	31 750	375 542
Koszty z tytułu cen transferowych (wewnętrzne)	-100 292	-227 384	-24 870	-352 546
Koszty z tytułu odsetek (zewnątrzne)	-60 675	-103 978	-3 218	-167 871
Przychody z tytułu cen transferowych (wewnętrzne)	97 873	210 822	43 851	352 546
Wynik z tytułu odsetek	102 013	58 145	47 513	207 671
Pozostałe ceny transferowe (wewnętrzne)	1 765	13 698	-15 463	-
Przychody z tytułu prowizji (zewnątrzne)	67 311	37 545	2 758	107 614
Koszty z tytułu prowizji (zewnątrzne)	-6 139	-913	-2 509	-9 561
Wynik z tytułu prowizji	61 172	36 632	249	98 053
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (zewnątrzne)	47 355	63 448	-	110 803
Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży (zewnątrzne)	-	47	-1 078	-1 031
Wynik na transakcjach zabezpieczających (zewnątrzne)	-	-	7	7
Pozostałe przychody (zewnątrzne)	2 916	2 552	283	5 751
Razem przychody netto	215 221	174 522	31 511	421 254
Koszty osobowe (zewnątrzne)	-54 620	-27 997	-38 753	-121 370
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych * (zewnątrzne)	-11 119	-2 976	-7 973	-22 068
Pozostałe koszty * (zewnątrzne)	-73 383	-17 359	-29 679	-120 421
Odpisy netto z tytułu utraty wartości (zewnątrzne)	-27 116	-26 190	23	-53 283
Alokacja kosztów - rebilling (wewnętrzne)	-69 173	-6 824	75 997	-
Zysk brutto	-20 190	93 176	31 126	104 112
Podatek dochodowy	-967	-13 658	-4 350	-18 975
Zysk netto	-21 157	79 518	26 776	85 137

* W roku 2006 koszty bezpośrednie były prezentowane w segmentach według zapisów w księdze głównej, tj. w miejscu ich powstawania (według kodów zyskowości).

W roku 2007 na skutek zmiany metodologii rebillingu określone grupy kosztów (np. koszty związane z zarządzaniem majątkiem trwałym i wartościami niematerialnymi, amortyzacją) prezentowane są w jednostkach merytorycznie odpowiedzialnych za poziom tych kosztów. Koszty te następnie są transferowane do miejsc ich powstawania – linii biznesowych i jednostek wsparcia (rebilling).

Suma bilansowa (w tys. PLN)	Stan na:	Retail Banking	Merchant & Private Banking	ALM i jednostki wsparcia	Ogółem
Aktywa	31.12.2007	6 327 794	6 854 586	1 028 634	14 211 014
	31.12.2006	4 069 299	6 108 613	817 896	10 995 808
Pasywa	31.12.2007	3 451 684	9 435 715	1 323 615	14 211 014
	31.12.2006	2 897 092	6 812 959	1 285 757	10 995 808

Poniższe zestawienie prezentuje koszty niepieniężne, inne niż amortyzacja, za okres sprawozdawczy kończący się 31.12.2007 i 31.12.2006 roku. Do kosztów niepieniężnych zostały zaliczone: niezrealizowany wynik z tytułu instrumentów finansowych, odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, odpisy z tytułu rezerw kosztowych.

w tys. PLN	Stan na:	Retail Banking	Merchant & Private Banking	ALM i jednostki wsparcia	Ogółem
Koszty niepieniężne	31.12.2007	56 968	204 614	26 060	287 642
	31.12.2006	45 915	83 762	18 004	147 681

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały koszty poniesione w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych za okres sprawozdawczy kończący się 31.12.2007 i 31.12.2006 roku.

w tys. PLN	Stan na:	Retail Banking	Merchant & Private Banking	ALM i jednostki wsparcia	Ogółem
Koszty nabycia aktywów	31.12.2007	-	-	88 337	88 337
	31.12.2006	-	-	48 336	48 336

Opis działalności segmentów

Retail Banking

Klienci

Retail Banking jest dynamicznie rozwijającą się linią biznesową. Według stanu na koniec 2007 roku liczba aktywnych Klientów tej linii wyniosła 51 719. Średnio liczba klientów tej linii wzrosła o 14% (w porównaniu do 2006 roku). Największy udział w liczbie Klientów linii Retail Banking mają Klienci indywidualni (69%) oraz firmy (21%), pozostałe 10% to Klienci rynku masowego, którzy do końca pierwszego kwartału 2007 roku zostali pozyskani w ramach pionu Consumer Finance. Portfele Klientów tej linii (karty kredytowe, kredyty gotówkowe) nadal są utrzymywane, ale Bank nie koncentruje się już na tym obszarze.

Kanały dystrybucji

Klienci linii Retail Banking mają do dyspozycji zarówno sieć oddziałów jak i kanały alternatywne: system internetowy Pl@net, Multicash (rozwiązanie typu Home Banking) oraz Call Center. Linia rozwija wszystkie wymienione kanały dystrybucji. Z 35 Oddziałów będących do dyspozycji Klientów linii Retail Banking, 10 zostało otworzonych w roku bieżącym. Statystyki Banku wykazują, że kanały alternatywne cieszą się wśród Klientów rosnącą popularnością. Porównując dane za 2007 rok i rok 2006 (narastająco) Bank odnotował:

- wzrost liczby Klientów korzystających z systemu bankowego Pl@net o 27%
- wzrost liczby Klientów korzystających z systemu bankowego Multicash o 12%
- wzrost liczby przelewów z wykorzystaniem Pl@net o 49%
- wzrost liczby przelewów z wykorzystaniem Multicash o 17%

Produkty

Klienci linii Retail Banking korzystają z szerokiej gamy produktów kredytowych, depozytowych, inwestycyjnych oraz kartowych.

Wśród Klientów Indywidualnych dużą popularnością cieszą się:

- kredyty hipoteczne: saldo tych kredytów na koniec 2007 roku wyniosło 2,6 mld PLN, co oznacza 68% wzrost w stosunku do stanu końca 2006 roku;
- karty kredytowe: liczba kart kredytowych dla Klientów Indywidualnych i Klientów rynku masowego na koniec 2007 roku wyniosła 10 158, a saldo kredytów na tym produkcie wzrosło o 135% (średnia z 2007 roku w porównaniu do średniej z 2006 roku),
- produkty typu inwestycyjnego: np. zagraniczne fundusze inwestycyjne L-FIX, L-Funds zarządzane przez Fortis Investments czy portfele inwestycyjne Fortis FIO zarządzane przez Fortis Private Investments Polska SA; ich saldo (0,6 mld PLN na koniec 2007 roku) wzrosło o 113% w stosunku do końca 2006 roku.

Wśród Klientów Firmowych dużą popularnością cieszą się:

- kredyty inwestycyjne: saldo tych kredytów na koniec 2007 roku wyniosło 1,9 mld PLN i wzrosło o 57% w stosunku do końca roku 2006,
- instrumenty wymiany walutowej: liczba transakcji tabelowych i negocjowanych wzrosła w ciągu 2007 roku o 23% w stosunku do roku 2006, a średni miesięczny wolumen tych transakcji oscyluje około 1,5 mld PLN.

Wyniki

Rosnące zainteresowanie Klientów Bankowości Detalicznej produktami Banku znajduje odzwierciedlenie w rachunku zysków i strat Banku, gdyż przychody netto tej linii wzrosły w 2007 roku w stosunku do roku 2006 (narastająco) o 34%. Wzrost ten generowany był dzięki:

- wyższemu wynikowi na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu o 40% do czego przyczynił się zarówno wynik na transakcjach walutowych (wzrost o 22%) jak i wynik na instrumentach pochodnych (nieznaczący w 2006 roku, a w 2007 wynoszący ok. 9 mln PLN)
- wyższemu wynikowi z tytułu odsetek o 33%
- wyższemu wynikowi z tytułu prowizji o 29%

Intensywny rozwój linii Retail Banking spowodował również wzrost kosztów. Koszty osobowe zwiększyły się o 17%. Wzrost ten w głównej mierze wynika jednak ze zwiększonego zatrudnienia (średnio w analizowanych okresach o 28%). Pozycja "alokacja kosztów - rebilling" stanowi wartość netto kosztów alokowanych do linii biznesowej i wytransferowanych z linii Retail Banking do innych jednostek. Na wzrost tych kosztów w 2007 roku w porównaniu do 2006 roku (narastająco) o 125% miała wpływ zmiana metodologii definiowania kosztów bezpośrednich jednostek banku (szczegóły poniżej w części dotyczącej ALM i jednostek wsparcia). Po wyeliminowaniu kosztów odnoszących się do zmiany metodologii, wzrost transferowanych kosztów wynosił 40% i wynikał ze wzrostu aktywności klientów oraz wzrostu sprzedanych produktów i usług. Jednostki wsparcia zaangażowane w proces obsługi tych produktów i usług wytransferowały do linii koszty proporcjonalnie do wzrastającej produkcji.

Merchant & Private Banking

Klienci

Według stanu na koniec 2007 roku liczba aktywnych Klientów tej linii wyniosła 2 496. Średnio liczba klientów tej linii wzrosła o 28% (rok 2007 w porównaniu do roku 2006). Największy udział w liczbie klientów Merchant & Private Banking mają duże i średnie przedsiębiorstwa tworzące Pion Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw (93%). Pion Bankowości Prywatnej został wyodrębniony w 2006 roku.

Kanały dystrybucji

Klienci linii M&PB mają do dyspozycji zarówno sieć Centrów Biznesowych (8) będących częścią międzynarodowej sieci Fortis Banku obejmującej ok. 125 ośrodków w 20 krajach, jak i kanały alternatywne: systemy Multicash, PI@net oraz Call Center. Jak wskazują statystyki, kanały te są coraz chętniej przez nich wykorzystywane.

Porównując dane z 2007 roku i roku 2006 (narastająco) Bank odnotował:

- wzrost liczby Klientów korzystających z systemu bankowego typu home-banking Multicash o 27% (system ten ma zainstalowane 66% klientów instytucjonalnych Bankowości Komercyjnej)
- wzrost liczby przelewów z wykorzystaniem Multicash o 21%

Produkty

Klienci linii M&PB korzystają z szerokiej gamy produktów kredytowych, depozytowych, finansowania międzynarodowych transakcji handlowych czy prowadzenia operacji na międzynarodowych rynkach finansowych.

Wśród produktów oferowanych przez Bank Klientom instytucjonalnym wyróżniają się:

- kredyty inwestycyjne (w tym kredyty na zakup / budowę nieruchomości na cele komercyjne): saldo tych kredytów przekroczyło na koniec 2007 roku 2,7 mld PLN, co oznacza 72% wzrost w stosunku do końca 2006 roku
- kredyty obrotowe: saldo tych kredytów wyniosło na koniec 2007 roku 1,4 mld PLN, co oznacza 39% wzrost w stosunku do końca 2006 roku
- kredyty w rachunku bieżącym: saldo tych kredytów wyniosło na koniec 2007 roku 1,3 mld PLN, co oznacza 75% wzrost w stosunku do końca 2006 roku
- depozyty: łączne saldo depozytów wyniosło 2,9 mld PLN na koniec 2007 roku, co oznacza 56% wzrost w stosunku do końca 2006 roku
- instrumenty wymiany walutowej: liczba transakcji negocjowanych i tabelowych w ciągu 2007 roku wyniosła

około 51 000, a średni miesięczny wolumen tych transakcji oscyluje około 1,6 mld PLN. Klienci Private Banking zgromadzili na koniec 2007 roku około 502 mln PLN środków (depozytów i produktów typu inwestycyjnego).

Zakres oferowanych produktów poszerza się. W 2007 roku Bank wprowadził do oferty: instrumenty pochodne na energię, inkaso gotówkowe. Następują również zmiany w strukturze organizacyjnej mające na celu lepszą i bardziej precyzyjną obsługę Klientów instytucjonalnych – powołany został zespół Cash Management zajmujący się wyspecjalizowanymi produktami rozliczeniowymi typu: Notional Cash Pooling czy Cash Collection.

Wyniki

Stale rozwijająca się baza Klientów linii Merchant & Private Banking i rosnące zainteresowanie ofertą Banku znajduje odzwierciedlenie w rachunku zysków i strat Banku, gdyż przychody netto tej linii wzrosły w 2007 roku w stosunku do 2006 roku o 39%. Wzrost ten generowany był dzięki:

- wyższemu wynikowi na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu o 42%, obejmującemu m.in. wynik na transakcjach walutowych (wzrost o 34%)
- wyższemu wynikowi z tytułu odsetek o 47%
- wyższemu wynikowi z tytułu prowizji o 19%

Intensywny rozwój linii Merchant & Private Banking spowodował również wzrost kosztów. Koszty osobowe wzrosły o 59%. Wynika to przede wszystkim ze zwiększonego zatrudnienia (o 34%) oraz dostosowania polityki płac do obecnej sytuacji na rynku pracy. Ponadto w obrębie prezentowanego segmentu nastąpił rozwój nowej wyspecjalizowanej linii biznesowej (Private Banking) oraz dynamiczny rozwój jednostek stanowiących zaplecze dla operacji kredytowych. Pozycja alokacja kosztów - rebilling stanowi wartość netto kosztów alokowanych linii biznesowej i wytransferowanych z linii M&PB do innych jednostek. Na wzrost tych kosztów w 2007 roku w porównaniu do 2006 roku o 278% miała wpływ zmiana metodologii definiowania kosztów bezpośrednich jednostek Banku (szczegóły poniżej w części dot. ALM i jednostek wsparcia). Drugim czynnikiem wpływającym na wzrost transferowanych kosztów był wzrost aktywności Klientów, wzrost sprzedanych produktów i usług – jednostki wsparcia zaangażowane w proces obsługi tych produktów i usług wytransferowały do linii koszty proporcjonalnie do wzrastającej produkcji.

ALM i jednostki wsparcia

Wyniki

Segment ALM – z jednej strony przedstawia wyniki zarządzania ryzykiem stopy procentowej i płynności (wynik z tytułu tej działalności wzrósł o 53%), a z drugiej strony koszty jednostek wsparcia odzwierciedlające rozwój Banku.

W 2007 roku Bank wdrożył nową metodologię alokacji kosztów, zgodną z metodologią obowiązującą w Grupie Fortis. Metodologia ta wprowadza nową definicję kosztów bezpośrednich jednostki, tj. jako koszt bezpośredni danej jednostki, traktowany jest koszt będący w obszarze odpowiedzialności danej jednostki. Zgodnie z tą metodologią koszty amortyzacji, czynszu, szkoleń wykazywane są jako koszt bezpośredni odpowiednich jednostek wsparcia odpowiedzialnych za ten koszt. Ostatecznie są one alokowane do jednostek biznesowych, proporcjonalnie do wsparcia świadczonego danej linii biznesowej, zwiększając jej koszty alokacji. Według metodologii stosowanej w 2006 roku, tego rodzaju koszty stanowiły inne (bezpośrednie) koszty linii biznesowych.

11. Dodatkowe noty objaśniające do rachunku zysków i strat

Poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące przychodów oraz kosztów Banku za rok zakończony 31 grudnia 2007 roku, oraz dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2006 roku.

Nota 11.1

Przychody z tytułu odsetek (w tys. PLN)	1.01.2007 – 31.12.2007	1.01.2006 – 31.12.2006
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24 207	22 052
Należności od banków	21 023	13 862
Inwestycje	22 972	25 014
Należności od klientów	530 974	312 073
Papiery wartościowe	6 865	2 541
Razem przychody z tytułu odsetek	606 041	375 542

Przychody odsetkowe zawierają naliczone odsetki od kredytów nieregularnych w kwocie 13 331 tys. PLN za rok kończący się 31.12.2007 oraz w kwocie 8 440 tys. PLN za rok kończący się 31.12.2006.

Nota 11.2

Koszty z tytułu odsetek (w tys. PLN)	1.01.2007 – 31.12.2007	1.01.2006 – 31.12.2006
Zobowiązania wobec banków	-157 942	-79 098
Zobowiązania wobec klientów	-149 777	-84 968
Zobowiązania podporządkowane	-5 437	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-2 932	-3 204
Pozostałe	-920	-601
Razem koszty z tytułu odsetek	-317 008	-167 871

Nota 11.3

Przychody z tytułu prowizji (w tys. PLN)	1.01.2007 – 31.12.2007	1.01.2006 – 31.12.2006
Usługi powiernicze i operacje papierami wartościowymi	3 043	2 314
Usługi z tytułu rozliczeń pieniężnych	53 082	47 611
Gwarancje i zobowiązania warunkowe	14 852	11 259
Prowizje związane z udzielaniem kredytów (rozliczane liniowo)	20 122	17 325
Prowizje związane z udzielaniem kredytów (rozliczane jednorazowo)	6 173	4 337
Przychody z tytułu pośrednictwa w pozyskiwaniu klientów	10 050	2 307
Przychody z tytułu transakcji kartami	17 009	11 938
Pozostałe	9 900	10 523
Razem przychody z tytułu prowizji	134 231	107 614

Nota 11.4

Koszty z tytułu prowizji (w tys. PLN)	1.01.2007 – 31.12.2007	1.01.2006 – 31.12.2006
Usługi powiernicze i operacje papierami wartościowymi	-680	-687
Koszty związane z kartami	-4 357	-3 718
Koszty operacji gotówkowych	-3 062	-2 543
Rozliczenia	-1 431	-1 274
Pozostałe	-944	-1 339
Razem koszty z tytułu prowizji	-10 474	-9 561

Wynik z tytułu prowizji obejmuje:

- przychody prowizyjne w kwocie 29 335 tys. PLN za rok kończący się 31.12.2007, oraz w kwocie 23 136 tys. PLN za rok kończący się 31.12.2006;
- koszty prowizyjne w kwocie 1 310 tys. PLN za rok kończący się 31.12.2007, oraz w kwocie 1 855 tys. PLN za rok kończący się 31.12.2006;

(inne niż objęte kalkulacją efektywnej stopy procentowej), które odnoszą się do aktywów i zobowiązań nie wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,

Nota 11.5

Dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji (w tys. PLN)	1.01.2007 – 31.12.2007	1.01.2006 – 31.12.2006
Przychody z tytułu dywidendy od jednostki zależnej	3 400	-
Razem dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji	3 400	-

Nota 11.6

Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (w tys. PLN)	01.01.2007 – 31.12.2007	01.01.2006 – 31.12.2006
Papiery wartościowe	-2 142	463
Instrumenty pochodne	28 291	6 450
Operacje wymiany walut	129 812	103 890
Razem wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	155 961	110 803

Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu nabywa się głównie w celu generowania zysku z krótkoterminowych wahań cen lub marży dealera; ich początkowe ujęcie jest w cenie nabycia. W tej pozycji wykazuje się zrealizowane i niezrealizowane zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu to wszystkie te instrumenty pochodne, które nie kwalifikują się do rachunkowości zabezpieczeń. W tej pozycji wykazywane są wszystkie zmiany wartości godziwej dotyczące tych instrumentów.

Nota 11.7

Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży (w tys. PLN)	1.01.2007 – 31.12.2007	1.01.2006 – 31.12.2006
Papiery wartościowe	-2 723	-1 031
Razem wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	-2 723	-1 031

Nota 11.8

Wynik na transakcjach zabezpieczających (w tys. PLN)	1.01.2007 – 31.12.2007	1.01.2006 – 31.12.2006
Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczanych	-4 306	-2 131
Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających	4 180	2 138
Razem wynik na transakcjach zabezpieczających	-126	7

Nota 11.9

Pozostałe przychody (w tys. PLN)	1.01.2007 – 31.12.2007	1.01.2006 – 31.12.2006
- doradztwo w zakresie oprogramowania	4 455	333
- przychody z tytułu najmu i dzierżawy	2 648	1 331
- przychody z tytułu świadczenia usług finansowych	1 640	1 760
- odszkodowania, kary i grzywny	527	213
- zysk ze sprzedaży i likwidacji majątku trwałego	43	-
- inne	1 674	2 114
Razem pozostałe przychody	10 987	5 751

Nota 11.10

Koszty osobowe (w tys. PLN)	1.01.2007 – 31.12.2007	1.01.2006 – 31.12.2006
- wynagrodzenia	-129 699	-92 758
- narzuty na wynagrodzenia	-18 801	-13 760
- rezerwy na odpisy emerytalne, niewykorzystane urlopy oraz inne świadczenia pracownicze	-11 698	-14 852
Razem koszty osobowe	-160 198	-121 370

Nota 11.11

Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych (w tys. PLN)	1.01.2007 – 31.12.2007	1.01.2006 – 31.12.2006
Środki trwałe, w tym:	-20 128	-20 725
- inwestycje w obcych obiektach	-6 599	-6 736
- sprzęt komputerowy	-8 980	-10 247
- pozostałe środki trwałe	-4 549	-3 742
Wartości niematerialne	-5 129	-1 343
Razem amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	-25 257	-22 068

Nota 11.12

Pozostałe koszty (w tys. PLN)	1.01.2007 – 31.12.2007	1.01.2006 – 31.12.2006
- czynsze	-23 551	-19 930
- technologie i systemy IT	-18 918	-14 919
- marketing i reklama	-17 528	-28 704
- wydatki związane z użytkowaniem nieruchomości	-13 714	-7 225
- usługi pocztowe i telekomunikacyjne	-10 194	-10 164
- doradztwo i konsulting	-7 670	-5 157
- podróże służbowe	-7 931	-4 883
- szkolenia	-6 996	-5 508
- usługi komunalne	-6 178	-4 041
- ochrona	-4 388	-3 746
- materiały biurowe	-3 063	-1 974
- koszty BFG	-1 953	-1 200
- odszkodowania, kary i grzywny	-463	-433
- inne	-16 371	-12 537
Razem pozostałe koszty	-138 918	-120 421

W powyższej nocie zaprezentowane zostały koszty działania oraz koszty operacyjne.

Nota 11.13

Odpisy netto z tytułu utraty wartości (w tys. PLN)	1.01.2007 – 31.12.2007	1.01.2006 – 31.12.2006
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto, w tym:	-150	21
- odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-150	21
Należności od banków netto, w tym:	-20	14
- odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-20	14
Należności od klientów netto, w tym;	-37 953	-50 291
- odpisy na należności kredytowe	-23 482	-39 557
- odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-16 111	-10 734
- przychody z tytułu należności odpisanych w koszty	1 640	841
Zobowiązania pozabilansowe netto, w tym:	-3 833	-1 972
- rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-4 186	1 086
- odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	353	-3 058

Pozostałe aktywa netto	538	-98
Pozostałe rezerwy netto	109	-1 798
Razem odpisy netto z tytułu utraty wartości	-41 309	-53 283

Główne komponenty kosztów z tytułu podatku dochodowego:

Nota 11.14.1

Podatek dochodowy (w tys. PLN)	1.01.2007 – 31.12.2007	1.01.2006 – 31.12.2006
Podatek bieżący	-47 988	-27 261
Podatek bieżący dotyczący roku poprzedniego	1 557	-
Podatek odroczony	9 418	8 286
Razem podatek dochodowy	-37 013	-18 975

Podatek bieżący dotyczący roku poprzedniego, a rozpoznany w wyniku roku bieżącego wynika z pozycji, które zgodnie z Ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych są kosztem podatkowym roku 2006 i zostały uwzględnione w zeznaniu za 2007 rok. W roku bieżącym pozycje te są traktowane jako koszty niestanowiące kosztów podatkowych.

Rzeczywisty koszt z tytułu podatku dochodowego według stanu na 31 grudnia 2007 roku oraz dla danych porównywalnych na 31 grudnia 2006 roku różni się od wartości szacunkowej wyliczonej przy zastosowaniu obowiązującej stawki podatkowej ze względu na następujące czynniki:

Nota 11.14.2

Obciążenia podatkowe (w tys. PLN)	1.01.2007 – 31.12.2007	1.01.2006 – 31.12.2006
Zysk brutto	214 607	104 112
Obowiązująca stawka podatku w %	19%	19%
Podatek wyliczony według stawki	-40 775	-19 781
Zwiększenia/ zmniejszenia podatku z tytułu:		
Podatkowe skutki przychodów księgowych, wolnych od opodatkowania:	2 588	1 850
- odsetki zwolnione z podatku	1 850	1 850
- niepodlegające opodatkowaniu dywidendy od jednostek zależnych	646	-
- inne	92	-
Podatkowe skutki kosztów księgowych, które nie stanowią kosztów uzyskania przychodu	-1 468	-1 913
Podatkowy skutek rozpoznania kosztów roku poprzedniego	568	-
Pozostałe	2 074	869
Razem zwiększenia / zmniejszenia podatku	3 762	806
Razem obciążenia podatkowe	-37 013	-18 975

Nota 11.15

Zysk przypadający na jedną akcję	1.01.2007 – 31.12.2007	1.01.2006 – 31.12.2006
Ilość akcji na dzień 31 grudnia	16 771 180	16 771 180
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	16 771 180	16 771 180
Zysk netto okresu w tys. PLN	177 594	85 137
Zysk na jedną akcję zwykłą w PLN	10,59	5,08
Średnia ważona rozwodniona liczba potencjalnych akcji zwykłych	16 771 180	16 771 180
Rozwodniony zysk na jedną akcję (PLN za jedną akcję)	10,59	5,08

Podstawowy zysk na akcję wyliczany jest jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w ciągu okresu.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w celu uwzględnienia wpływu wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych.

Na dzień sprawozdawczy nie wystąpiły czynniki powodujące rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych.

12. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Nota 12.1

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Gotówka w kasie	543 343	299 142
Należności od Banku Centralnego	17 153	76 620
Krótkoterminowe należności od banków, w tym:	1 006 442	2 433 752
- rachunki nostro	97	2 223
- lokaty krótkoterminowe od banków	150 516	1 864 588
- inne należności krótkoterminowe	855 829	566 941
Krótkoterminowe należności od klientów	23 841	17 627
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto	1 590 779	2 827 141
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-316	-166
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-316	-166
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto	1 590 463	2 826 975

Nota 12.2

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (w tys. PLN)	2007		2006	
	Odpis z tytułu utraty wartości	(IBNR)	Odpis z tytułu utraty wartości	(IBNR)
Stan na 1 stycznia	-	-166	-	-187
Zwiększenia	-	-446	-	-133
Zmniejszenia	-	296	-	154
Stan na 31 grudnia	-	-316	-	-166

Pozycja 'Należności od Banku Centralnego' obejmuje saldo na rachunku nostro oraz lokaty overnight w Narodowym Banku Polskim (NBP). Na rachunku nostro w NBP utrzymywane są środki stanowiące rezerwę obowiązkową, wyliczone na podstawie średniej arytmetycznej stanów dziennych na rachunkach bieżących i terminowych za dany miesiąc.

Średnie saldo rezerwy obowiązkowej zadeklarowane na koniec 2007 roku wynosiło 257 516 tys. PLN, na koniec 2006 roku wynosiło 143 288 tys. PLN.

13. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Nota 13.1

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu, w tym:	48 241	87 508
- obligacje skarbowe	33 309	87 508
- bony skarbowe	14 932	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	205 060	59 361
- kontrakty walutowe	160 130	44 419
- kontrakty na stopę procentową	44 930	14 942
Razem aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	253 301	146 869

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 i 31 grudnia 2006 roku, w bilansie banku nie wystąpiły papiery wartościowe przeznaczone do obrotu z przyrzeczeniem odsprzedaży ani z przyrzeczeniem odkupu.

Nota 13.2

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	201 381	61 127
- kontrakty walutowe	157 620	46 152
- kontrakty na stopę procentową	43 761	14 975
Razem zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	201 381	61 127

Poniższa tabela przedstawia wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych.

Nota 13.3

Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu (w tys. PLN)	31.12.2007		31.12.2006	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
Kontrakty walutowe:	160 130	157 620	44 419	46 152
- Forward (w tym terminowa część kontraktu swap)	91 183	88 675	28 639	30 372
- Opcje	68 947	68 945	15 780	15 780
Kontrakty na stopę procentową:	44 930	43 761	14 942	14 975
- FRA	947	982	985	671
- IRS	40 097	38 893	13 429	13 776
- Opcje	3 886	3 886	528	528
Razem pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	205 060	201 381	59 361	61 127

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane nominały instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu wykazywanych na kontach pozabilansowych:

Nota 13.4

Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu według wartości nominalnej (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
a) transakcje walutowe	18 801 332	6 895 890
- Forward (w tym terminowa część kontraktu swap) - kwoty kupione	4 972 872	2 239 122
- Forward (w tym terminowa część kontraktu swap) - kwoty sprzedane	4 970 143	2 239 998
- Opcje - kwoty kupione	4 413 435	1 208 385
- Opcje - kwoty sprzedane	4 444 882	1 208 385
b) transakcje stopy procentowej	13 138 451	23 574 716
- FRA	1 426 947	2 500 000
- IRS- kwoty kupione	5 493 356	10 430 420
- IRS - kwoty sprzedane	5 493 356	10 430 420
- Opcje - kwoty kupione	362 396	106 938
- Opcje - kwoty sprzedane	362 396	106 938
Razem instrumenty finansowe	31 939 783	30 470 606

14. Należności

Nota 14.1

Należności od banków (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Kredyty	74 999	20 000
Dłużne papiery wartościowe nie notowane na aktywnym rynku	150 639	155 295
Inne należności	2 964	23 891
Razem należności od banków brutto	228 602	199 186
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości:	-77	-57
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-77	-57
Razem należności od banków netto	228 525	199 129

Nota 14.2

Należności od klientów (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Kredyty dla jednostek budżetowych	454	492
Kredyty hipoteczne	2 660 307	1 573 712
Kredyty i pożyczki konsumpcyjne	489 765	220 129
Kredyty komercyjne	8 215 694	5 351 146
Inne należności	215	1 299
Razem należności od klientów brutto	11 366 435	7 146 778
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości:	-194 409	-171 556
- na poniesione, zidentyfikowane straty	-145 351	-138 609
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-49 058	-32 947
Razem należności od klientów netto	11 172 026	6 975 222

Nota 14.3

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (w tys. PLN)	Od banków	Od klientów	
	Odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	Odpis z tytułu utraty wartości	Odpisy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)
Stan na 1 stycznia 2006	-71	-140 529	-22 213
Zwiększenia	-11	-67 554	-14 489
Zmniejszenia	25	27 997	3 755
Należności spisane w ciężar rezerw	-	39 466	-
Różnice kursowe	-	2 011	-
Stan na 31 grudnia 2006	-57	-138 609	-32 947
Stan na 1 stycznia 2007	-57	-138 609	-32 947
Zwiększenia	-62	-64 838	-16 598
Zmniejszenia	42	41 357	487
Należności spisane w ciężar rezerw	-	12 992	-
Różnice kursowe	-	3 747	-
Stan na 31 grudnia 2007	-77	-145 351	-49 058

15. Inwestycje – dostępne do sprzedaży

Nota 15.1

Inwestycje dostępne do sprzedaży według wartości godziwej (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Obligacje skarbowe	464 186	606 496
Bony skarbowe	95 835	4 997
Obligacje NBP	24 979	24 979
Udziały	18 235	18 238
Razem inwestycje dostępne do sprzedaży	603 235	654 710

Bank posiada 100% kapitału zakładowego oraz 100% udziałów w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu w jednostce zależnej Fortis Private Investments Polska S.A. (FPIP). Jednostka zależna FPIP prowadzi działalność maklerską na terenie Polski i pozostaje pod kontrolą Banku od 23.12.1999 roku. Jednostka jest wyceniana metodą ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Wartość udziałów według ceny nabycia wynosi 18 196 tys. PLN.

W poniższej notcie zostały zaprezentowane wybrane dane jednostki zależnej dotyczące należności, zobowiązań, kapitałów i wyników, zbadane przez biegłych rewidentów.

Nota 15.2

W tys. PLN	31.12.2007	31.12.2006
AKTYWA		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21 602	13 936
Należności od klientów	1 151	584
Razem aktywa	23 740	18 210
ZOBOWIĄZANIA		
Zobowiązania wobec banków	3 162	-
Zobowiązania wobec klientów	1	651
Razem zobowiązania	4 083	1 304
KAPITAŁY WŁASNE		
Kapitał zakładowy	9 048	9 048
Kapitał zapasowy	5 528	5 164
Pozostałe kapitały, w tym:	4 325	2 369
- wynik roku bieżącego	6 136	1 071
Razem kapitały własne	18 901	16 581
Razem pasywa	23 740	18 210
Przychody ze sprzedaży	21 617	5 856

Nota 15.3

Udziały w pozostałych jednostkach według wartości bilansowej (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
S.W.I.F.T. s.c.	40	43
Razem udziały w pozostałych jednostkach według wartości bilansowej	40	43

Nota 15.4

Zmiana stanu inwestycji dostępnych do sprzedaży (w tys. PLN)	Dłużne papiery wartościowe	Udziały	Razem
Stan na 1 stycznia 2007	636 472	18 238	654 710
Zwiększenia	670 964	-	670 964
Zmniejszenia (sprzedaż i zapadalność)	-703 053	-	-703 053
Wycena do wartości godziwej	-6 857	-	-6 857
Pozostałe (w tym różnice kursowe)	-12 526	-3	-12 529
Stan na 31 grudnia 2007	585 000	18 235	603 235

Zmiana stanu inwestycji dostępnych do sprzedaży (w tys. PLN)	Dłużne papiery wartościowe	Udziały	Razem
Stan na 1 stycznia 2006	296 500	18 238	314 738
Zwiększenia	694 759	-	694 759
Zmniejszenia (sprzedaż i zapadalność)	-354 162	-	-354 162
Wycena do wartości godziwej	771	-	771
Pozostałe (w tym różnice kursowe)	- 1 396	-	-1 396
Stan na 31 grudnia 2006	636 472	18 238	654 710

Poniższa tabela prezentuje zyski i straty dotyczące inwestycji dostępnych do sprzedaży, które w danym okresie zostały ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, a następnie zostały usunięte z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym za dany okres od 1 stycznia 2007 do 31 grudnia 2007 roku oraz za okres 1 stycznia 2006 do 31 grudnia 2006 roku.

Nota 15.5

Inwestycje dostępne do sprzedaży (w tys. PLN)	1.01.2007 - 31.12.2007	1.01.2006 - 31.12.2006
Zyski ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, a następnie usunięte z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym	1 828	220
Straty ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, a następnie usunięte z kapitału własnego i ujęte w wyniku finansowym	-2 531	-29
Razem	-703	191

16. Rzeczowy majątek trwały

Nota 16.1

Rzeczowy majątek trwały według grup (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Inwestycje w obcy majątek trwały	42 511	29 142
Urządzenia i środki transportu	23 147	17 894
Sprzęt komputerowy	48 158	25 021
Razem rzeczowy majątek trwały	113 816	72 057

Poniższa tabela przedstawia zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych za 2007 rok, oraz dane porównawcze za 2006 rok.

Nota 16.2

W tys. PLN	Inwestycje w obcy majątek trwały	Urządzenia i środki transportu	Sprzęt komputerowy	Ogółem
Wartość brutto na 1.01.2007	64 085	31 306	112 625	208 016
- zwiększenie stanu (w tym z tytułu zakupu)	23 386	15 272	32 626	71 284
- zmniejszenie stanu (sprzedaż, likwidacja)	-3 712	-2 050	-21 984	-27 746
- pozostałe	-351	-5 003	-1 406	-6 760
Wartość brutto na 31.12.2007	83 408	39 525	121 861	244 794
Umorzenie na 01.01.2007	-34 943	-13 412	-87 604	-135 959
- amortyzacja	-6 599	-4 549	-8 980	-20 128
- zmniejszenie stanu (sprzedaż, likwidacja)	645	1 491	21 938	24 074
- pozostałe	-	92	943	1 035
Umorzenie na 31.12.2007	-40 897	-16 378	-73 703	-130 978
Wartość netto środków trwałych na 31.12.2007	42 511	23 147	48 158	113 816

W tys. PLN	Inwestycje w obcy majątek trwały	Urządzenia i środki transportu	Sprzęt komputerowy	Ogółem
Wartość brutto na 1.01.2006	56 075	25 549	96 112	177 736
- zwiększenie stanu (w tym z tytułu zakupu)	11 298	12 926	20 725	44 949
- zmniejszenie stanu (sprzedaż, likwidacja)	-2 894	-5 737	-3 101	-11 732
- pozostałe	-394	-1 432	-1 111	-2 937
Wartość brutto na 31.12.2006	64 085	31 306	112 625	208 016
Umorzenie na 01.01.2006	-30 297	-13 153	-81 530	-124 980
- amortyzacja	-6 736	-3 742	-10 247	-20 725
- zmniejszenie stanu (sprzedaż, likwidacja)	2 090	3 465	3 069	8 624
- pozostałe	-	18	1 104	1 122
Umorzenie na 31.12.2006	-34 943	-13 412	-87 604	-135 959
Wartość netto środków trwałych na 31.12.2006	29 142	17 894	25 021	72 057

Bank nie posiada gruntów ani budynków utrzymywanych do użytku własnego.

Bank nie zawierał istotnych umów leasingu finansowego.

Rzeczowy majątek trwały posiadany przez Bank nie podlega ograniczeniom w dysponowaniu, ani nie stanowi zabezpieczeń na spłatę zobowiązań.

17. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują oprogramowanie systemowe i licencje na to oprogramowanie.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie zmiany stanu wartości niematerialnych:

Nota 17

Wartości niematerialne (w tys. PLN)	1.01.2007 - 31.12.2007	1.01.2006 - 31.12.2006
Wartość brutto na początek okresu	17 171	13 381
- zwiększenie stanu(w tym z tytułu zakupu)	16 439	4 262
- likwidacja	-52	-429
- pozostałe	-905	-43
Wartość brutto na koniec okresu	32 653	17 171
Umorzenie na początek okresu	-5 289	-4 161
- koszty amortyzacji	-5 129	-1 343
- zmniejszenie stanu (sprzedaż i likwidacja)	52	215
Umorzenie na koniec okresu	-10 366	- 5 289
Razem netto wartości niematerialne na koniec okresu	22 287	11 882

Wartości niematerialne posiadane przez Bank nie podlegają ograniczeniom w dysponowaniu, ani nie stanowią zabezpieczeń na spłatę zobowiązań.

18. Aktywa i rezerwa z tytułu podatku odroczonego

Poniższa tabela prezentuje aktywa i rezerwę z tytułu podatku odroczonego według stanu na 31 grudnia 2007 roku oraz dane porównawcze na 31 grudnia 2006 roku:

Nota 18.1

W tys. PLN	31.12.2007	31.12.2006
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	57 369	34 013
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	23 496	10 728
Podatek odroczonego netto	33 873	23 285

Podatek odroczonego obliczany jest od wszystkich różnic przejściowych metodą bilansową przy zastosowaniu nominalnych stawek podatkowych, które będą obowiązywały w momencie odwrócenia takich różnic.

Nota 18.2

Aktywa z tytułu podatku odroczonego (w tys. PLN)	Bilans otwarcia 01.01.2007	Zwiększenia/ zmniejszenia ujęte w rachunku zysków i strat	Zwiększenia/ zmniejszenia ujęte w kapitałach	Bilans zamknięcia 31.12.2007
Niezrealizowane odsetki do zapłacenia	3 922	4 297	-	8 219
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	310	-197	-	113
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu pozycji zabezpieczanych i zabezpieczających	25	56	-	81
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i rezerwy	15 935	6 606	-	22 541
Inne rezerwy nie stanowiące kosztu podatkowego	5 700	2 795	-	8 495
Wycena papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	3 272	10 337	-	13 609
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży	-	-	661	661
Prowizje rozliczane w czasie	4 460	-981	-	3 479
Pozostałe	389	-218	-	171
Razem aktywa z tytułu podatku odroczonego	34 013	22 695	661	57 369
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego (w tys. PLN)				
Niezrealizowane odsetki do otrzymania	9 132	3 942	-	13 074
Niezrealizowane należności od instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	175	178	-	353
Różnica amortyzacji bilansowej i podatkowej	286	2 739	-	3 025
Rozliczenie ulgi inwestycyjnej	31	-25	-	6
Wycena papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	584	6 323	-	6 907
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży	509	-	-509	-
Pozostałe	11	120	-	131
Razem rezerwa z tytułu podatku odroczonego	10 728	13 277	-509	23 496
Podatek odroczonego netto	23 285	9 418	1 170	33 873

Aktywa z tytułu podatku odroczonego (w tys. PLN)	Bilans otwarcia 01.01.2006	Zwiększenia/ zmniejszenia ujęte w rachunku zysków i strat	Zwiększenia/ zmniejszenia ujęte w kapitałach	Bilans zamknięcia 31.12.2006
Niezrealizowane odsetki do zapłacenia	1 845	2 077	-	3 922
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	-	310	-	310
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu pozycji zabezpieczanych i zabezpieczających	26	-1	-	25
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i rezerwy	11 058	4 877	-	15 935
Inne rezerwy nie stanowiące kosztu podatkowego	3 410	2 290	-	5 700
Wycena papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	3 797	-525	-	3 272
Prowizje rozliczane w czasie	4 200	260	-	4 460
Pozostałe	35	354	-	389
Razem aktywa z tytułu podatku odroczonego	24 371	9 642	-	34 013
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego (w tys. PLN)				
Niezrealizowane odsetki do otrzymania	6 254	2 878	-	9 132
Niezrealizowane należności od instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	31	144	-	175
Różnica amortyzacji bilansowej i podatkowej	234	52	-	286
Rozliczenie ulgi inwestycyjnej	492	-461	-	31
Wycena papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	436	148	-	584
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży	399	-	110	509
Pozostałe	1 415	-1 404	-	11
Razem rezerwa z tytułu podatku odroczonego	9 261	1 357	110	10 728
Podatek odroczony netto	15 110	8 285	-110	23 285

Zmiana podatku odroczonego netto nie jest równa wartości kosztów z tytułu podatku odroczonego, ponieważ podatek odroczony od niezrealizowanych zysków i strat z aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowany jest bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku łączna wartość bieżących i odroczonego zobowiązań podatkowych odnoszących się do pozycji zmniejszających lub zwiększających kapitał własny wyniosła 1 170 tys. PLN, a na dzień 31 grudnia 2006 roku -110 tys. PLN.

19. Pozostałe aktywa

Nota 19

Pozostałe aktywa (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	2 540	4 865
Odsetki do otrzymania, w tym:	69 714	37 970
- od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	41	2 103
- od należności od banków	1 623	1 122
- od należności od klientów	51 964	27 299
- od dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	1 143	1 164
- od dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	14 943	6 282
Aktywa finansowe ujmowane w dacie zawarcia transakcji	97 400	20 337
Rozrachunki międzybankowe	1 559	805
Przychody do otrzymania	5 200	1 792
Należności od kontrahentów	9 680	3 925
Pozostałe	8 881	18 002
Razem pozostałe aktywa	194 974	87 696
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-1 486	-2 017
Razem pozostałe aktywa netto	193 488	85 679

20. Zobowiązania

Nota 20.1

Zobowiązania wobec banków (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	320 000
Depozyty banków	1 373 528	1 478 163
- Bieżące	103 769	87 199
- Terminowe	856 300	1 209 771
- Zabezpieczenia pieniężne	316 059	181 193
- Pozostałe depozyty	97 400	-
Kredyty i pożyczki otrzymane	3 666 796	2 591 117
Pozostałe	855 221	566 697
Razem zobowiązania wobec banków	5 895 545	4 955 977

Nota 20.2

Zobowiązania wobec klientów (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Depozyty bieżące	1 425 475	1 076 486
Depozyty terminowe	4 597 824	3 296 996
Zabezpieczenia pieniężne	260 334	236 219
Pozostałe	23 795	17 656
Razem zobowiązania wobec klientów	6 307 428	4 627 357

21. Zobowiązania podporządkowane

W dniu 28 września 2007 roku Fortis Bank Polska S.A. podpisał umowę kredytową z Fortis Bank (Nederland) N.V. z siedzibą w Rotterdamie w sprawie zaciągnięcia przez Bank pożyczki podporządkowanej z limitem 100 mln EUR. Pożyczkę zawarto na okres do 28 września 2017 roku. Oprocentowanie 3-miesięczny EURIBOR w walucie EUR plus marża: 1% p.a. Umowa spełnia kryterium znaczącej umowy, gdyż wartość przedmiotu umowy, według kursu NBP na koniec grudnia 2007 roku, stanowi 31% wartości kapitału własnego Banku wynoszącego na koniec grudnia 2007 roku 1 154 mln PLN.

W dniu 23 października 2007 roku Fortis Bank Polska S.A. podpisał umowę kredytową z Fortis Bank (Nederland) N.V. z siedzibą w Rotterdamie w sprawie zaciągnięcia przez Bank pożyczki podporządkowanej z limitem 100 mln EUR, która zastąpiła umowę z dnia 28 września 2007 roku. Pożyczkę zawarto na okres do 28 września 2017 roku. Oprocentowanie zostało ustalone na poziomie 3-miesięcznego EURIBOR dla pierwszego okresu odsetkowego, 1-miesięcznego EURIBOR + marża 1% p.a. od drugiego okresu odsetkowego, 1-miesięcznego EURIBOR + marża powiększona o 0,5 % p.a. od 28 grudnia 2012 roku.

Zarząd Fortis Banku Polska SA 21 listopada 2007 roku uzyskał zgodę Komisji Nadzoru Bankowego na zaliczenie pożyczki jako zobowiązania podporządkowanego do funduszy własnych (uzupełniających) Banku zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego w celu uwzględnienia przy wyliczeniu adekwatności kapitałowej.

22. Pozostałe zobowiązania

Nota 22

Pozostałe zobowiązania (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Przychody przyszłych okresów	14 042	12 819
Odsetki do zapłacenia, w tym:	41 434	18 876
- od zobowiązań wobec banków	32 794	13 402
- od zobowiązań wobec klientów	8 423	5 474
- od zobowiązań podporządkowanych	217	-
Koszty do zapłacenia	11 911	4 720
Podatki do zapłacenia	6 913	4 234
Świadczenia pracownicze	31 522	23 751
Instrumenty pochodne - zabezpieczające	751	5 129
Rozrachunki międzybankowe	58 642	127 658
Zobowiązania z tytułu rozpoznania instrumentów finansowych w dacie zawarcia transakcji	20 700	124 167
Zobowiązania wobec kontrahentów	14 087	2 750
Rozliczenie z tytułu zadłużenia kredytowego	32 642	14 542
Pozostałe	19 285	14 973
Razem pozostałe zobowiązania	251 929	353 619

23. Rezerwy

Nota 23.1

Rezerwy według tytułów (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	4 911	735
Rezerwa na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty – zobowiązania pozabilansowe (IBNR)	7 728	8 081
Rezerwy na ryzyko prawne	2 900	2 916
Rezerwa na podnajem lokali	435	528
Razem rezerwy	15 974	12 260

Bank utworzył rezerwę na wypadek niepomyślnego dla Banku rozstrzygnięcia związanego z decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 29 grudnia 2006 roku, o nałożeniu na Bank i inne banki kary za nielegalne praktyki zawiązania opłat od transakcji bezgotówkowych zawieranych za pomocą kart. Na Bank nałożona została kara w wysokości 2,9 mln PLN. Koszty tworzenia rezerwy zostały uwzględnione w wyniku Banku za 2006 roku.

W poniższych notach zostały zaprezentowane zmiany stanu rezerw:

Nota 23.2.1

Zmiana stanu rezerw na zobowiązania pozabilansowe (w tys. PLN)	01.01.2007 – 31.12.2007	01.01.2006 – 31.12.2006
Stan na początek okresu	8 816	6 864
Zwiększenia	6 222	3 864
- na zobowiązania pozabilansowe	4 863	582
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty – zobowiązania pozabilansowe (IBNR)	1 359	3 282
Zmniejszenia	-2 389	-1 892
- na zobowiązania pozabilansowe	-677	-1 668
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty – zobowiązania pozabilansowe (IBNR)	-1 712	-224
Różnice kursowe	-10	-20
Stan na koniec okresu	12 639	8 816

Nota 23.2.2

Zmiana stanu pozostałych rezerw (w tys. PLN)	01.01.2007 – 31.12.2007	01.01.2006 – 31.12.2006
Stan na początek okresu	3 444	1 646
Zwiększenia	1 936	2 900
- na ryzyko prawne	1 401	2 900
- na podnajem lokali	535	-
Zmniejszenia	-2 045	-1 102
- na ryzyko prawne	-1 417	-473
- na podnajem lokali	-628	-629
Stan na koniec okresu	3 335	3 444

24. Kapitały własne

Nota 24.1

Kapitały własne (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Kapitał zakładowy	503 135	503 135
Kapitał zapasowy	308 656	308 814
Pozostałe kapitały	183 200	74 934
Kapitał z aktualizacji wyceny	-2 818	2 167
Zyski zatrzymane	-15 811	7 318
Wynik roku bieżącego	177 594	85 137
Razem kapitały własne	1 153 956	981 505

Kapitał zakładowy wykazywany jest w wartości nominalnej zgodnie ze statutem Banku oraz zapisami w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Kapitał zakładowy Banku wynosi 503.135.400,00 złotych i podzielony jest na 16.771.180 akcji o wartości nominalnej 30,00 złotych każda.

Akcje Banku są akcjami na okaziciela o równej wartości nominalnej, dającymi równe prawa głosu oraz uczestnictwo w zysku na tych samych zasadach. Nie występują uprzywilejowania ani ograniczenia związane z jakąkolwiek grupą akcji. Akcje zostały opłacone gotówką.

Nota 24.2

Seria / emisja	Data rejestracji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji według wartości nominalnej
A	19.12.1990	634 060	19 021 800
B	30.04.1991	1 115 940	33 478 200
C	14.07.1994	2 000 000	60 000 000
D	11.07.1996	1 250 000	37 500 000
E	11.04.1997	1 250 000	37 500 000
F	04.06.1998	625 000	18 750 000
G	04.06.1998	740 000	22 200 000
H	08.10.1999	761 500	22 845 000
I	03.07.2000	1 675 300	50 259 000
J	28.06.2001	5 025 900	150 777 000
K	02.01.2007	1 693 480	50 804 400
Razem		16 771 180	503 135 400

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz na 31 grudnia 2006 roku przedstawiała się następująco:

Nota 24.3

Stan na 31.12.2007	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów na WZA	% udział w ogólnej liczbie głosów
Fortis Bank S.A./NV	16 635 287	99,19%	16 635 287	99,19%
Pozostali	135 893	0,81%	135 893	0,81%
Razem:	16 771 180	100%	16 771 180	100%

Stan na 31.12.2006	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów na WZA	% udział w ogólnej liczbie głosów
Fortis Bank S.A./NV	16 635 287	99,19%	12 578 385	75,00%
Pozostali	135 893	0,81%	135 893	0,81%
Razem:	16 771 180	100%	12 714 278	75,81%

Kolejnym składnikiem kapitałów własnych jest kapitał zapasowy tworzony z odpisów z zysku w wysokości ustalonej przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Na kapitał ten kierowane są również różnice między wartością emisyjną i nominalną akcji Banku. Odpisy z zysku netto na kapitał zapasowy wynoszą co najmniej 8% i dokonywane są do czasu osiągnięcia przez kapitał zapasowy wysokości co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego Banku.

Pozostałe kapitały zasadniczo tworzone są z corocznych odpisów z zysku netto zatwierdzanych przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Kapitał rezerwowy przeznaczony jest na pokrycie szczególnych strat i wydatków, a fundusz ogólnego ryzyka na pokrycie niezidentyfikowanych ryzyk działalności bankowej. Decyzje o wykorzystaniu pozostałych kapitałów podejmuje Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Nota 24.4

Pozostałe kapitały (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Fundusz ogólnego ryzyka	117 045	67 045
Kapitał rezerwowy	66 155	7 889
Razem pozostałe kapitały	183 200	74 934

Kapitał z aktualizacji wyceny według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz na 31 grudnia 2006 roku wynosił:

Nota 24.5

Kapitał z aktualizacji wyceny (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, w tym:	-3 479	2 677
- bonów skarbowych	-93	-2
- obligacji skarbowych	-3 386	2 679
Podatek odroczony	661	-510
Razem kapitał z aktualizacji wyceny	-2 818	2 167

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje odpisy aktualizujące z tytułu wyceny inwestycji dostępnych do sprzedaży. Wysokość dokonanego odpisu aktualizującego powiększa lub pomniejsza wartość inwestycji dostępnych do sprzedaży.

Na dzień wyłączenia z ksiąg rachunkowych składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączne skutki zmiany wartości godziwej w danym okresie odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny zostają wyksięgowane i ujęte w rachunku zysków i strat. W przypadku stwierdzenia utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny, ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Informacje na temat planowanego podziału wyniku finansowego i wypłaty dywidendy

Zarząd Banku zamierza zaproponować Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy niewypłacanie dywidendy oraz przeznaczenie wypracowanych w roku 2007 zysków w całości na zwiększenie funduszy własnych.

25. Noty objaśniające do rachunku przepływów pieniężnych

W poniższej notcie została zaprezentowana zmiana stanu pozostałych aktywów i zobowiązań w podziale na tytuły:

Nota 25

Pozostałe aktywa i zobowiązania (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Zmiana stanu kosztów do zapłacenia	7 091	-11 336
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań finansowych ujętych w dacie zawarcia transakcji	-180 530	103 830
Zmiana stanu odsetek do otrzymania	-31 744	-13 925
Zmiana stanu odsetek do zapłacenia	22 558	10 142
Zmiana stanu rozrachunków międzybankowych	-69 770	70 289
Zmiana stanu świadczeń pracowniczych	7 771	11 611
Rozliczenie sprzedaży akcji jednostki zależnej	-	50 000
Zmiana stanu rozliczeń z tytułu zadłużenia kredytowego	18 100	9 775
Zmiana stanu rozrachunków z kontrahentami	5 582	-3 778
Pozostałe	11 816	-3 850
Razem pozostałe aktywa i zobowiązania	-209 126	222 758

26. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań własnych

Zgodnie z zasadami funkcjonowania funduszu ochrony środków gwarantowanych, określonymi w Ustawie z dnia 14 grudnia 1994 roku z późniejszymi zmianami o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, księgi Banku na dzień 31 grudnia 2007 roku wykazywały wydzielone ewidencyjnie z aktywów obligacje skarbowe, stanowiące pokrycie BFG o wartości nominalnej 20 000 000 PLN. Rodzaj aktywów i ich wysokość, zarejestrowana w księgach banku przeznaczonych na pokrycie funduszu BFG jest zgodna z warunkami określonymi w szczególności w art. 26 ust.1 i 2 oraz art. 13 niniejszej Ustawy.

Nota 26.1

Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży stanowiące zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego		
(w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
- Bony skarbowe według wartości nominalnej	-	5 000
- Bony skarbowe według wartości bilansowej	-	4 997
- Obligacje skarbowe według wartości nominalnej	20 000	3 000
- Obligacje skarbowe według wartości bilansowej	20 001	2 795
Razem papiery wartościowe dostępne do sprzedaży wartość bilansowa	20 001	7 792
Wartość środków pieniężnych objętych systemem gwarantowania zgromadzonych w Banku		
	7 928 153	4 485 463

Kredyt lombardowy jest zaciągany w oparciu o Regulamin refinansowania banków kredytem lombardowym przez NBP ogłoszony w Uchwale nr 42/2003 Zarządu NBP z dnia 3 października 2003 roku (Dz.Urz. NBP nr 18 z 2003 roku), który reguluje warunki udzielania bankom kredytu lombardowego, warunki jego wykorzystania oraz zasady i tryb zabezpieczania spłaty kredytu lombardowego poprzez zastaw na prawach z papierów wartościowych. Kredyt lombardowy może zostać zaciągnięty w wysokości 80% kwoty zablokowanych papierów wartościowych.

Nota 26.2

Papiery wartościowe zablokowane w KDPW pod kredyt lombardowy		
(w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
- Obligacje skarbowe według wartości nominalnej	271 000	711 000
- Obligacje skarbowe według wartości bilansowej	269 448	688 969
z tego wykorzystano pod zaciągnięty kredyt:	-	400 000
Razem papiery wartościowe zablokowane w KDPW pod kredyt lombardowy wartość bilansowa	269 448	688 969

Bank korzysta z kredytu technicznego udzielanego przez NBP. Warunki i zasady udzielania bankom przez NBP kredytu technicznego wykorzystywanego i spłacanego w ciągu dnia operacyjnego określa w szczególności „Regulamin refinansowania banków w ciągu dnia operacyjnego przez NBP”. Zabezpieczeniem spłaty kredytu technicznego jest przeniesienie na NBP praw ze skarbowych papierów wartościowych. NBP udziela kredytu technicznego poprzez przekazanie środków na rachunek bieżący banku, prowadzony przez Departament Systemów Płatniczych NBP, w wysokości stanowiącej 80% wartości nominalnej przewłaszczonej w celu zabezpieczenia spłaty skarbowych papierów wartościowych, nominowanych w PLN, a w przypadku EUR 100%. Kredyt ten wykorzystany i spłacony w tym samym dniu nie podlega oprocentowaniu.

27. Pochodne instrumenty finansowe

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych zabezpieczających według wartości nominalnej na 31.12.2007 roku oraz 31.12.2006 roku, w podziale na rezydualne terminy wymagalności.

Nota 27.1

Zabezpieczające instrumenty pochodne (w tys. PLN)	31.12.2007					
	Wartość godziwa		Nominał			Razem
	dodatnia	ujemna	do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	
Kontrakty na stopę procentową	-	751	150 000	-	-	150 000
- Swapy	-	751	150 000	-	-	150 000
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	-	751	150 000	-	-	150 000
Nienotowane na rynkach regulowanych	-	751	150 000	-	-	150 000
Ogółem	-	751	150 000	-	-	150 000

Zabezpieczające instrumenty pochodne (w tys. PLN)	31.12.2006					
	Wartość godziwa		Nominał			Razem
	dodatnia	ujemna	do 1 roku	1-5 lat	> 5 lat	
Kontrakty na stopę procentową	-	5 129	-	150 000	-	150 000
- Swapy	-	5 129	-	150 000	-	150 000
Razem zabezpieczające instrumenty pochodne	-	5 129	-	150 000	-	150 000
Nienotowane na rynkach regulowanych	-	5 129	-	150 000	-	150 000
Ogółem	-	5 129	-	150 000	-	150 000

Informacje o stosowanych zasadach rachunkowości zabezpieczeń:

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń w ograniczonym zakresie. Z istniejących trzech rodzajów powiązań zabezpieczających, tj. zabezpieczenia wartości godziwej, zabezpieczenia przepływu środków pieniężnych, zabezpieczenia inwestycji netto, Bank stosuje zabezpieczenie ryzyka zmiany wartości godziwej obligacji prezentowanej jako należność, wynikającego wyłącznie ze zmienności stopy wolnej od ryzyka.

Według stanu na 31 grudnia 2007 roku zabezpieczeniem zmian wartości godziwej z tytułu ryzyka stopy procentowej obligacji Credit Suisse First Boston, Oddział w Singapurze o wartości nominalnej 150 000 tys. PLN, był zawarty kontrakt IRS o wartości nominalnej 150 000 tys. PLN. Zmiany wartości godziwej z tytułu zabezpieczanego ryzyka obligacji w całym okresie stosowania rachunkowości zabezpieczeń wynosiła -4 656 tys. PLN, podczas gdy zmiana wartości godziwej zabezpieczającego instrumentu pochodnego w analogicznym okresie wynosiła 4 378 tys. PLN. Zmiany wartości godziwej zostały uwzględnione w rachunku zysków i strat Banku

Zabezpieczenie obligacji Credit Suisse First Boston, Oddział w Singapurze:

Instrument zabezpieczany: Obligacje Credit Suisse First Boston (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
wartość nominalna	150 000	150 000
zmiana wartości godziwej	-4 656	-2 481

Instrument zabezpieczający: Kontrakt IRS (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
wartość nominalna	150 000	150 000
zmiana wartości godziwej	4 378	2 089

Bank nie ma obecnie planów odnośnie zawierania kolejnych transakcji, które będą zabezpieczane.

Poniższa tabela prezentuje podział instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu według wartości nominalnej na 31.12.2007 roku oraz 31.12.2006 roku, w podziale na rezydualne terminy wymagalności.

Nota 27.2

Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu (w tys. PLN)	31.12.2007							
	wartość godziwa		wartość nominalna według terminów zapadalności					Razem
	dodatnia	ujemna	Do 1 m-ca	1-3 m-ce	3 m-ce– 1 rok	1-5 lat	>5 lat	
Kontrakty walutowe:	160 130	157 620	5 046 133	5 394 345	7 915 633	445 221	-	18 801 332
- Forward (w tym terminowa część kontraktu FX swap) – kwoty kupione			1 793 730	1 358 631	1 763 600	56 911	-	4 972 872
- Forward (w tym terminowa część kontraktu FX swap) – kwoty sprzedane	91 183	88 675	1 785 511	1 359 654	1 770 323	54 655	-	4 970 143
- Opcje – kwoty kupione			733 446	1 338 030	2 185 614	156 345	-	4 413 435
- Opcje – kwoty sprzedane	68 947	68 945	733 446	1 338 030	2 196 096	177 310	-	4 444 882
Kontrakty na stopę procentową	44 930	43 761	6 489 270	598 561	1 288 456	2 966 594	1 795 570	13 138 451
- FRA	947	982	508 070	118 877	800 000	-	-	1 426 947
- IRS – kwoty kupione			2 990 600	239 842	200 000	1 377 570	685 344	5 493 356
- IRS – kwoty sprzedane	40 097	38 893	2 990 600	239 842	200 000	1 377 570	685 344	5 493 356
- Opcje – kwoty kupione			-	-	44 228	105 727	212 441	362 396
- Opcje – kwoty sprzedane	3 886	3 886	-	-	44 228	105 727	212 441	362 396
Razem instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	205 060	201 381	11 535 403	5 992 906	9 204 089	3 411 815	1 795 570	31 939 783
Nienotowane na rynkach regulowanych	205 060	201 381	11 535 403	5 992 906	9 204 089	3 411 815	1 795 570	31 939 783
Ogółem	205 060	201 381	11 535 403	5 992 906	9 204 089	3 411 815	1 795 570	31 939 783

Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu (w tys. PLN)	31.12.2006							
	wartość godziwa		wartość nominalna według terminów zapadalności					Razem
	dodatnia	ujemna	Do 1 m-ca	1-3 m-ce	3 m-ce– 1 rok	1-5 lat	>5 lat	
Kontrakty walutowe:	44 419	46 152	1 936 694	1 968 163	2 936 502	54 531	-	6 895 890
- Forward (w tym terminowa część kontraktu FX swap) – kwoty kupione			745 570	535 936	952 704	4 912	-	2 239 122
- Forward (w tym terminowa część kontraktu FX swap) – kwoty sprzedane	28 639	30 372	748 060	535 323	951 748	4 867	-	2 239 998
- Opcje – kwoty kupione			221 532	448 452	516 025	22 376	-	1 208 385
- Opcje – kwoty sprzedane	15 780	15 780	221 532	448 452	516 025	22 376	-	1 208 385
Kontrakty na stopę procentową	14 942	14 975	300 000	4 148 080	12 037 680	6 034 324	1 054 632	23 574 716
- FRA	985	671	300 000	600 000	1 600 000	-	-	2 500 000
- IRS – kwoty kupione			-	1 774 040	5 207 346	2 967 212	481 822	10 430 420
- IRS – kwoty sprzedane	13 430	13 776	-	1 774 040	5 207 346	2 967 212	481 822	10 430 420
- Opcje – kwoty kupione			-	-	11 494	49 950	45 494	106 938
- Opcje – kwoty sprzedane	528	528	-	-	11 494	49 950	45 494	106 938
Razem instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	59 361	61 127	2 236 694	6 116 243	14 974 182	6 088 855	1 054 632	30 470 606
Nienotowane na rynkach regulowanych	59 361	61 127	2 236 694	6 116 243	14 974 182	6 088 855	1 054 632	30 470 606
Ogółem	59 361	61 127	2 236 694	6 116 243	14 974 182	6 088 855	1 054 632	30 470 606

28. Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe

Jako zobowiązania warunkowe Bank prezentuje zobowiązania pozabilansowe, które nie spełniają kryteriów ujęcia w bilansie jako aktywa lub zobowiązania.

W poniższych tabelach zaprezentowane zostały zobowiązania warunkowe Banku według stanu na dzień 31.12.2007 roku oraz dane porównawcze według stanu na 31.12.2006 roku.

Nota 28.1

Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Zobowiązania warunkowe udzielone		
- finansowe	3 730 140	2 757 239
- gwarancyjne	876 428	779 640
Razem zobowiązania warunkowe udzielone	4 606 568	3 536 879
Zobowiązania warunkowe otrzymane		
- finansowe	584 232	330 194
- gwarancyjne	259 712	192 463
Razem zobowiązania warunkowe otrzymane	843 944	522 657
Razem zobowiązania warunkowe	5 450 512	4 059 536

Najbardziej znaczącą pozycję udzielonych zobowiązań pozabilansowych stanowią zobowiązania z tytułu udzielenia kredytów, które na 31.12.2007 roku wynosiły 3 482 888 tys. PLN, co stanowi 93% udzielonych finansowych zobowiązań pozabilansowych Banku oraz odpowiednio 2 592 323 tys. PLN według stanu na 31.12.2006 roku. Do zobowiązań z tytułu udzielenia kredytów zaliczane są przyznane linie kredytowe, limity na kartach kredytowych, niewykorzystane kredyty w rachunku bieżącym oraz umowy ramowe o charakterze finansowym.

W pozycji udzielonych zobowiązań pozabilansowych o charakterze finansowym prezentowane są także udzielone akredytywy importowe.

Udzielone zobowiązania pozabilansowe o charakterze gwarancyjnym wynikają z wystawionych na rzecz klientów gwarancji i dotyczą głównie gwarancji dobrego wykonania kontraktów oraz gwarancji spłaty należności. Bank oferuje swoim klientom udzielanie gwarancji w ramach standardowej oferty kredytowej skierowanej głównie do klientów korporacyjnych. Przychody prowizyjne z wystawionych gwarancji rozliczane są liniowo przez okres trwania gwarancji i zaliczane są do przychodów z tytułu prowizji w rachunku zysków i strat Banku.

Do udzielonych zobowiązań pozabilansowych o charakterze gwarancyjnym zaliczane są również udzielone akredytywy eksportowe oraz umowy ramowe o charakterze gwarancyjnym.

Najbardziej znaczącą pozycję wśród zobowiązań otrzymanych przez Bank stanowiły przyznane i niewykorzystane linie kredytowe przez NBP i jednostkę powiązaną organizacyjnie w kwocie 584 232 tys. PLN według stanu na 31.12.2007 roku oraz odpowiednio 330 194 tys. PLN według stanu na 31.12.2006 roku.

Do otrzymanych zobowiązań pozabilansowych o charakterze gwarancyjnym zaliczane są gwarancje i poręczenia stanowiące zabezpieczenia udzielonych kredytów w kwocie 259 712 tys. PLN według stanu na 31.12.2007 roku oraz 192 463 tys. PLN według stanu na 31.12.2006 roku.

29. Działalność powiernicza i inne funkcje pełnione na rzecz funduszy inwestycyjnych

Kompleksowy zakres usług

Bank proponuje swoim Klientom kompleksowy produkt bankowy, który obejmuje:

- prowadzenie rachunków papierów wartościowych służących do ewidencji aktywów, w szczególności: akcji, obligacji, bonów skarbowych, papierów komercyjnych;
- rozliczanie transakcji na papierach wartościowych zawieranych na rynkach krajowych i zagranicznych;
- dokonywanie operacji na papierach wartościowych (wyplata dywidend, odsetek od obligacji, wykup papierów dłużnych);
- pośredniczenie w transakcjach na Giełdzie Papierów Wartościowych i na rynku międzybankowym;
- wykonywanie raportów dostosowanych do potrzeb klienta;
- dostarczanie informacji o wydarzeniach rynkowych;

Przechowywanie papierów wartościowych

Bank jest bezpośrednim uczestnikiem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A., pełniącego funkcję centralnego depozytu papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu. Posiada tam rachunek papierów wartościowych dedykowany specjalnie dla swoich Klientów. W ten sposób aktywa banku i Klientów są od siebie oddzielone.

W zakresie papierów wartościowych nie dopuszczonych do publicznego obrotu, Bank współpracuje z innymi instytucjami przechowującymi papiery wartościowe rynku kapitałowego i pieniężnego.

Rozliczenie transakcji

Wszystkie transakcje rozliczane są po otrzymaniu od Klienta dyspozycji rozliczeniowej. Wyjątek stanowi składanie zleceń kupna i sprzedaży papierów wartościowych na Giełdzie Papierów Wartościowych i na CTO poprzez Zespół Usług Powierniczych, gdzie zlecenie Klienta zastępuje Dyspozycję. Terminy rozliczania transakcji zawieranych na poszczególnych rynkach są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa lub w przypadku braku ogólnych uregulowań, odbywają się w dacie uzgodnionej z Klientem.

Raporty dla klienta

Bank przekazuje Klientowi sprawozdania na temat jego działalności inwestycyjnej. Treść i forma, częstotliwość oraz sposób przekazywania sprawozdań ustalana jest indywidualnie z każdym Klientem i zostaje dostosowana do jego potrzeb.

Depozytariusz

Bank pełni funkcję depozytariusza dla funduszu inwestycyjnego Fortis FIO. Zgodnie z obowiązującymi przepisami zadania Banku w tym zakresie obejmują w szczególności:

- prowadzenie rejestru,
- kontrola obliczania wartości aktywów netto i wycena wartości jednostki uczestnictwa,
- nadzór nad prawidłowym przebiegiem rozliczeń transakcji,
- nadzór nad prawidłowym przebiegiem rozliczeń płatności,
- nadzór nad dostosowaniem limitów inwestycyjnych do Statutu funduszu i przepisów prawa,
- kontrolowanie czynności faktycznych i prawnych podejmowanych przez fundusz pod kątem ich zgodności ze Statutem funduszu oraz przepisami prawa.

Bank prowadzi na rzecz klientów rachunki papierów wartościowych. W poniższej tabeli zostały zaprezentowane dane dotyczące prowadzonych rachunków:

	31.12.2007	31.12.2006
Ilość rachunków prowadzonych na rzecz klientów (w sztukach)	56	58
Wartość środków zgromadzonych na rachunkach klientów (w tys PLN)	3 997 609	1 849 774

Inne funkcje pełnione na rzecz funduszy inwestycyjnych

Bank na mocy odpowiednich umów zawartych z luksemburskimi funduszami inwestycyjnymi Fortis L Fund i Fortis L Fix pełni na rzecz funduszy szereg funkcji, których realizacja polega w szczególności na:

- reprezentowaniu funduszy przed ich uczestnikami i Komisją Nadzoru Finansowego;
- przyjmowaniu reklamacji od uczestników funduszy;
- zapewnianiu uczestnikom funduszy informacji o funduszach;
- weryfikacji i przekazywaniu zleceń klientów do agenta transferowego;
- prowadzeniu rozliczeń pieniężnych z klientami w związku z inwestycjami w tytuły uczestnictwa;
- prowadzeniu rozliczeń pieniężnych z funduszami;
- przekazywaniu raportów do klientów;
- obsłudze innych niż Fortis Bank Polska SA dystrybutorów funduszy inwestycyjnych;
- dystrybucji tytułów uczestnictwa funduszy.

30. Płatności z tytułu umów najmu

Fortis Bank Polska SA zgodnie z umowami najmu zajmuje głównie pomieszczenia biurowe, magazyny, miejsca parkingowe, garaże. Najbardziej znaczące umowy dotyczą obiektów w Warszawie i Krakowie.

W 2007 roku Bank poniósł opłaty z tytułu czynszów związanych z powyższymi nieruchomościami w wysokości 23 551 tys. PLN, a w okresie porównywalnym 19 930 tys. PLN. Opłaty te zostały ujęte w rachunku zysków i strat w nocie „Pozostałe koszty”.

Nota 30.1

Przyszłe zobowiązania z tytułu najmu według terminów wymagalności w tys. PLN	31.12.2007	31.12.2006
Do 1 roku	34 297	18 714
Powyżej 1 roku do 5 lat	97 642	35 395
Powyżej 5 lat	73 432	-
RAZEM	205 371	54 109

Część umów najmu zawarta jest na czas nieokreślony. Dla umów zawartych na czas nieokreślony przyszłe zobowiązania ustalono w oparciu o okres wypowiedzenia wynikający z umowy.

Umowy najmu zawierane są zarówno w złotych jak i w walutach obcych. Okres wypowiedzenia na ogół wynosi 1, 3 lub 6 miesięcy.

Bank po zakończeniu okresu najmu, zgodnie z zapisami zawartymi w umowach zobowiązany jest do przywrócenia stanu technicznego sprzed okresu najmu.

Bank zgodnie z umowami najmu wynajmuje pomieszczenia biurowe, magazyny, miejsca parkingowe, garaże.

Nota 30.2

Przyszłe należności z tytułu najmu według terminów zapadalności w tys. PLN	31.12.2007	31.12.2006
Do 1 roku	2 955	883
Powyżej 1 roku do 5 lat	6 391	823
Powyżej 5 lat	5 211	-
RAZEM	14 557	1 806

Część umów najmu zawarta jest na czas nieokreślony. Dla umów zawartych na czas nieokreślony przyszłe należności ustalono w oparciu o okres wypowiedzenia wynikający z umowy. Okres wypowiedzenia na ogół wynosi 3, 6 lub 12 miesięcy.

31. Informacja o transakcjach z podmiotami powiązаныmi

Bank jest częścią międzynarodowej grupy bankowo–ubezpieczeniowej Fortis. Jednostką dominującą dla Banku jest Fortis Bank S.A./NV z siedzibą w Brukseli. Skonsolidowany raport grupy Fortis jest publikowany na Belgian Stock Exchange w Brukseli.

Bank posiada 100 % udziałów w spółce zależnej Fortis Private Investments Polska S.A. Ze względu na brak istotności ww. spółka zależna nie została skonsolidowana w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Dane na temat transakcji z pracownikami, Zarządem, Radą Nadzorczą, osobami zarządzającymi i osobami z nimi powiązаныmi zostały zaprezentowane w nocie 32.

Poniżej zaprezentowano informacje o transakcjach Banku z jednostką dominującą, podmiotem zależnym oraz jednostkami powiązаныmi organizacyjnie. Transakcje te dotyczą operacji bankowych dokonywanych w ramach normalnej działalności biznesowej, warunki transakcji nie odbiegają od warunków rynkowych.

Nota 31.1

31.12.2007 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Aktywa				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	527 221	-	40 340	567 561
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	103 238	-	-	103 238
Należności od banków i klientów	-	1	119 540	119 541
Pozostałe aktywa	197	402	488	1 087
Razem	630 656	403	160 368	791 427
Pasywa				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	104 540	-	-	104 540
Zobowiązania wobec banków i klientów	834 133	10 171	4 007 143	4 851 447
Zobowiązania podporządkowane	-	-	358 200	358 200
Pozostałe zobowiązania	829	15	38 372	39 216
Razem	939 502	10 186	4 403 715	5 353 403
31.12.2006				
(w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Aktywa				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 645 323	-	2 223	1 647 546
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	17 282	-	-	17 282
Należności od banków i klientów	1 226	-	43 211	44 437
Pozostałe aktywa	1 866	89	91	2 046
Razem	1 665 697	89	45 525	1 711 311
Pasywa				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	19 432	-	-	19 432
Zobowiązania wobec banków i klientów	227 160	3 005	2 779 197	3 009 362
Pozostałe zobowiązania	5 185	11	12 923	18 119
Razem	251 777	3 016	2 792 120	3 046 913

Nota 31.2

1.01.2007 – 31.12.2007 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Rachunek zysków i strat				
Przychody z tytułu odsetek	20 285	-	3 413	23 698
Koszty z tytułu odsetek	-3 985	-299	-126 745	-131 029
Przychody z tytułu prowizji	3 814	8 537	2 227	14 578
Koszty z tytułu prowizji	-1 867	-	-2	-1 869
Dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji	-	3 400	-	3 400
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	34 746	-	28	34 774
Wynik na transakcjach zabezpieczających	4 180	-	-	4 180
Pozostałe przychody	6 095	-	-	6 095

1.01.2006 – 31.12.2006 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Rachunek zysków i strat				
Przychody z tytułu odsetek	20 295	-	1 926	22 221
Koszty z tytułu odsetek	-3 446	-397	-45 847	-49 690
Przychody z tytułu prowizji	2 998	1 396	1 478	5 872
Koszty z tytułu prowizji	-1 195	-	-	-1 995
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	22 889	-	9	22 898
Wynik na transakcjach zabezpieczających	2 138	-	-	2 138
Pozostałe przychody	1 760	-	-	1 760

Nota 31.3

31.12.2007 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Zobowiązania warunkowe oraz operacje na instrumentach pochodnych				
Zobowiązania warunkowe udzielone:	-	49	74 076	74 125
- finansowe	-	49	46 663	46 712
- gwarancyjne	-	-	27 413	27 413
Zobowiązania warunkowe otrzymane:	12 109	-	167 343	179 452
- finansowe	-	-	107 432	107 432
- gwarancyjne	12 109	-	59 911	72 020
Operacje na instrumentach pochodnych*	19 058 624	-	-	19 058 624

31.12.2006 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Zobowiązania warunkowe oraz operacje na instrumentach pochodnych				
Zobowiązania warunkowe udzielone:	-	49	89 677	89 736
- finansowe	-	49	59 026	59 075
- gwarancyjne	-	-	30 651	30 651
Zobowiązania warunkowe otrzymane:	18 914	-	127 953	146 867
- finansowe	-	-	69 168	69 168
- gwarancyjne	18 914	-	58 785	77 699
Operacje na instrumentach pochodnych*	21 656 349	-	-	21 656 349

* w pozycji „Operacje na instrumentach pochodnych” zaprezentowane zostały operacje kupna i sprzedaży instrumentów pochodnych.

Istotne umowy dotyczące podmiotów powiązanych

Fortis Bank

W dniu 5 lutego 2007 roku, Bank podpisał kolejną umowę kredytową z Fortis Bank S.A./N.V z siedzibą w Brukseli oraz Fortis Bank (Nederland) N.V z siedzibą w Rotterdamie, w sprawie zaciągnięcia przez Bank linii kredytowej z Fortis (Nederland) N.V, z limitem 1 300 mln PLN, celem finansowania bieżącej działalności operacyjnej Banku.

W ramach linii kredytowej, Bank może pobierać zaliczki w EUR, USD, CHF, JPY, PLN, w okresie 60 miesięcy od 1 czerwca 2007 roku.

W dniu 23 października 2007 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę kredytową z Fortis Bank (Nederland) N.V. z siedzibą w Rotterdamie w sprawie zaciągnięcia przez Bank pożyczki podporządkowanej z limitem 100 mln EURO, zastępującą umowę z dnia 28 września 2007 roku. Oprocentowanie zostało ustalone następująco: 3-mies. EURIBOR dla pierwszego okresu odsetkowego, 1-mies. EURIBOR + marża 1% p.a. od drugiego okresu odsetkowego, 1-mies. EURIBOR + marża powiększona o 0,5 % p.a. od 28 grudnia 2012 roku. Zarząd Fortis Bank Polska SA 21 listopada 2007 roku uzyskał zgodę Komisji Nadzoru Bankowego na zaliczenie pożyczki jako zobowiązania podporządkowanego do funduszy własnych (uzupełniających) Banku zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego.

Dnia 6 grudnia 2007 roku została zawarta umowa kredytowa pomiędzy Fortis Bank Polska SA, a Fortis Finance Belgium S.C.R.L./C.V.B.A. z siedzibą w Brukseli w sprawie zaciągnięcia przez Bank odnawialnej linii kredytowej z Fortis Finance Belgium z limitem 200 mln EURO celem finansowania bieżącej działalności operacyjnej Banku. Szczegółowe warunki oprocentowania i okres kredytowania zostały określone 2.01.2008 roku, przy uruchomieniu pierwszej transzy kredytu w wysokości 200 mln EURO. Oprocentowanie zmienne, wynoszące 1M EURIBOR plus 7 bp., odsetki naliczane miesięcznie, okres spłaty począwszy od 04.01.2008 do 04.01.2010 roku.

Dominet Bank

Umowa poręczenia z dnia 28 grudnia 2006 roku, na mocy której Bank udzielił poręczenia Dominet Bankowi S.A. z siedzibą w Lubinie, do wysokości 50 mln PLN z tytułu zobowiązań kredytobiorców względem Dominet Banku, dotyczących kredytów samochodowych. Poręczenie zostało udzielone na okres do dnia 31 grudnia 2007 roku. Aneksem do umowy sporządzonym w dniu 23 marca 2007 roku, przedłużono termin ważności poręczenia do dnia 1 maja 2008 roku.

Umowa o współpracy z dnia 2 stycznia 2007 roku pomiędzy Bankiem, a Dominet Bank S.A. z siedzibą w Lubinie. Umowa ta reguluje zasady współpracy pomiędzy bankami w zakresie pośrednictwa w oferowaniu produktów Banku dla klientów indywidualnych Dominet Bank S.A. Za wykonywanie obowiązków wynikających z postanowień umowy Dominet Bank S.A. otrzymywał będzie wynagrodzenie w formie prowizji od kwot pozyskanych kredytów. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Umowa sprzedaży zawarta w dniu 1 kwietnia 2007 roku pomiędzy Bankiem, a Dominet Bank S.A. z siedzibą w Lubinie. Umowa dotyczyła sprzedaży Dominet Bankowi S.A. nakładów inwestycyjnych oraz wyposażenia lokali. Cena sprzedaży wyniosła 2 997 tys. PLN, a wynik na sprzedaży wyniósł 263 tys. PLN.

W dniu 26 listopada 2007 roku Fortis Bank Polska SA zawarł aneks do umowy sprzedaży nakładów inwestycyjnych zawartej w Krakowie w dniu 1 kwietnia 2007 roku z Dominet Bank SA z siedzibą w Lubinie, zmieniający termin zawity ustalenia Ceny Ostatecznej na 10 grudnia 2007 roku.

Pozostałe

Umowa o współpracy z dnia 19 marca 2007 roku pomiędzy Bankiem, a Fortis Commercial Finance Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Umowa ta reguluje zasady współpracy pomiędzy podmiotami w zakresie pośrednictwa w oferowaniu produktów Fortis Commercial Finance Sp. z o.o. przez pracowników Banku. Za wykonywanie obowiązków wynikających z postanowień umowy, Bank otrzymywał będzie wynagrodzenie w formie prowizji od kwot udzielonych limitów faktoringowych i nabytych faktur. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

W dniu 5 listopada 2007 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę dystrybucyjną z Fortis Private Investments Polska SA dotyczącą pozyskiwania przez Fortis Bank Polska SA klientów zainteresowanych korzystaniem z usług Fortis Private Investments Polska SA w zakresie zarządzania portfelem maklerskich instrumentów finansowych na zlecenie, zastępującą dotychczasową umowę o współpracy z dnia 7 stycznia 2000 roku.

Dnia 13 grudnia 2007 roku pomiędzy Fortis Bank Polska SA, a Fortis Foundation Polska została zawarta umowa darowizny 500 tys. PLN na rzecz Fundacji Fortis Foundation Polska.

32. Transakcje z Zarządem, Radą Nadzorczą, osobami zarządzającymi i pracownikami

Łączną wartość wynagrodzeń oraz wartości świadczeń otrzymanych przez członków Zarządu Banku, Rady Nadzorczej oraz Dyrektorów Zarządzających Banku przedstawia poniższa tabela:

Nota 32.1

W tys. PLN	01.01.2007 - 31.12.2007	01.01.2006 - 31.12.2006
Zarząd, w tym:	6 187	5 302
- wynagrodzenia	3 385	3 082
- korzyści*	606	768
- inne**	2 196	1 452
Rada Nadzorcza	445	452
Dyrektorzy Zarządzający***	8 995	11 261

* W pozycji korzyści, Bank ujmuje koszty opieki medycznej, samochodu służbowego (ryczałt), koszty mieszkania, korzyści z tytułu uczestnictwa w programie „Fortis Executives and Professionals Stock Option Plan” na akcje Fortis Bank NV.

** W pozycji inne, Bank ujmuje ekwiwalent za urlop, premie i wynagrodzenie za posiedzenia Zarządu Banku.

*** Wynagrodzenia brutto z funduszu płac łącznie ze składkami ZUS dla dyrektorów bezpośrednio podlegających Zarządowi.

Opcje na akcje przyznane pracownikom

Fortis Bank Polska SA uczestniczy w Programie Opcji Pracowniczych dla Kadry Zarządzającej (Program) organizowanym przez Fortis SA/NV i Fortis NV (Fortis). W ramach Programu Fortis przyznaje opcje na akcje Fortis wybranym pracownikom kadry zarządzającej podmiotów wchodzących w skład grupy Fortis.

Warunki nabycia uprawnień

Opcje przyznawane są nieodpłatnie przez Fortis. Przyznane opcje są opcjami imiennymi i nie podlegają przewłaszczeniu, a prawa własności do nich nie mogą być przedmiotem cesji. Opcje w ramach Programu przyznawane są na zasadzie dobrowolności.

Maksymalny czas trwania przyznanych opcji

Termin ważności opcji obejmuje 10 lat, licząc od daty złożenia oferty pracownikom. Opcje, które nie zostaną wykonane do końca terminu ważności, wygasają bez gwarancji rekompensaty.

Opcje mogą zostać wykonane w okresie rozpoczynającym się w piątym roku od daty złożenia oferty i kończącym się w dniu poprzedzającym dziesiąty rok od daty złożenia oferty opcji.

Metoda rozliczenia

Wykonanie opcji może nastąpić za pomocą jednej z następujących metod:

- (i) przekazanie akcji Fortis na rachunek papierów wartościowych;
- (ii) dokonanie natychmiastowej sprzedaży akcji w imieniu pracownika na giełdzie Euronext Brussels.

Liczba i średnie ważone ceny wykonania opcji kadry zarządzającej Fortis Bank Polska SA:

Nota 32.2

	31.12.2007		31.12.2006	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena opcji (EUR)	Liczba opcji	Średnia ważona cena opcji (EUR)
(i) występujących na początek okresu	51 100	21,99	34 700	18,45
(ii) przyznanych (i zaakceptowanych) w danym okresie	42 100	34,19	16 400	29,48
(iii) umorzonych w danym okresie	-	-	-	-
(iv) wykonanych w danym okresie	-	-	-	-
(v) wygasłych w danym okresie	-	-	-	-
(vi) występujących na koniec danego okresu	93 200	27,50	51 100	21,99
(vii) możliwych do wykonania na koniec danego okresu	-	-	-	-
średni ważony okres pozostały do końca umownego czasu trwania opcji (w miesiącach)	97		96	

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane szczegółowe dane dotyczące wynagrodzeń członków Zarządu Banku za rok 2007 oraz dane porównawcze za rok 2006.

Nota 32.3

1.01.2007 – 31.12.2007 (w tys. PLN)		Wynagrodzenia	Korzyści	Inne	Razem
Alexander Paklons	Prezes Zarządu od 8.12.2007 roku	-	273	662	935
Jan Bujak	Pierwszy Wiceprezes od 8.12.2007 roku	690	6	605	1 301
Bartosz Chyła	Wiceprezes Zarządu	675	6	287	968
Jean – Luc Deguel	Wiceprezes Zarządu	618	130	238	986
Jaromir Pelczarski	Wiceprezes Zarządu	687	6	245	938
Thierry Lechien	Wiceprezes Zarządu od 1.09.2007 roku	234	54	-	288
Koenraad Verhoeven	Wiceprezes Zarządu do 31.08.2007 roku	481	131	159	771
Razem		3 385	606	2 196	6 187

1.01.2006 – 31.12.2006 (w tys. PLN)		Wynagrodzenia	Korzyści	Inne	Razem
Jan Bujak	Prezes Zarządu	600	63	204	867
Alexander Paklons	Pierwszy Wiceprezes	-	331	621	952
Bartosz Chyła	Wiceprezes Zarządu	524	35	193	752
Jean – Luc Deguel	Wiceprezes Zarządu	688	134	109	931
Jaromir Pelczarski	Wiceprezes Zarządu	576	7	213	796
Koenraad Verhoeven	Wiceprezes Zarządu	694	198	112	1 004
Razem		3 082	768	1 452	5 302

Trzech członków Zarządu Banku, będących członkami Rady Nadzorczej Fortis Private Investments Polska S.A nie otrzymywało z tego tytułu wynagrodzenia zarówno w 2007 jak i w 2006 roku.

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane szczegółowe dane dotyczące wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej Banku za rok 2007 oraz dane porównawcze za rok 2006.

Nota 32.4

1.01.2007 – 31.12.2007		Wynagrodzenia
(w tys. PLN)		
Jos Clijsters	Przewodniczący	72
Antoni Potocki	Wiceprzewodniczący	66
Werner Claes	Wiceprzewodniczący	66
Zbigniew Dresler	Członek Rady	54
Didier Giblet	Członek Rady	54
Bernard Levie	Członek Rady (do dnia 15.06.2007 roku)	25
Thierry Schuman	Członek Rady	54
Peter Ullmann	Członek Rady	54
Razem		445

1.01.2006 – 31.12.2006		Wynagrodzenia
(w tys. PLN)		
Jos Clijsters	Przewodniczący	63
Paul Dor	Wiceprzewodniczący (do dnia 2.06.2006 roku)	20
Antoni Potocki	Wiceprzewodniczący	57
Werner Claes	Wiceprzewodniczący (od dnia 3.06.2006 roku)	54,5
Zbigniew Dresler	Członek Rady	48
Didier Giblet	Członek Rady	48
Bernard Levie	Członek Rady	48
Roland Saintrond	Członek Rady (do dnia 2.06.2006 roku)	17,5
Thierry Schuman	Członek Rady	48
Peter Ullmann	Członek Rady	48
Razem		452

Nota 32.5

Stan zadłużenia pracowników z tytułu pożyczek udzielonych z ZFŚS	31.12.2007	31.12.2006
W tys. PLN	581	666

Informacje dotyczące niespłaconych na koniec okresu zaliczek:

Na koniec okresu sprawozdawczego, Bank zaewidencjonował w księgach 12 niespłaconych i nierozliczonych zaliczek od pracowników, w łącznej wysokości 9 tys. PLN.

W okresie porównywalnym na 31.12.2006 roku Bank zaewidencjonował w księgach 36 niespłaconych i nierozliczonych zaliczek od pracowników, w łącznej wysokości 23 tys. PLN.

Poniższa tabela prezentuje rezerwy na świadczenia pracownicze dla kluczowego personelu kierowniczego według stanu na 31.12.2007 roku oraz dane porównawcze według stanu na 31.12.2006 roku:

Nota 32.6

Rezerwy na świadczenia pracownicze dla kluczowego personelu kierowniczego według grup (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Krótkoterminowe, w tym:	3 687	4 687
- Zarząd	1 675	1 174
- Dyrektorzy Zarządzający	2 012	3 513
Długoterminowe, w tym:	173	226
- Zarząd	64	61
- Dyrektorzy Zarządzający	109	165
Razem rezerwy na świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego	3 860	4 913

Informacje dotyczące kredytów, pożyczek, gwarancji i poręczeń udzielonych przez Bank dla: pracowników, Dyrektorów Zarządzających, członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.**Na 31.12.2007 roku Bank udzielił:**członkom Rady Nadzorczej:

- 1 limitu w karcie kredytowej, kwota przyznanego i wykorzystanego limitu wynosiła 29 tys. PLN;
- 1 gwarancji w kwocie 5 tys. USD z terminem pierwotnym od 5 do 10 lat;

członkom Zarządu:

- 2 kredytów dewizowych, których łączne zadłużenie wynosiło 1 351 tys. PLN, termin spłaty od 5 do 30 lat;
- 2 limitów w rachunkach oszczędnościowo – rozliczeniowych w łącznej wysokości 100 tys. PLN;
- 6 limitów w kartach kredytowych na łączną kwotę 72 tys. PLN, z czego na koniec roku 2007 wykorzystano 11 tys. PLN;

Dyrektorom Zarządzającym:

- 25 kredytów na łączną kwotę 5 500 tys. PLN, w tym 15 dewizowych na łączną kwotę 3 882 tys. PLN z pierwotnym terminem spłaty od 2 do powyżej 30 lat;
- 7 limitów w rachunkach oszczędnościowo – rozliczeniowych w łącznej wysokości 80 tys. PLN, z czego na koniec roku 2007 wykorzystano 19 tys. PLN;
- 15 limitów w kartach kredytowych na łączną kwotę 101 tys. PLN, z czego na koniec roku 2007 wykorzystano 44 tys. PLN;

osobom powiązanym z osobami zarządzającymi i nadzorującymi:

- 4 kredytów, w tym 3 dewizowych, których łączne zadłużenie wynosiło 736 tys. PLN, termin spłaty od 5 do 30 lat;
- 1 limitu w rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym w wysokości 50 tys. PLN, z czego na koniec roku 2007 wykorzystano 39 tys. PLN;
- 2 limitów w kartach kredytowych na łączną kwotę 15 tys. PLN, z czego na koniec roku 2007 wykorzystano 6 tys. PLN;

Według stanu na 31.12.2006 roku Bank udzielił:członkom Rady Nadzorczej:

- 1 limitu w karcie kredytowej, kwota przyznanego limitu wynosiła 29 tys. PLN, a zadłużenie 11 tys. PLN;
- 1 gwarancji w kwocie 5 tys. USD z terminem pierwotnym od 5 do 10 lat;

członkom Zarządu:

- 4 kredytów, w tym 3 dewizowych, których łączne zadłużenie wynosiło 1 010 tys. PLN, termin spłaty od 3 do powyżej 20 lat;
- 1 limitu w rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym w wysokości 50 tys. PLN, zadłużenie wynosiło 34 tys. PLN;
- 1 niewykorzystanego limitu w karcie VISA na kwotę 5 tys. PLN;
- 5 limitów w karcie kredytowej - łączne zadłużenie wykazywane z tego tytułu wynosiło 16 tys. PLN, kwota przyznanych limitów wynosiła 52 tys. PLN;

Dyrektorom Zarządzającym:

- 28 kredytów na łączną kwotę 4 955 tys. PLN, w tym 13 dewizowych, na łączną kwotę 1 846 tys. PLN z pierwotnym terminem spłaty od 1 roku do 30 lat;
- 9 limitów w rachunkach oszczędnościowo – rozliczeniowych w łącznej wysokości 120 tys. PLN, z czego wykorzystano 35 tys. PLN;
- 24 limity w kartach kredytowych na łączną kwotę 143 tys. PLN, z czego wykorzystano 35 tys. PLN;

osobom powiązanym z osobami zarządzającymi i nadzorującymi:

- 4 limitów w rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych na łączną kwotę 42 tys. PLN, zadłużenie z tego tytułu wynosiło 37 tys. PLN, z terminami spłaty nieprzekraczającymi 1 roku;
- 1 kredytu na kwotę 89 tys. PLN, z terminem spłaty 5 do 10 lat;
- 3 limitów w kartach VISA, łączne zadłużenie z tego tytułu wynosiło 12 tys. PLN, a kwota przyznanych limitów wynosiła 25 tys. PLN;

Pracownicy Banku mają ponadto możliwość korzystania z kredytów pracowniczych. Stan zadłużenia z tego tytułu przedstawia poniższa tabela:

Nota 32.7

Udzielone kredyty pracownicze	31.12.2007	31.12.2006
W tys. PLN	106 029	54 664
Według liczby pracowników	991	658

Ogólne warunki dotyczące kredytów, pożyczek, gwarancji i poręczeń otrzymanych przez pracowników, Dyrektorów Zarządzających, członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku nie odbiegają od warunków rynkowych.

33. Świadczenia pracownicze

Zatrudnienie w Banku kształtowało się na następującym poziomie:

Nota 33.1

Zatrudnienie:	31.12.2007	31.12.2006
w etatach	1 701	1 429
w tym z wykształceniem:		
- wyższym	64%	61%
- licencyjnym	12%	11%
- średnim	24%	28%

Na świadczenia pracownicze składają się:

- Krótkoterminowe świadczenia pracownicze, w tym:
 - rezerwa na premie
 - rezerwa na niewykorzystane urlopy
 - ZFŚS
 - pozostałe
- Długoterminowe świadczenia pracownicze, w tym:
 - rezerwa na świadczenia emerytalne
 - rezerwa na nagrody jubileuszowe

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane rezerwy na krótkoterminowe świadczenia pracownicze w podziale na tytuły:

Nota 33.2

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze według tytułów (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Rezerwa na premie pracownicze	23 750	16 700
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	4 984	4 452
ZFŚS	581	666
Pozostałe	44	5
Razem krótkoterminowe świadczenia pracownicze	29 359	21 823

Bank nie finansuje pracowniczych programów emerytalnych.

W ramach długoterminowych świadczeń pracowniczych Bank rozpoznaje zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych oraz zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych. Oba rodzaje świadczeń mają charakter programów określonych świadczeń oraz należą do programów nie finansowanych przez aktywa. Bank przyjął zasadę pełnego rozpoznawania zysków i strat aktuarialnych w rachunku zysków i strat.

Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne są regulowane przez odpowiednie przepisy Kodeksu Pracy i mają charakter obligatoryjny. Bank realizuje również dobrowolnie program wypłaty nagród jubileuszowych. Mimo, że obowiązek wypłaty takich nagród nie został zapisany w wewnętrznych regulacjach Banku, długi okres funkcjonowania tego rozwiązania a tym samym istniejące oczekiwania pracowników, co do utrzymania programu w przyszłości, spowodowały, że zobowiązania te zostały wycenione na równi z zobowiązaniami wynikającymi z Kodeksu Pracy. W przypadku programu nagród jubileuszowych zobowiązania zostały wycenione na podstawie zwyczajowej wysokości wypłat.

W poniższej tabeli został zaprezentowany podział długoterminowych zobowiązań pracowniczych na programy:

Nota 33.3

Wartość bieżąca zobowiązań (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne	975	796
Nagrody jubileuszowe	1 188	1 132
Razem długoterminowe świadczenia pracownicze	2 163	1 928
Zobowiązania ujęte w bilansie	2 163	1 928

Poniższe tabele przedstawiają uzgodnienie stanu na początek i koniec okresu wartości bieżącej długoterminowych zobowiązań pracowniczych:

Nota 33.4

Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Bieżąca wartość zobowiązania na początek okresu	796	-
Koszty bieżącego zatrudnienia	199	108
Koszty odsetek	36	22
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	676
Zyski (-)/straty(+) aktuarialne	-36	-5
Wyłacone świadczenia (-)	-20	-5
Bieżąca wartość zobowiązania na koniec okresu	975	796

Nota 33.5

Nagrody jubileuszowe (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Bieżąca wartość zobowiązania na początek okresu	1 132	-
Koszty bieżącego zatrudnienia	232	214
Koszty odsetek	48	31
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	972
Zyski (-)/straty(+) aktuarialne	20	22
Wyłacone świadczenia (-)	-244	-107
Bieżąca wartość zobowiązania na koniec okresu	1 188	1 132

Koszty bieżącego i przeszłego zatrudnienia, zyski/straty aktuarialne są ujmowane w pozycji „koszty osobowe”, a koszty odsetek w pozycji „koszty z tytułu odsetek” w rachunku zysków i strat.

Nota 33.6

Założenia aktuarialne, przyjęte dla celów wyceny	31.12.2007	31.12.2006
Minimalna stopa dyskontowa	5,3%	4,5%
Maksymalna stopa dyskontowa	5,5%	5,2%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń	5,0%	5,0%

Powyższe założenia były stosowane dla wyceny obu rodzajów świadczeń.

34. Zarządzanie ryzykiem

Bank identyfikuje, mierzy, monitoruje oraz zarządza wszystkimi ryzykami występującymi w jego działalności. Bank dzieli procesy monitoringu i kontroli powiązane z kontrolą i zarządzaniem ryzykiem na następujące kategorie:

- ryzyko kredytowe
- ryzyko płynności
- ryzyko walutowe
- ryzyko stopy procentowej
- ryzyko kontrahenta
- ryzyko operacyjne

Zarząd Banku określa politykę ryzyka i przyjmuje zasadę kontroli i zarządzania ryzykiem, określa politykę ustanawiania limitów dla wszystkich odpowiednich rodzajów ryzyka, a także procedury kontroli ryzyka.

Ryzyko kredytowe

Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Prowadząc działalność Bank udziela kredytów, pożyczek i gwarancji swoim klientom, jak również rozwija inne formy finansowania. Ten rodzaj działalności powoduje, iż Bank narażony jest na ryzyko, że udzielony kredyt bądź inna forma zaangażowania Banku nie zostanie spłacona przez kredytobiorcę w umownym terminie.

Ryzyko to występuje niezależnie od formy finansowania, a głównym źródłem tego ryzyka jest brak zdolności klienta do wywiązania się ze swoich zobowiązań wobec Banku.

Filozofia zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku opiera się na koncepcji zintegrowanego systemu zarządzania. Podejście zintegrowane oznacza, że identyfikacja, pomiar, monitorowanie i kontrola ryzyka we wszystkich obszarach działalności Banku, odbywa się w ramach wspólnej polityki kredytowej, jednolitej strategii oraz spójnych zasad, procedur, struktur i narzędzi w celu właściwego oszacowania i utrzymania adekwatności kapitałowej Banku w relacji do jego profilu ryzyka.

Podejście zintegrowane obejmuje wymiar operacyjny i strategiczny zarządzania ryzykiem kredytowym.

Strategiczne zarządzanie ryzykiem kredytowym dotyczy zarządzania na poziomie zagregowanym i jest powiązane z takimi aspektami działalności Banku jak: zarządzanie kapitałem i wartością Banku, polityką cenową, planowaniem i budżetowaniem.

Wymiar strategiczny skupia się na ryzyku w ujęciu portfelowym i obejmuje działania takie jak:

- implementacja polityki i strategii kredytowej Banku,
- budowa i rozwój systemów i narzędzi kredytowych (inżynieria kredytowa),
- monitoring i zarządzanie ryzykiem kredytowym w ujęciu portfelowym,
- raportowanie kredytowe, kontrola kredytowa.

Operacyjne zarządzanie ryzykiem kredytowym skupia się na zarządzaniu z punktu widzenia pojedynczej ekspozycji lub kredytobiorcy, akcentując takie elementy jak identyfikacja, pomiar, monitorowanie i kontrola poszczególnych ryzyk kredytowych.

Na wymiar operacyjny składają się następujące czynności:

- analiza kredytowa i decyzje kredytowe,
- administracja kredytów,
- monitoring ryzyka indywidualnych ekspozycji kredytowych,
- restrukturyzacja,
- windykacja.

Strategicznym i operacyjnym zarządzaniem ryzykiem kredytowym zajmują się osobne jednostki organizacyjne Banku.

Analiza ryzyka kredytowego dokonywana jest na podstawie obowiązującej w Banku standardowej metodologii oceny. Analizie podlega zarówno ryzyko związane z danym produktem kredytowym jak i ryzyko łącznego zaangażowania kredytowego Banku wobec podmiotu, obejmującego wszystkie udzielone kredyty i

produkty finansowe obciążone ryzykiem kredytowym.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego, Bank stosuje wewnętrzne procedury przyznawania i monitorowania kredytów. W Banku funkcjonuje kilkupoziomowy system analizy wniosków kredytowych i podejmowania decyzji kredytowych, który ma na celu zapewnienie maksymalnej obiektywności w procesie oceny wniosku i minimalizację ryzyka, związanego z zaangażowaniem kredytowym Banku. Model podejmowania decyzji kredytowych uwzględnia następujące kryteria: łączne zaangażowanie finansowe Banku wobec klienta, przynależność klienta do linii biznesowej, rating wewnętrzny, kategorię ryzyka kredytowego. Bank wprowadził również do stosowania zasady ustalania i monitorowania branżowych limitów koncentracji zaangażowań.

Główne założenia i zasady funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem kredytowym Banku są zawarte w polityce zarządzania ryzykiem kredytowym, która uwzględnia wszystkie regulacje wydane przez nadzór bankowy, w tym zapisy Nowej Umowy Kapitałowej.

Polityka determinuje zasady i sposoby zarządzania ryzykiem kredytowym i obejmuje następujące obszary funkcjonalne Banku:

- proces udzielania kredytów w poszczególnych pionach biznesowych,
- procedury w zakresie monitorowania ekspozycji kredytowych na poziomie indywidualnym i portfelowym,
- zasady i kryteria jakościowe dotyczące stosowania prawnych zabezpieczeń kredytów,
- proces limitowania zaangażowania kredytowego,
- proces zarządzania kredytami trudnymi.

Strategie absorpcji strat kredytowych

Modele wykorzystywane do kwantyfikacji ryzyka kredytowego na poziomie indywidualnym i portfelowym, spełniają następujące założenia:

- są kalibrowane z użyciem danych historycznych reprezentatywnych dla rynku polskiego,
- podlegają walidacji wraz z testem skrajnych warunków w okresach rocznych.

W obszarze identyfikacji i pomiaru ryzyka, Bank wykorzystuje miary obrazujące oczekiwane, nieoczekiwane i poniesione straty kredytowe, generowane przez portfel kredytowy. Są to:

- Straty poniesione, a nieujawnione, na które tworzony jest odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości (IBNR),
- Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, na poniesione, zidentyfikowane straty,
- Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe,
- Rzeczywiste straty ekonomiczne,
- Straty oczekiwane,
- Straty nieoczekiwane.

Warunkiem skutecznego systemu zarządzania ryzykiem kredytowym jest nie tylko sprawny system pomiaru i kontroli ryzyka, ale również posiadanie zdolności do absorpcji strat kredytowych. Zależnie od tego, z jaką kategorią straty kredytowej Bank ma do czynienia, w celu jej absorpcji stosuje różne strategie jej pokrycia, co przedstawia poniższa tabela:

Kategoria straty kredytowej	Strategia absorpcji straty
Straty poniesione	Utrzymywanie odpowiedniego poziomu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na poniesione, zidentyfikowane straty, rezerw na zobowiązania pozabilansowe i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty
Straty oczekiwane	Dodawanie w procesie ustalenia oprocentowania (ceny) ekspozycji kredytowej, premii na pokrycie standardowych kosztów ryzyka, generowanych przez transakcję
Straty nieoczekiwane	Utrzymywanie bufora kapitałów własnych o wartości nie mniejszej niż wynikającej z wymogu kapitału regulacyjnego

Komponenty ryzyka kredytowego

Mierząc ryzyko kredytowe na poziomie klienta, Bank bierze pod uwagę następujące komponenty ryzyka:

- **PD** (Probability of Default) prawdopodobieństwo uzyskania przez klienta statusu default, które jest statystycznie oszacowaną wartością prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia niewykonania zobowiązania i przyznania klientowi statusu default w horyzoncie jednego roku,
- **EAD** (Exposure at Default) parametr szacujący wartość ekspozycji kredytowej, w momencie uzyskania przez klienta statusu default, w oparciu o bieżącą ekspozycję kredytową i jej możliwe zmiany w przyszłości,
- **LGD** (Loss Given Default) statystycznie oszacowana wartość, którą Bank spodziewa się stracić w wyniku wejścia kredytobiorcy w status default,

Powyższe komponenty stanowią podstawę wewnętrznego pomiaru ryzyka kredytowego w portfelach Banku.

Status default, jest nadawany kredytobiorcom, dla których Bank zaobserwował przesłanki niewykonania przez kredytobiorcę zobowiązania, wynikającego z umowy kredytowej. Przyjęta w Banku definicja zdarzenia default jest jednolitą definicją obowiązującą w całej Grupie Fortis.

Katalog obiektywnych przesłanek (zdarzeń default) uwzględnia dane ilościowe i jakościowe, do których należą między innymi:

- Zagrożenie upadłością
- Ugoda
- Rozpoczęte postępowanie układowe
- Przepiętowanie gospodarcze
- Wypowiedzenie kredytów przez inne banki
- Zaległość powyżej 90 dni w spłacie kapitału oraz/lub odsetek występujące w sposób ciągły na jakimkolwiek rachunku klienta lub występujące przekroczenie przyznanego klientowi limitu kredytowego.

Straty oczekiwane stanowią miarę statystyczną, odzwierciedlającą wielkość najbardziej prawdopodobnej straty kredytowej w ujęciu ekonomicznym (uwzględniając dyskonto w czasie oraz nakłady poniesione w procesie restrukturyzacji i windykacji), oczekiwanej w okresie jednego roku, z portfela ekspozycji kredytowych wobec kredytobiorców będących w sytuacji normalnej na początku okresu. Straty oczekiwane stanowią podstawową kategorię kosztów ryzyka i są wykorzystywane w procesie budżetowania dochodowości produktów bankowych. W takim ujęciu, stanowią premię z tytułu ryzyka, na jaką Bank powinien się zabezpieczyć podczas wyceny kredytu. Są one kalkulowane przy użyciu trzech komponentów ryzyka wspomnianych wyżej, tj. PD, EAD i LGD.

W ramach identyfikacji i pomiaru ryzyka kredytowego, straty oczekiwane są porównane z odpisami aktualizującymi z tytułu utraty wartości, które są oparte na stratach poniesionych na moment bilansowy, a nie oczekiwanych szacunkach.

Kalkulacja rezerwy na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty oparta jest na prawdopodobieństwie przekwalifikowania ekspozycji kredytowej z portfela normalnego do portfela, którego aktywa utraciły wartość w ujęciu indywidualnym w danym okresie czasu, zwanym okresem ujawnienia, a następnie uzyskania przez tą ekspozycję statusu default. Okres ujawnienia straty został oszacowany na poziomie 9 miesięcy.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR) wyliczone i księgowane są z częstotliwością miesięczną, w oparciu o stan portfela kredytowego (pozycje bilansowe jak i pozabilansowe) na koniec miesiąca bezpośrednio poprzedzającego miesiąc, w którym zostały one zaksięgowane.

System ratingowy

Wiarygodność kredytowa klientów - przedsiębiorstw Banku szacowana jest w oparciu o system ratingowy Fortis Masterscale, zawierający 17 klas ratingowych dla oceny podmiotów wywiązujących się ze zobowiązań i 3 klasy ratingowe dla przypadków niewykonania zobowiązania (default).

Rating nadawany jest klientom, obsługiwany przez Pion Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw oraz przez Pion Obsługi Małych Przedsiębiorstw i Klientów Indywidualnych, wobec których łączne zaangażowanie kredytowe Banku przekracza 1 000 EUR. Poniższa tabela przedstawia grupy i klasy ratingowe wraz z przypisanymi prawdopodobieństwami niewykonania zobowiązania.

Klasa ratingowa	Średnie prawdopodobieństwo default (PD) - %
0	0
1-7	0,03 - 0,74
8-10	1,01 - 1,87
11-12	2,54 - 3,45
13-17	4,69 - 17,00

Kredytobiorcy w stosunku, do których zachodzi prawdopodobieństwo, że Bank nie odzyska wszystkich należnych kwot, bez uciekania się do realizacji zabezpieczeń, bądź którzy zalegają ponad 90 dni z uregulowaniem jakiegokolwiek istotnego zobowiązania kredytowego wobec Banku, klasyfikowani są do klas ryzyka 18, 19 lub 20 i otrzymują status default (niewykonania zobowiązania).

Założeniem Grupy Fortis jest, aby oceny poziomu ryzyka kredytobiorcy, uzyskane za pomocą jakichkolwiek modeli używanych w Grupie Fortis w jakichkolwiek krajach, w których Grupa działa, były zawsze prezentowane za pomocą jednolitej skali systemu Fortis Masterscale.

Analiza ryzyka kredytowego

Poniższe tabele prezentują maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe aktywów finansowych i zobowiązań pozabilansowych oraz poziom odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw na zobowiązania pozabilansowe według stanu na 31 grudnia 2007 roku oraz dane porównawcze według stanu na 31 grudnia 2006 roku.

Nota 34.1.1

Informacja o jakości zaangażowania (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto	1 590 779	2 827 141
- normalne	1 590 779	2 827 141
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	253 301	146 869
- normalne	253 301	146 869
Należności od banków brutto	228 602	199 186
- normalne	228 602	199 186
Należności od klientów brutto	11 366 435	7 146 778
- normalne	10 711 417	6 792 492
- pod obserwacją	399 305	120 226
- z utratą wartości w sytuacji niepewnej, w tym:	139 219	85 890
ustalaną metodą indywidualną	138 186	84 005
Ustalaną metodą kolektywną	1 033	1 885
- z utratą wartości w sytuacji wątpliwej, w tym:	116 494	148 170
ustalaną metodą indywidualną	84 976	109 989
ustalaną metodą kolektywną	31 518	38 181
Inwestycje dostępne do sprzedaży	603 235	654 710
- normalne	603 235	654 710
Zobowiązania pozabilansowe udzielone finansowe	4 606 568	3 536 879
- normalne	3 730 142	2 757 239
- pod obserwacją	3 528 255	2 656 618
- z utratą wartości w sytuacji niepewnej, w tym:	141 974	85 285
ustalaną metodą indywidualną	59 363	13 960
ustalaną metodą kolektywną	59 228	13 555

ustalaną metodą kolektywną	135	405
- z utratą wartości w sytuacji wątpliwej, w tym:	550	1 376
ustalaną metodą indywidualną	245	972
ustalaną metodą kolektywną	305	404
gwarancyjne	876 428	779 640
- normalne	833 567	757 836
- pod obserwacją	35 474	11 798
- z utratą wartości w sytuacji niepewnej, w tym:	6 843	193
ustalaną metodą indywidualną	6 728	36
ustalaną metodą kolektywną	115	157
- z utratą wartości w sytuacji wątpliwej, w tym:	544	9 813
ustalaną metodą indywidualną	478	9 639
ustalaną metodą kolektywną	66	174

W pozycji aktywa finansowe przeznaczone do obrotu zawarta jest dodatnia wycena instrumentów pochodnych, których ekwiwalent bilansowy wynosił na 31.12.2007 roku 352 399 tys. PLN, a na 31.12.2006 roku 90 586 tys. PLN.

Nota 34.1.2

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i rezerwy (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-316	-166
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-316	-166
Należności od banków	-77	-57
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-77	-57
Należności od klientów	-194 409	-171 556
- na poniesione, zidentyfikowane straty	-145 351	-138 609
ustalane metodą indywidualną	-125 949	-115 820
ustalane metodą kolektywną	-19 402	-22 789
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-49 058	-32 947
Razem odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-194 802	-171 779
Rezerwy		
- na zobowiązania pozabilansowe	4 911	735
ustalane metodą indywidualną	4 596	325
ustalane metodą kolektywną	315	410
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty - zobowiązania pozabilansowe	7 728	8 081
Razem rezerwy	12 639	8 816

Terminy oceny ryzyka użyte w powyższej tabeli oznaczają:

normalne - nie zidentyfikowano zagrożeń, ryzyko normalne;

pod obserwacją - zidentyfikowano słabe strony w działalności klienta, które mogą w przyszłości wpłynąć na zagrożenie terminowej obsługi zobowiązań. Równocześnie nie występuje konieczność nadania wyższych kategorii ryzyka;

z utratą wartości w sytuacji niepewnej – wyraźnie zdefiniowane ryzyko, wysoce prawdopodobne opóźnienie w płatnościach oraz prawdopodobieństwo powstania w Banku strat związanych z nie uregulowaniem zobowiązań klienta w przypadku braku poprawy jego sytuacji;

z utratą wartości w sytuacji wątpliwej – opóźnienia w płatnościach rat, wysokie prawdopodobieństwo poniesienia przez Bank strat związanych z zaprzestaniem obsługi kredytów klienta, kłopoty z płynnością.

Nota 34.1.3

Analiza portfela należności od klientów brutto (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Należności niezaległe bez utraty wartości	11 014 603	6 840 934
Należności zaległe bez utraty wartości	96 119	71 784
Należności z utratą wartości ustalaną metodą indywidualną	222 462	193 994
Należności z utratą wartości ustalaną metodą kolektywną	33 251	40 066
Razem należności od klientów brutto	11 366 435	7 146 778

Analiza należności od klientów, które nie są ani zaległe, ani w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości w podziale na klasy ratingowe według stanu na 31.12.2007 roku wraz z danymi porównawczymi według stanu na 31.12.2006 roku przedstawia się następująco:

Nota 34.1.4

Należności niezaległe bez utraty wartości (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
1-7	2 445 404	1 341 352
8-10	3 532 205	2 356 129
11-12	1 750 645	1 132 340
13-17	136 694	264 114
Nie nadano ratingu	3 149 655	1 746 999
Razem	11 014 603	6 840 934

Kategoria „nie nadano ratingu” obejmuje klientów Banku, którzy nie posiadali nadanego ratingu kredytowego Fortis Masterscale lub posiadali rating wygasły. Fakt nie nadawania ratingu niektórym klientom wynika z zasad stosowania Fortis Masterscale w Banku. Według tego systemu procedurze nadania ratingu podlegają wyłącznie klienci, obsługiwani przez Pion Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw oraz przez Pion Obsługi Małych Przedsiębiorstw i Klientów Indywidualnych, wobec których łączne zaangażowanie kredytowe Banku przekracza 1000 EUR.

W tabeli poniżej została zaprezentowana analiza wiekowa aktywów finansowych, które są zaległe na dzień sprawozdawczy, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości.

Nota 34.1.5

Okres przeterminowania należności zaległych bez utraty wartości (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Od 1 do 30 dni	78 573	65 659
Od 31 do 60 dni	15 412	4 949
Od 61 do 90 dni	2 134	1 176
Razem należności zaległe bez utraty wartości	96 119	71 784

Poniższa tabela przedstawia typy zabezpieczeń przyjmowanych przez Bank pod kredyty i pożyczki udzielone klientom według stanu na 31.12.2007 roku oraz dane porównawcze według stanu na 31.12.2006 roku.

Nota 34.1.6

Wartość nominalna zabezpieczeń ustanowionych na rzecz Banku (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Zabezpieczenia finansowe - środki pieniężne i ich ekwiwalenty	661 647	341 605
Zabezpieczenia finansowe - pozostałe	10 453 551	7 311 744
Zabezpieczenia niefinansowe - rzeczowe	11 590 331	7 541 216
Zabezpieczenia niefinansowe - pozostałe	285 642	247 663
Gwarancje i poręczenia	6 290 037	4 135 169
Razem zabezpieczenia otrzymane	29 281 208	19 577 397

Do zabezpieczeń zaprezentowanych powyżej należą następujące typy zabezpieczeń:

- zabezpieczenia finansowe – środki pieniężne i ich ekwiwalenty - ustanowione na środkach pieniężnych lub papierach wartościowych ustanowione w formie kaucji, blokady rachunku bankowego bądź rachunku papierów wartościowych;
- zabezpieczenia finansowe – pozostałe – ustanowione na jednostkach uczestnictwa funduszy inwestycyjnych w formie blokady rachunku, przelew wierzytelności, weksle własne kredytobiorcy, pełnomocnictwo do rachunku;
- zabezpieczenia niefinansowe – rzeczowe – ustanowione w formie zastawu rejestrowego, zwykłego, przewłaszczenia, hipoteki;
- zabezpieczenia niefinansowe – pozostałe – oświadczenia patronackie;
- gwarancje i poręczenia

W portfelu należności od klientów, w przypadku których nastąpiła utrata wartości występują należności, których warunki zostały renegotjowane w kwocie 2.335 tys. PLN według stanu na 31.12.2007 roku oraz 11.014 tys. PLN według stanu na 31.12.2006 roku.

Poniżej została zaprezentowana analiza ekspozycji kredytowych (bez banków) w podziale na linie biznesowe według stanu na 31.12.2007 roku oraz dane porównawcze według stanu na 31.12.2006 roku.

Nota 34.1.7

Ekspozycje kredytowe w podziale na linie biznesowe 31.12.2007 (w tys. PLN)	Retail Banking	Merchant & Private Banking	Razem
Ekspozycje kredytowe bilansowe	5 863 293	5 503 142	11 366 435
Ekspozycje kredytowe pozabilansowe	1 376 739	3 123 804	4 500 543
Razem ekspozycje kredytowe brutto	7 240 032	8 626 946	15 866 978
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, na poniesione, zidentyfikowane straty	-86 179	-59 172	-145 351
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-1 115	-3 796	-4 911
Odpisy aktualizujące na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-29 796	-26 991	-56 786
- należności bilansowe	-27 371	-21 687	-49 058
- zobowiązania pozabilansowe	-2 424	-5 304	-7 728
Razem ekspozycje kredytowe netto	7 122 942	8 536 987	15 659 930

Ekspozycje kredytowe w podziale na linie biznesowe 31.12.2006 (w tys. PLN)	Retail Banking	Merchant & Private Banking	Razem
Ekspozycje kredytowe bilansowe	3 845 767	3 301 011	7 146 778
Ekspozycje kredytowe pozabilansowe	1 021 468	2 317 097	3 338 565
Razem ekspozycje kredytowe brutto	4 867 235	5 618 108	10 485 343
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, zidentyfikowane straty	-82 294	-56 315	-138 609
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-423	-312	-735
Odpisy aktualizujące na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-18 667	-22 361	-41 028
- należności bilansowe	-16 491	-16 456	-32 947
- zobowiązania pozabilansowe	-2 176	-5 905	-8 081
Razem ekspozycje kredytowe netto	4 765 851	5 539 120	10 304 971

Nota 34.1.8

Segment / Kategoria ryzyka 31.12.2007	Retail Banking		Merchant & Private Banking		Razem
	Wartość ekspozycji kredytowej		Wartość ekspozycji kredytowej		
	w tys. PLN	w %	w tys. PLN	w %	
Normalne	6 938 502	95,8	8 028 710	93,01	14 967 212
Pod obserwacją	137 636	1,9	439 117	5,1	576 753
Z utratą wartości:	163 894	2,3	159 119	1,8	323 013
- w sytuacji niepewnej	73 238	-	132 187	-	205 425
- w sytuacji wątpliwej	90 656	-	26 932	-	117 588
Razem ekspozycje kredytowe brutto	7 240 032	100	8 626 946	100	15 866 978

Segment / Kategoria ryzyka 31.12.2006	Retail Banking		Merchant & Private Banking		Razem
	Wartość ekspozycji kredytowej		Wartość ekspozycji kredytowej		
	w tys. PLN	w %	w tys. PLN	W %	
Normalne	4 688 950	96,3	5 319 683	94,6	10 008 633
Pod obserwacją	56 893	1,2	160 416	2,9	217 309
Z utratą wartości:	121 392	2,5	138 009	2,5	259 401
- w sytuacji niepewnej	13 553	-	86 489	-	100 042
- w sytuacji wątpliwej	107 839	-	51 520	-	159 359
Razem ekspozycje kredytowe brutto	4 867 235	100	5 618 108	100	10 485 343

Poniższa tabela przedstawia analizę portfela kredytów hipotecznych dla osób fizycznych poprzez relację wartości uruchomionych kredytów hipotecznych do wartości zabezpieczeń spłaty tych kredytów według stanu na 31.12.2007 roku wraz z danymi porównawczymi według stanu na 31.12.2006 roku.

Nota 34.1.9

Kredyty hipoteczne dla osób fizycznych 31.12.2007	Złotowe	Walutowe	Razem
Wartość bilansowa (w tys.PLN)	434 572	2 225 735	2 660 307
Średnia zapadalność (lata)	20,5	25,7	25,0
Średnie LTV (%)	85,6%	88,9%	88,4%

Kredyty hipoteczne dla osób fizycznych 31.12.2006	Złotowe	Walutowe	Razem
Wartość bilansowa (w tys.PLN)	202 368	1 371 345	1 573 712
Średnia zapadalność (lata)	17,0	24,5	23,5
Średnie LTV (%)	84,0%	88,1%	87,7%

Poniższa tabela przedstawia koncentrację portfela kredytowego brutto dla ekspozycji bilansowych i pozabilansowych klientów (bez banków) w podziale na branże, według stanu na 31.12.2007 roku oraz dane porównawcze według stanu na 31.12.2006 roku. Przedstawione dane nie obejmują odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Nota 34.1.10

Portfel kredytowy według branż	31.12.2007		31.12.2006	
	w tys. PLN	w %	w tys. PLN	w %
Osoby fizyczne	3 474 053	21,89	2 075 041	19,79
Handel hurtowy	2 531 651	15,96	1 861 472	17,75
Oświata, opieka medyczna	1 368 557	8,63	842 090	8,03
Maszyny	991 586	6,25	782 256	7,46
Budownictwo gospodarcze i inżynieria	918 221	5,79	531 770	5,07
Chemikalia i tworzywa sztuczne	748 753	4,72	373 304	3,56
Żywność, tytoń, napoje	700 142	4,41	559 735	5,34
Handel detaliczny	679 421	4,28	500 520	4,77
Drewno, wyroby z drewna	447 109	2,82	162 477	1,55
Sport, turystyka, kultura i sztuka	357 519	2,25	204 471	1,95
Statki	316 453	1,99	181 854	1,73
Pojazdy mechaniczne	283 986	1,79	184 643	1,76
Instytucje finansowe	244 271	1,54	250 204	2,39
Przemysł meblowy i elektryczny	238 448	1,50	174 147	1,66
Usługi administracyjne	214 493	1,35	159 418	1,52
Tekstylna, wyroby skórzane	198 056	1,25	149 219	1,42
Ceramika i szkło	169 333	1,07	174 195	1,66
Transport	162 352	1,02	143 632	1,37
Drukarnie i wydawnictwa	151 567	0,96	112 114	1,07
Papier, wyroby papiernicze	118 307	0,75	137 720	1,31
Inne środki transportu	91 647	0,58	106 572	1,02
Produkcja metali i niemetali	71 763	0,45	39 367	0,38
Budownictwo mieszkaniowe	61 047	0,38	44 516	0,42
Łączność	33 902	0,21	20 247	0,19
Inne usługi	56 929	0,36	33 942	0,32
Pozostała produkcja	406 926	2,56	176 488	1,68
Pozostałe	830 486	5,24	503 929	4,83
Razem portfel kredytowy według branż	15 866 978	100,00	10 485 343	100,00

Koncentracja ryzyka kredytowego

Bank w pełni przestrzega i monitoruje limity wynikające z Ustawy Prawo Bankowe określające wielkości koncentracji wierzytelności obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie.

Zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo Bankowe maksymalne limity dla Banku wynosiły:

- 345 130 tys. PLN (zgodnie z przepisami 25% funduszy własnych Banku) w przypadku limitu dla zaangażowania Banku wobec każdego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, gdy żaden z nich nie jest podmiotem powiązany z bankiem,
- 276 104 tys. PLN (zgodnie z przepisami 20% funduszy własnych Banku) w przypadku limitu dla zaangażowania Banku wobec każdego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, gdy którykolwiek z tych podmiotów jest w stosunku do Banku podmiotem dominującym lub zależnym albo jest podmiotem zależnym od podmiotu dominującego wobec Banku,

- 138 052 tys. PLN (zgodnie z przepisami 10% funduszy własnych Banku) w przypadku limitu określającego poziom, od którego określone jest duże zaangażowanie.

W okresie od 1.01.2007 do 31.12.2007 roku, ani od 1.01.2006 do 31.12.2006 roku nie został przekroczony limit maksymalnego zaangażowania w stosunku do żadnego klienta lub grupy kapitałowej określony w Ustawie Prawo Bankowe.

Ryzyko płynności, walutowe, stopy procentowej

Bank definiuje ryzyko płynności jako ryzyko utraty zdolności do terminowego regulowania zobowiązań płatniczych, pozyskiwania alternatywnych do aktualnie posiadanych funduszy, generowania dodatniego salda przepływów gotówkowych w określonym horyzoncie czasowym.

Rynkowe ryzyko stopy procentowej to ryzyko niekorzystnych zmian wyniku finansowego Banku lub kapitałów Banku, na skutek jednej z następujących przyczyn:

- odmiennego sposobu uzależnienia oprocentowania aktywów banku i finansujących ich zobowiązań od stawek rynkowych (ryzyko niedopasowania);
- zmian rynkowych stóp procentowych, które mają wpływ na wartość godziwą otwartych pozycji Banku (ryzyko zmienności stóp procentowych) lub
- realizacji przez klientów opcji wbudowanych w produkty bankowe, które mogą być realizowane w następstwie zmian rynkowych stóp procentowych (ryzyko opcji klienta).

Rynkowe ryzyko walutowe to ryzyko niekorzystnych zmian wyniku finansowego Banku, na skutek zmiany rynkowych kursów wymiany walut spot.

Bank monitoruje ryzyko płynności, ryzyko walutowe i ryzyko stóp procentowych za pomocą wielowymiarowego systemu limitów i raportów.

System limitów jest nałożony na większość analizowanych parametrów ryzyka płynności, walutowego i stopy procentowej. Limity są ustalane w taki sposób, aby:

- Został zachowany pożądany profil rynkowego ryzyka, ustanowiony w strategiach Banku
- Ustalone przez Bank limity nie przekraczały limitów, o ile istnieją, ustanowionych dla tych samych portfeli i rodzaju ryzyk przez Fortis Bank Bruksela.

W przypadku przekroczenia limitu, jednostka odpowiedzialna za utrzymanie raportowanych wartości poniżej danego limitu jest zobowiązana do podjęcia działań umożliwiających zmniejszenie wartości danego ryzyka zgodnie z istniejącymi w Banku procedurami.

System informacyjny Banku, rozwijany jest w taki sposób, aby Bank mógł codziennie, w pełni automatycznie monitorować, analizować i raportować poziom ryzyka płynności, walutowego i rynkowego ryzyka stopy procentowej. Ponadto, system informacyjny, zapewnia gromadzenie (historyzację) danych, o operacjach i transakcjach na stopę procentową, wartościach indyktorów różnego rodzaju ryzyk oraz stawek rynkowych.

Celem polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem jest zapewnienie, aby pracownicy odpowiedzialni za nadzór i obsługę procesów zarządzania ryzykiem, charakteryzowali się wysokim morale oraz posiadali ugruntowaną wiedzę praktyczną i teoretyczną dotyczącą wykonywanych czynności.

Bank w swojej polityce przyjmuje zasadę, iż funkcje biznesowe (bezpośrednie zawieranie transakcji), operacyjne (np. księgowanie transakcji, rozliczanie transakcji), kontrolne (pomiar i monitorowanie poziomu ryzyka), wchodzące w skład procesu zarządzania ryzykiem walutowym, stopy procentowej i płynności, są realizowane przez jednostki wzajemnie oddzielone organizacyjnie i podlegające różnym członkom Zarządu.

Polityka wyraźnego odseparowania funkcji:

- biznesowych, od funkcji kontroli poziomu ryzyka - ma na celu zapewnienie, iż jakość kontroli poziomu ryzyka walutowego i stopy procentowej nie obniży się na skutek wewnętrznego konfliktu interesów oraz, że wyniki kontroli wskazujące na zbyt wysoki poziom ryzyka walutowego spotkają się z właściwą reakcją Kierownictwa Banku,

- operacyjnych od funkcji kontroli ryzyka - ma na celu zapewnienie, iż jakość kontroli poziomu ryzyka, nie obniży się na skutek wewnętrznego konfliktu interesów oraz, że wyniki kontroli wskazujące na zbyt wysoki poziom ryzyka spotkają się z właściwą reakcją Kierownictwa Banku,
- operacyjnych od funkcji biznesowych – ma na celu zapewnienie, iż jakość procesów operacyjnych, nie obniży się na skutek wewnętrznego konfliktu interesów.

Bank posiada polityki w zakresie kontroli ryzyka i zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz postępowania w przypadku zaistnienia zdarzeń kryzysowych. Polityki te, w naturalny sposób, odnoszą się również do procesów dotyczących zarządzania ryzykiem walutowym i stopy procentowej.

W 2007 oraz w 2006 roku Bank nie uzyskał aktywów finansowych lub niefinansowych poprzez przejęcie ustanowionych zabezpieczeń w celu poprawy warunków kredytowania.

Ryzyko płynności

Bank rozróżnia następujące rodzaje płynności:

- płynność natychmiastową – w okresie bieżącego dnia,
- płynność przyszłą – w okresie powyżej bieżącego dnia, z dodatkowym podziałem na:
 - płynność bieżącą – w okresie do 10-ciu dni,
 - płynność krótkoterminową – w okresie do trzech miesięcy,
 - płynność średnioterminową – w okresie od trzech miesięcy do jednego roku,
 - płynność długoterminową – w okresie od jednego roku do trzech lat,
 - płynność długoterminową – w okresie do pięciu lat,
 - płynność długoterminową – w okresie do dziesięciu lat.

Bank definiuje ryzyko płynności jako ryzyko utraty jego zdolności do:

- terminowego regulowania zobowiązań płatniczych,
- pozyskiwania alternatywnych do aktualnie posiadanych funduszy,
- generowania pozytywnego salda przepływów gotówkowych w określonym horyzoncie czasowym.

Strategia Banku polega na:

- Zapewnieniu wysokiej jakości standardów procesów dotyczących zarządzania płynnością. Strategia stanowi, iż działania zmierzające do poprawy jakości procesów dotyczących zarządzania płynnością mają w Banku najwyższy priorytet;
- Dążeniu do zapewnienia, iż zależność Banku od warunków rynkowych jest na tyle ograniczona, iż w sytuacji kryzysu rynkowego, Bank będzie w stanie utrzymać swoją płynność przez okres trzech miesięcy, bez jednoczesnego ograniczania spektrum świadczonych usług i bez inicjowania zmian w zakresie podstawowego profilu działalności. W przypadku kryzysu rynkowego trwającego przez dłuższy czas, strategia Banku zakłada utrzymanie płynności, jednakże Bank nie zakłada w takiej sytuacji, iż kontynuował będzie wcześniej obrany kierunek rozwoju i dopuszcza wprowadzenie kosztownych procesów zmiany profilu działalności;
- Aktywnym minimalizowaniu prawdopodobieństwa wystąpienia niekorzystnych zdarzeń dotyczących Banku. Ponieważ jednak wystąpienia takich zdarzeń nie można w całości wykluczyć, strategia Banku polega również na zapewnieniu, iż w przypadku zaistnienia takich zdarzeń Bank zachowa płynność finansową przy możliwie minimalnych kosztach własnych (wymiernych i niewymiernych) i podejmie skuteczne działania w celu jak najszybszego przywrócenia zaufania klientów i instytucji finansowych.

Oprócz bazy depozytowej klientów niebankowych głównym źródłem finansowania są pożyczki z grupy Fortis. Bank ma zapewnione stałe źródło finansowania poprzez długoterminowe pożyczki.

Na dzień 31.12.2007 roku struktura uruchomionych pożyczek wyglądała następująco:

EUR 60 mln – zapadalność w czerwcu 2012;

CHF 210 mln – zapadalność w czerwcu 2012;

CHF 242 mln - zapadalność w czerwcu 2012;

PLN 725 mln - zapadalność w czerwcu 2012;
 CHF 100 mln – zapadalność w lipcu 2011;
 PLN 790 mln – zapadalność w lipcu 2011;
 EUR 18 mln – zapadalność w lipcu 2011;
 CHF 88 mln – zapadalność w lipcu 2011;
 EUR 10 mln – zapadalność w maju 2010;
 EUR 30 mln – zapadalność w kwietniu 2008;
 CHF 160 mln – zapadalność w kwietniu 2008.

Pożyczki zapadające w kwietniu 2008 zostały odnowione na kolejny okres dwuletni. W dniu 6 grudnia 2007 roku Bank zawarł umowę kredytową z Fortis Finance Belgium S.C.R.L./C.V.B.A. z siedzibą w Brukseli, na mocy której Bank posiada dostęp do pożyczki w równowartości 200 mln EUR o zapadalności w roku 2010.

Nota 34.2.1

Luka płynności (w mln PLN)		Wielkość	Niewykorzystany limit	Limit	% wykorzystanego limitu	Przekroczenie limitu
31.12.2007	10D	1 352	126	1 478	91%	Nie
	3M	2 009	-544	1 466	137%	Tak
	1Y	1 272	-	1 272	100%	Nie
31.12.2006	10D	472	693	1 165	41%	Nie
	3M	50	1 102	1 153	4%	Nie
	1Y	-372	1 491	1 119	-33%	Nie

Przekroczenie limitu trzymiesięcznej luki na dzień 31 grudnia 2007 roku wynika z faktu nieuwzględnienia dostępnej, ale niewykorzystanej pożyczki z Fortis Finance Belgium na kwotę 200 mln EUR. Przy założeniu uwzględnienia kwoty wynikającej z ww. pożyczki limit nie byłby przekroczony.

Poniższa tabela przedstawia analizę pozycji bilansowych i instrumentów pochodnych w podziale na rezydualne terminy zapadalności i wymagalności według stanu na 31.12.2007 roku oraz dane porównawcze według stanu na 31.12.2006 roku.

Nota 34.2.2

31.12.2007 (w tys. PLN)	Bez określone go terminu	Do 1 m-ca	1 - 3 m - ce	3 - 12 m - cy	1 - 3 lat	3 - 5 lat	> 5 lat	Razem
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	560 348	1 030 115	-	-	-	-	-	1 590 463
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	-	64 215	56 292	70 268	5 636	43 134	13 756	253 301
Należności od banków	-77	35 510	40 711	151 991	390	-	-	228 525
Należności od klientów	2 113 297	440 572	351 789	1 660 554	2 012 759	1 130 346	3 462 709	11 172 026
Inwestycje dostępne do sprzedaży	18 196	-	-	95 835	219 261	179 939	90 004	603 235
Inne aktywa	-	-	-	-	-	-	-	363 464
Pozycja długa	2 691 764	1 570 412	448 792	1 978 648	2 238 046	1 353 419	3 566 469	14 211 014
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	48 073	58 159	77 196	4 209	6 617	7 127	201 381
Zobowiązania wobec banków	103 769	1 801 978	17 057	483 626	306 934	3 068 400	113 781	5 895 545

Zobowiązania wobec klientów	1 446 520	4 198 543	241 757	94 094	3 162	16 119	307 233	6 307 428
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	-	-	-	358 200	358 200
Pozostałe pasywa	-	-	-	-	-	-	-	1 448 460

Pozycja krótka	1 550 289	6 048 594	316 973	654 916	314 305	3 091 136	786 341	14 211 014
-----------------------	------------------	------------------	----------------	----------------	----------------	------------------	----------------	-------------------

Luka - bilans	1 141 475	-4 478 182	131 819	1 323 732	1 923 741	-1 737 717	2 780 128	-
----------------------	------------------	-------------------	----------------	------------------	------------------	-------------------	------------------	----------

Instrumenty pochodne

Kwoty kupione	-	5 717 776	2 936 503	4 743 442	925 860	770 693	897 785	15 992 059
Kwoty sprzedane	-	5 817 627	3 056 403	4 760 647	944 569	770 693	897 785	16 247 724

Luka - pozabilans	-	-99 851	-119 900	-17 205	-18 709	-	-	-255 665
--------------------------	----------	----------------	-----------------	----------------	----------------	----------	----------	-----------------

31.12.2006 (w tys. PLN)	Bez określonego terminu	Do 1 m-ca	1 - 3 m - ce	3 - 12 m - cy	1 - 3 lat	3 - 5 lat	> 5 lat	Razem
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	356 819	2 470 156	-	-	-	-	-	2 826 975
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	-	8 293	16 017	22 456	5 982	62 894	31 227	146 869
Należności od banków	-57	22 933	5 326	15 632	155 295	-	-	199 129
Należności od klientów	1 118 006	328 362	278 200	1 134 572	1 249 989	771 073	2 095 020	6 975 222
Inwestycje dostępne do sprzedaży	18 196	4 997	-	48 025	384 203	139 020	60 269	654 710
Inne aktywa	-	-	-	-	-	-	-	192 903
Pozycja długa	1 492 964	2 834 741	299 543	1 220 685	1 795 469	972 987	2 186 516	10 995 808

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	10 637	15 338	23 295	7 069	1 862	2 926	61 127
Zobowiązania wobec banków	87 198	2 099 174	2 704	16 226	943 267	1 158 314	649 094	4 955 977
Zobowiązania wobec klientów	1 080 422	2 956 295	213 049	75 524	3 487	20 253	278 327	4 627 357
Pozostałe pasywa	-	-	-	-	-	-	-	1 351 347

Pozycja krótka	1 167 620	5 066 106	231 091	115 045	953 823	1 180 429	930 347	10 995 808
-----------------------	------------------	------------------	----------------	----------------	----------------	------------------	----------------	-------------------

Luka - bilans	325 344	-2 231 365	68 452	1 105 640	841 646	-207 442	1 256 169	-
----------------------	----------------	-------------------	---------------	------------------	----------------	-----------------	------------------	----------

Instrumenty pochodne

Kwoty kupione	-	1 167 102	3 158 428	7 687 569	2 908 004	286 446	527 316	15 734 865
Kwoty sprzedane	-	1 069 592	2 957 815	7 286 613	2 907 959	286 446	527 316	15 035 741

Luka - pozabilans	-	97 510	200 613	400 956	45	-	-	699 124
--------------------------	----------	---------------	----------------	----------------	-----------	----------	----------	----------------

Ryzyko walutowe

Strategia Banku polega na zapewnieniu wysokiej jakości standardów procesów zarządzania ryzykiem walutowym. Strategia stanowi, iż działania zmierzające do poprawy jakości procesów dotyczących zarządzania ryzykiem walutowym mają w Banku wysoki priorytet.

Zgodnie ze strategią Banku w odniesieniu do ekspozycji na rynkowe ryzyko walutowe Bank przeprowadza operacje skutkujące przyjmowaniem pozycji walutowych wrażliwych na zmiany kursów rynkowych, w celu osiągnięcia pozytywnego wyniku finansowego.

Ponadto, stopień ekspozycji Banku na rynkowe ryzyko walutowe jest stale ograniczony od góry, w taki sposób, aby zapewnić z wysokim prawdopodobieństwem, iż:

- w sytuacji zwykłej (nie kryzysowej) zmienności rynku, w żadnym dniu roku kalendarzowego roczny skumulowany wynik finansowy (osiągnięty z tytułu ekspozycji Banku na ryzyko walutowe) nie osiągnie poziomu straty, przekraczającej dwukrotność planowanego do osiągnięcia w danym roku zysku (z tytułu ekspozycji Banku na ryzyko walutowe),
- w sytuacji wystąpienia kryzysu rynkowego, w żadnym dniu roku kalendarzowego roczny skumulowany wynik finansowy (osiągnięty z tytułu ekspozycji Banku na ryzyko walutowe), nie osiągnie poziomu straty przekraczającej 10% kapitału.

Zgodnie z polityką Banku, poziomem rynkowego ryzyka walutowego zarządza Departament Skarbu. Departament Skarbu czyni to poprzez zarządzanie pozycją walutową Banku, którą kształtuje zawierając transakcje walutowe z Klientami i innymi Bankami. W celu skutecznego i precyzyjnego zarządzania pozycją walutową, Departament Skarbu korzysta z systemu informacyjnego Banku, który w trybie ciągłym, dostarcza aktualnych informacji na temat:

- pozycji walutowej,
- całkowitej pozycji walutowej,
- wartości VaR dziennej,
- wartości VaR nocnej,
- wyniku dziennego z tytułu zarządzania pozycją walutową (po odjęciu marż komercyjnych, wolnych od ryzyka).

Wartości na koniec dnia są przygotowywane i raportowane przez Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym i Płynności.

Bank w swojej polityce szczególną wagę przykładą do jakości metodologii służącej do wyznaczenia VaR. Value at risk (w skrócie VaR) - wartość zagrożona jest miarą, o jaką wartość rynkowa składnika aktywów lub portfela aktywów może się zmniejszyć przy określonych założeniach, w ustalonym czasie i z zadanim prawdopodobieństwem. Wymagane jest, aby VaR wyznaczany był z 99% poziomem ufności. W kalkulacji VaR dla ryzyka F/X uwzględniony jest jednodniowy termin utrzymania pozycji walutowych. Metodologia ta podlega corocznej ocenie jakości, poprzez wykonywanie testu polegającego na porównaniach prognozowanych wartości i wartości wyznaczonych na bazie faktycznych zmian kursów wymiany walut, przy założeniu utrzymywania danej pozycji walutowej (weryfikacja historyczna lub tzw. „back testing”). Okres porównawczy dotyczy ostatnich 250 dni roboczych.

Dane na temat wykorzystania limitów pozycji walutowej i wartości zagrożonej są przedstawione w poniższej tabeli:

Nota 34.3.1

Dane na temat ryzyka walutowego (w tys. PLN)	31.12.2007		31.12.2006	
Wykorzystanie limitu pozycji	15%	22 744	23%	16 240
Wykorzystanie limitu VaR	23%	279	8%	35

Od 1 lutego 2007 roku obowiązują nowe limity dla portfela ryzyka walutowego, zarządzanego przez Departament Skarbu. Biorąc pod uwagę nowe limity, ich wykorzystanie od początku 2007 roku przedstawiało się następująco:

Nota 34.3.2

1.01.2007 – 31.12.2007	Wykorzystanie limitów		
	minimalne	średnie	maksymalne
VaR	2%	12%	50%
Całkowita pozycja walutowa	4%	13%	30%

Poniższa tabela przedstawia strukturę walutową aktywów i pasywów Banku w równowartości złotówkowej na dzień 31.12.2007 roku wraz z danymi porównawczymi według stanu na 31.12.2006 roku.

Nota 34.3.3

Składniki pozycji walutowej (w tys. PLN)	31.12.2007		31.12.2006	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
HUF	65	383	716	90
CZK	283	4 454	131	812
AUD	249	323	1 010	707
JPY	2 519	283	2 936	865
USD	507 739	573 721	1 014 505	705 527
CAD	1 528	1 615	2 290	1 504
GBP	89 289	88 724	72 285	66 115
DKK	39 606	22 320	4 232	331
NOK	54 115	16 045	8 471	6 194
CHF	2 326 553	1 793 333	1 407 883	1 295 588
SEK	35 483	21 975	7 497	3 921
EUR	2 674 748	2 850 280	1 715 818	1 840 185
SKK	9	498	201	467
PLN	8 478 823	8 836 403	6 757 833	7 073 502
Inne waluty wymienne	5	657	-	-
Razem	14 211 014	14 211 014	10 995 808	10 995 808

Ryzyko stopy procentowej

Strategia Banku w odniesieniu do ekspozycji na rynkowe ryzyko stopy procentowej stanowi, iż Bank przeprowadza operacje skutkujące przyjmowaniem otwartych pozycji ryzyka stopy procentowej, w celu osiągnięcia pozytywnego wyniku finansowego. Ponadto, stopień ekspozycji Banku na rynkowe ryzyko stopy procentowej jest stale ograniczony w taki sposób, aby zapewnić z wysokim prawdopodobieństwem, iż:

- w sytuacji zwykłej (nie kryzysowej) zmienności rynku, w żadnym dniu roku kalendarzowego kwota skumulowanego wyniku finansowego¹ (osiągniętego z tytułu operacji podlegających ekspozycji na rynkowe ryzyko stopy procentowej) wraz ze skumulowaną zmianą wartości kapitału², nie osiągnie wartości ujemnej, przekraczającej planowany do osiągnięcia w danym roku zysk (z tytułu operacji podlegających ekspozycji na rynkowe ryzyko stopy procentowej),
- w sytuacji kryzysowej zmienności rynku, w żadnym dniu roku kalendarzowego kwota skumulowanego wyniku finansowego (osiągniętego z tytułu operacji podlegających ekspozycji na rynkowe ryzyko stopy procentowej) wraz ze skumulowaną zmianą wartości kapitału, nie osiągnie wartości ujemnej, przekraczającej 10% kapitału.

Rynkowe ryzyko stopy procentowej koncentruje się w dwóch, opisanych powyżej rozłącznych portfelach: stopy procentowej GMK zarządzanym przez Departament Skarbu oraz ALM zarządzanego przez Komitet Ryzyka Rynkowego, Płynności i ALM. Polityka Banku stanowi, iż ryzyko stopy procentowej jest analizowane zarówno, w każdym z tych portfeli z osobna jak i na poziomie całego portfela bankowego Banku.

Polityka Banku wyznacza dla portfela bankowego i portfela ALM trzy podstawowe typy analiz. Analizy te stanowią integralną część systemu limitowania ryzyka stopy procentowej w Banku i są przeprowadzane w trybie miesięcznym lub kwartalnym – zgodnie z poniższym opisem.

1. Analiza wartości zagrożonej dla portfela bankowego i portfela ALM (VaR)

Wartość zagrożona jest liczona z poziomem ufności wynoszącym 99% i dla 2 miesięcznego okresu utrzymania stałej pozycji ryzyka stopy procentowej. Analiza wykonywana jest co miesiąc.

2. Przychody odsetkowe narażone na ryzyko (EaR).

Istotą analizy są symulacje przyszłych (w okresie najbliższych 3 lat) przychodów odsetkowych netto, przy założeniu różnych scenariuszy krzywej stóp procentowych. Symulacje wykonywane są na aktualnej strukturze bilansu, która zmienia się dynamicznie pod wpływem realizacji planów budżetowych i w reakcji na zmiany krzywej stóp procentowych. Polityka stanowi, iż symulacje wykonywane są najrzadziej kwartalnie i co najmniej dla poniżej wymienionych, sześciu podstawowych scenariuszy krzywej stóp procentowych.

- Scenariusz Centralny - polegający na utrzymaniu aktualnej krzywej stóp procentowych.
- Scenariusz Przyszły (Forward) – polegający na założeniu, że przyszłe krzywe stóp procentowych, będą faktycznie zgodne z obecnie obserwowanymi poziomami przyszłych stóp procentowych.
- Scenariusz (+100 bp) – polegający na równoległym przesunięciu aktualnej krzywej stóp procentowych do góry o 100 bp. Całe przesunięcie następuje w pierwszym miesiącu podlegającym symulacji, po czym kształt krzywej już się nie zmienia.
- Scenariusz (-100bp) – polegający na równoległym przesunięciu aktualnej krzywej stóp procentowych w dół o 100 bp. Całe przesunięcie następuje w pierwszym miesiącu podlegającym symulacji, po czym krzywa już się nie zmienia.
- Scenariusz (+100 bp KT - 100 bp LT) – inaczej nazywany spłaszczeniem, polegający na zmianie aktualnego kształtu krzywej, poprzez podniesienie jej na wysokości 1 M o 100 bp i obniżeniu jej na wysokości 10Y o 100 bp. Całe przesunięcie następuje w pierwszym miesiącu podlegającym symulacji, po czym kształt krzywej już się nie zmienia.
- Scenariusz (-100 bp KT + 100 bp LT) – inaczej nazywany zwiększeniem stromości krzywej, polegający na zmianie aktualnego kształtu krzywej, poprzez obniżenie jej na wysokości 1 M o 100 bp

¹ tj. za okres od początku roku kalendarzowego do danego dnia roku kalendarzowego.

² Skumulowana zmiana wartości kapitału, rozumiana jako skumulowana zmiana wartości godziwej instrumentów finansowych (powstała na skutek zmiany stóp procentowych), których wycena, w świetle obowiązujących przepisów o rachunkowości, jest odnoszona na kapitał banku.

i podniesienie jej na wysokości 10Y o 100 bp. Całe przesunięcie następuje w pierwszym miesiącu podlegającym symulacji, po czym kształt krzywej już się nie zmienia.

3. Wrażliwość na przesunięcie równoległe krzywej stóp procentowych (+100 bp shift). Analiza polega na wyznaczeniu wrażliwości wartości bieżącej netto, aktywów i pasywów Banku na równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych w górę o 100 bp. Wrażliwość wyznaczana jest jako wartość bezwzględna z różnicy wartości bieżących netto aktywów i pasywów, uzyskanych poprzez: po pierwsze - dyskontowanie aktualną krzywą, po drugie - dyskontowanie krzywą przesuniętą w górę o 100 bp. Analiza przeprowadzana jest co miesiąc.

Podstawowe analizy ryzyka stopy wykonywane dla portfela Stopy Procentowej zarządzanego przez Departament Skarbu.

Zgodnie z polityką Banku dla tego portfela są wykonywane dwa podstawowe typy analiz ryzyka. Analizy te stanowią ważną, integralną część systemu limitowania ryzyka stopy procentowej w Banku i są przeprowadzane w trybie dziennym – zgodnie z poniższym opisem.

1. Analiza wartości zagrożonej (VaR).

Wartość zagrożona jest liczona z poziomem ufności wynoszącym 99% i dla 1 dniowego okresu utrzymania stałej pozycji ryzyka stopy procentowej. Analiza wykonywana jest codziennie.

2. Analiza Modified Duration (N).

Celem tej analizy, jest wyznaczenie pierwszej pochodnej (Modified Duration(N)) funkcji, opisującej wartość bieżącą portfela, w zależności od zmiennej, jaką jest stopa procentowa. Analiza wykonywana jest codziennie.

Dodatkowe analizy

Poza powyżej wymienionymi podstawowymi analizami ryzyka stopy procentowej, które mają kluczowe znaczenie dla systemu limitowania ryzyka stopy procentowej, Bank dodatkowo wyszczególnia w swojej Polityce, zestaw standardowych analiz ryzyka stopy procentowej:

1. Basis Point Sensitivity.

Basis Point Sensitivity stanowi oszacowanie wrażliwości wartości bieżącej portfela na punktową zmianę kształtu krzywej stóp procentowych o 1 punkt bazowy (0.01%)

2. Analizy wrażliwości na skrajne zmiany stóp procentowych (testy skrajnych warunków).

W uzupełnieniu do wcześniej wymienionych analiz, których celem jest szacowanie wrażliwości portfeli (w sensie zmiany wartości bieżącej i zmiany przyszłych przychodów odsetkowych netto) na rynkowe zmiany stóp procentowych, Bank przeprowadza analizy, mające na celu oszacowanie wrażliwości na znacznie większe niż zazwyczaj obserwowane - skrajne zmiany stóp procentowych. Analizy przeprowadzane są dla portfela bankowego.

Informacje na temat obciążenia ryzykiem stóp procentowych

Na koniec 2007 roku oraz w porównywalnym okresie 2006 roku ryzyko Banku na zmianę stóp procentowych przedstawiało się następująco:

Nota 34.4.1

VaR 2-miesięczny, na portfelu bankowym (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
	12 110	17 049

Nota 34.4.2

Bp sensitivity (+1bp) 31.12.2007 (w tys. PLN) 1	CHF	EUR	PLN	USD	Pozostałe	Razem
D7	-0,5	-1,2	-1,8	-	-	-3,5
M1	-2,4	3,1	-4,4	0,9	0,1	-2,7
M3	-0,1	-1,6	-8,2	0,1	-	-9,8
M6	0,4	-0,5	-5,3	-	-	-5,4

M9	-	0,3	-6,1	0,1	-	-5,7
M12	-	-	-2,5	-	-	-2,5
Y2	-	-0,7	-37,9	-	-	-38,6
Y3	-	-1,4	-20,9	-	-	-22,3
Y5	-	-1,1	-25,4	-	-	-26,5
Y10	-	0,2	-4,6	-	-	-4,4
suma	-2,6	-2,9	-117,1	1,1	0,1	

Bp sensitivity (+1bp)

31.12.2006	CHF	EUR	PLN	USD	Pozostałe	Razem
(w tys. PLN)						
D7	-0,2	-0,6	0,1	-0,3	-	-1,0
M1	0,6	3,1	-1,8	1,2	0,1	3,2
M3	-2,8	1,2	-12,5	0,1	-	-14
M6	-1,8	3,1	-19,0	0,1	-	-17,6
M9	-	0,2	-6,2	0,2	-	-5,8
M12	-	0,1	-36,9	0,2	-	-36,6
Y2	-	-0,7	-35,4	0,1	-	-36,0
Y3	-	-1,2	-15,7	-	-	-16,9
Y5	-	-1,3	-31,5	-	-	-32,8
Y10	-	-	-9,5	-	-	-9,5
suma	-4,2	3,9	-168,4	1,6	0,1	

Od pierwszego lutego 2007 roku obowiązują nowe limity dla portfela ryzyka stopy procentowej zarządzanego przez Departament Skarbu. Biorąc pod uwagę nowe limity, ich wykorzystanie od początku 2007 roku przedstawiało się następująco:

Nota 34.4.3

1.01.2007 – 31.12.2007	Wykorzystanie limitów		
	minimalne	średnie	maksymalne
VaR	9%	27%	53%
Całkowita pozycja stopy procentowej	3%	40%	74%

Ryzyko kontrahenta

Ryzyko kontrahenta jest to ryzyko braku regulacji zobowiązań kontrahenta wynikających z zawartych kontraktów zaliczanych do portfela handlowego Banku. Ryzyko kontrahenta jest związane z ekspozycjami, które są narażone na działanie czynników rynkowych takich, jak poziom stóp procentowych i kursy wymiany walut. W wyniku oddziaływania czynników rynkowych na transakcje skala ekspozycji może się zmieniać w czasie generując ryzyko kredytowe w momencie niewypłacalności klienta. Aktualna wysokość ekspozycji zależy od wyceny kontraktów oraz narzutu uzależnionego od typu transakcji, typu klienta, dat rozliczenia.

Na koniec grudnia 2007 roku kalkulacja ryzyka kontrahenta obejmowała następujące typy transakcji zaliczanych do portfela handlowego Banku:

- transakcje wymiany walut
- transakcje wymiany stopy procentowej
- opcje wymiany walut
- opcje wymiany stopy procentowej

Wartość godziwa

Nota 34.5.1

Tabela wartości godziwej (w tys. PLN)	31.12.2007		31.12.2006	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 590 463	1 590 434	2 826 975	2 826 127
Należności od banków	228 525	228 462	199 129	198 283
Należności od klientów	11 172 026	11 050 168	6 975 222	6 831 768
Zobowiązania wobec banków	5 895 545	5 814 213	4 955 977	4 868 323
Zobowiązania wobec klientów	6 307 428	6 303 603	4 627 357	4 624 519

Bank dokonuje kalkulacji wartości godziwych zaprezentowanych w tabeli opierając się na rynkowych stopach procentowych. Uzyskane z rynku stopy procentowe pozwalają na wyznaczenie rynkowej krzywej dochodowości, prezentującej współczynniki dyskontujące dla dowolnego terminu przyszłego przepływu, wykorzystywanej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla poszczególnych instrumentów finansowych.

Wartość godziwa instrumentu finansowego wyznaczana jest jako suma zdyskontowanych przyszłych przepływów dotyczących tego instrumentu.

Wartości godziwe kredytów Bank wyznacza, dyskontując przyszłe przepływy za pomocą krzywych stóp procentowych odzwierciedlających warunki rynkowe właściwe dla tych kredytów.

Krzywa stóp procentowych wykorzystywana do obliczenia wartości godziwej kredytu składa się z sumy:

- krzywej stóp procentowych wolnej od ryzyka kredytowego
- marży rynkowej

Dla instrumentów, dla których niemożliwe jest wyznaczenie przyszłych przepływów przyjmuje się, że ich wartość godziwa równa jest wartości bilansowej.

Ryzyko operacyjne

Bank przyjął dla potrzeb zarządzania ryzykiem operacyjnym definicję zaproponowaną przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego, zgodnie z którą ryzyko operacyjne należy rozumieć jako ryzyko straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub z zagrożeń zewnętrznych. W zakres ryzyka operacyjnego wchodzi ryzyko prawne, natomiast wyłącza się z niego ryzyko reputacji i strategiczne. Ryzyko operacyjne jest ryzykiem podstawowym, wpisanym w działalność Banku.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym to ciągłe procesy identyfikacji, analizy, monitorowania, kontroli oraz ograniczania ryzyka operacyjnego, z uwzględnieniem wskazania zakresów odpowiedzialności za te procesy na różnych szczeblach organizacyjnych Banku.

Strategia i polityka Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym opisane zostały w przyjętym przez Bank dokumencie „Zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Strategia i polityka Fortis Bank Polska SA”. Zostały w nim określone m.in. cele odnośnie:

- jakości zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- sposobu dostosowywania Banku do wymogów prawnych.

Strategią Banku jest wprowadzenie i utrzymanie wysokiego poziomu standardów zarządzania ryzykiem operacyjnym, gwarantujących bezpieczeństwo depozytów klientów i kapitału oraz stabilność wyniku finansowego Banku.

Zarząd Banku dokonuje okresowej oceny realizacji założeń strategii w zakresie zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku. W tym celu Zarząd Banku jest regularnie informowany na temat skali i rodzajów ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank, jego skutków i metod zarządzania ryzykiem operacyjnym. Komitet Ryzyka i ALM, w skład którego wchodzi wszyscy członkowie Zarządu Banku oraz Dyrektor Pionu Ryzyka jest organem zespołowo zarządzającym głównymi ryzykami w Banku, z uwzględnieniem ryzyka operacyjnego.

Dodatkowo w Banku funkcjonuje wyspecjalizowany Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego oraz Utrzymania Ciągłości Pracy Banku. Członkami tego komitetu są: Dyrektor Pionu Ryzyka oraz dyrektorzy wybranych jednostek centrali Banku, którzy wspierają realizację najważniejszych postanowień Komitetu w odniesieniu do podlegających im obszarów. Komitet ten adresuje do Komitetu Ryzyka oraz ALM bieżące rekomendacje dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ciągłością pracy Banku.

W zależności od potrzeb, w spotkaniach ww. komitetów uczestniczą również inne osoby, stanowiące wsparcie merytoryczne w zakresie swoich specjalizacji.

Bieżącym badaniem ryzyka operacyjnego oraz rozwojem i udoskonalaniem adekwatnych technik jego kontroli zajmuje się wyspecjalizowana komórka organizacyjna, Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, wchodzący w skład Pionu Ryzyka.

Celem Banku jest zapewnienie precyzyjnego podziału obowiązków w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, dostosowanego do istniejącej struktury organizacyjnej Banku, z uwzględnieniem ewidencji, monitorowania, ograniczania i raportowania poziomu ryzyka operacyjnego jak również procesów weryfikacji skuteczności funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Rejestracja strat operacyjnych pozwala na efektywne analizowanie i monitorowanie ryzyka operacyjnego. Prowadzona przez Bank polityka, dotycząca sposobu rejestracji strat operacyjnych, ma umożliwić sprawne i wolne od błędów rejestrowane wszystkich strat operacyjnych. Proces ewidencji strat jest nadzorowany przez Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, który również prowadzi dokumentację merytoryczną zawartości baz zarejestrowanych danych i odpowiada za jakość i kompletność tych danych.

Bank przywiązuje szczególną uwagę do procesów identyfikacji i oceny przyczyn bieżącej ekspozycji na ryzyko operacyjne w obrębie produktów bankowych, zmniejszania poziomu ryzyka operacyjnego poprzez poprawę procesów wewnętrznych, a także do ograniczania ryzyka operacyjnego, towarzyszącego wprowadzaniu nowych produktów i usług. W związku z tym każda strata operacyjna jest klasyfikowana z uwzględnieniem typu zagrożeń operacyjnych, przyczyny powstania ryzyka operacyjnego, istnienia ryzyka powiązanego, konsekwencji księgowych oraz ewentualnego zaistnienia roszczenia zgłoszonego przez osoby trzecie.

Polityka Banku stanowi, iż bieżącemu monitorowaniu pod kątem ekspozycji na ryzyko operacyjne, podlegają obszary ryzyka o kluczowym znaczeniu dla produktów oferowanych przez Bank. W tym celu Bank kontroluje

poziom ryzyka operacyjnego przy użyciu zdefiniowanych Kluczowych Wskaźników Ryzyka, czyli mierzalnych wartości umożliwiających bieżące monitorowanie zmian profilu ryzyka operacyjnego, analizę trendu zmian ekspozycji na ryzyko oraz wczesne wykrycie wzrostu poziomu zagrożenia operacyjnego dla wskazanych obszarów działalności Banku.

Zgodnie z Polityką Banku, wszyscy pracownicy na bieżąco kontrolują poziom ryzyka operacyjnego w obszarze obsługiwanych przez siebie procesów i aktywnie minimalizują to ryzyko podejmując wszelkie możliwe działania mające na celu uniknięcie strat operacyjnych. Kierownictwo poszczególnych jednostek organizacyjnych zapewnia, że szczególnie intensywna bieżąca kontrola dotyczy procesów z obszarów o podwyższonym ryzyku operacyjnym.

Ograniczanie ryzyka operacyjnego jest, obok kontroli bieżącej, najważniejszym procesem wchodzącym w skład zarządzania ryzykiem operacyjnym. Decyzje o ograniczaniu ryzyka operacyjnego, każdorazowo bezpośrednio kształtują ogólny profil ryzyka operacyjnego w Banku.

Komitet Ryzyka i ALM na podstawie rekomendacji Komitetu ds. Ryzyka Operacyjnego oraz Utrzymania Ciągłości Pracy Banku, dotyczących obszarów działalności Banku o podwyższonym poziomie ryzyka operacyjnego, podejmuje decyzje odnośnie dalszych działań Banku w kierunku ograniczenia, akceptacji ryzyka operacyjnego lub zaprzestania działalności, której towarzyszy to ryzyko. Komitet Ryzyka i ALM może również podjąć decyzję o konieczności ubezpieczenia zidentyfikowanego ryzyka.

Bank dokonuje okresowej weryfikacji skuteczności funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz jego adekwatności do aktualnego profilu ryzyka Banku. Kontrola i regularne przeglądy systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym są dokonywane przez komórkę audytu wewnętrznego, niezależną pod względem operacyjnym i zatrudniającą kompetentny, odpowiednio wyszkolony personel. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Do wyliczenia wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę podstawowego wskaźnika (ang. Basic Indicator Approach).

W związku z tym, że Bank stanowi część grupy Fortis wszelkie zasady obowiązujące w Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym są zgodne, bądź niesprzeczne z metodologią obowiązującą wszystkie jednostki grupy Fortis.

W zakresie utrzymania ciągłości pracy, Bank zdefiniował ramy zintegrowanego systemu zarządzania ciągłością pracy. System ten umożliwi identyfikację potencjalnych zagrożeń dla organizacji, oszacowanie przewidywalnego wpływu, jaki zagrożenia te mogłyby wyrzucić na istniejące w Banku procesy, w przypadku ich wystąpienia oraz stworzenie struktury sprzyjającej budowie odporności organizacji, dzięki której możliwe stanie się skuteczne reagowanie w celu ochrony interesów organizacji, jej reputacji, marki oraz działań tworzących wartość.

Zasady zintegrowanego systemu zarządzania ciągłością pracy Banku opisano w wewnętrznych regulacjach: „Zarządzanie kryzysowe w Fortis Bank Polska SA” oraz „Polityka utrzymania ciągłości działania Banku”, które tworzą teoretyczne podstawy dla analiz ryzyka z zakresu utrzymania ciągłości pracy Banku (Risk Analysis, Business Impact Analysis) oraz systemu reakcji w sytuacjach kryzysowych.

Całościowy nadzór nad działaniami Banku w zakresie programu zachowania ciągłości działania w Fortis Bank Polska SA sprawuje Dyrektor Pionu Ryzyka, który wraz z Członkami Komitetu ds. Ryzyka Operacyjnego oraz Utrzymania Ciągłości Pracy Banku, wspierającymi jego działania w odniesieniu do podlegających im obszarów, stanowi Kierownictwo programu ciągłości działania Banku. Na poziomie podstawowych jednostek organizacyjnych czynnościami w zakresie ciągłości działania Banku zajmują się wyznaczeni Koordynatorzy.

Bank opracowuje Plany zachowania ciągłości, które precyzują działania, jakie należy podjąć w celu przywrócenia funkcji biznesowych przed, w trakcie i po ustaniu zdarzenia kryzysowego.

Zarządzanie kapitałem

Adekwatność kapitału

Aktualna polityka Banku dotycząca utrzymania funduszy własnych na adekwatnym poziomie odnosi się do kategorii adekwatności kapitałowej, współczynnika wypłacalności i struktury funduszy własnych opisanych w prawie bankowym oraz przepisach wykonawczych do tego aktu.

Podstawowym celem FBP w omawianym zakresie, pozostaje utrzymanie funduszy własnych na poziomie gwarantującym współczynnik wypłacalności nie niższy niż 9%.

W razie pojawienia się ryzyka przekroczenia tego progu, to jest obniżenia współczynnika poniżej 9%, Bank podejmuje działania zmierzające do podwyższenia funduszy własnych, a w ich ramach funduszy podstawowych, w szczególności kapitału zakładowego, zapasowego i rezerwowego.

Prowadzona konsekwentnie, przez ostatnie lata polityka budowy funduszy podstawowych dała Bankowi fundament zapewniający mu dziś większą elastyczność w poszukiwaniu alternatywnych źródeł finansowania swojej działalności.

Nota 34.6.1

Adekwatność kapitału i płynność finansowa (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Kapitał zakładowy	503 135	503 135
Kapitał zapasowy	308 656	308 814
Pozostałe kapitały	183 200	74 934
Zobowiązania podporządkowane zaliczane do kapitałów*	358 200	-
Inne składniki funduszy własnych, uwzględniane w wyliczeniu współczynnika adekwatności kapitałowej	67 810	67 909
Fundusze własne brutto razem	1 421 001	954 792
Pomniejszenia		
Udziały kapitałowe w podmiotach finansowych	18 196	18 196
Wartości niematerialne netto	22 287	11 882
Pomniejszenia razem	40 483	30 078
Fundusze własne netto	1 380 519	924 714
Kapitał krótkoterminowy	14 286	9 533
w tym zysk bieżący na portfelu handlowym	14 286	9 533
Razem fundusze własne plus kapitał krótkoterminowy	1 394 805	934 247
Aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem	11 726 693	8 040 041
Wymóg kapitałowy z tytułu:		
Ryzyka kredytowego	938 135	643 203
Ryzyka rynkowego	14 286	9 533
Całkowity wymóg kapitałowy	952 421	652 736
Współczynnik adekwatności kapitałowej	11,72%	11,45%

*21 listopada 2007 roku Bank uzyskał zgodę Komisji Nadzoru Bankowego na zaliczenie pożyczki jako zobowiązania podporządkowanego do funduszy własnych (uzupełniających) Banku zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego w celu uwzględnienia przy wyliczeniu adekwatności kapitałowej.

Na 31 grudnia 2007 roku współczynnik wypłacalności wynosił 11,72% w porównaniu do 11,45% na koniec grudnia 2006 roku. Współczynnik ten wyraża proporcję między kapitałem banku, a jego zaangażowaniem z tytułu poszczególnych ryzyk.

Fundusze własne Banku (jako kategoria wyliczana dla celów kalkulacji współczynnika wypłacalności) wzrosły o 49% w porównaniu do końca 2006 roku, podczas gdy w tym samym czasie aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem wzrosły o 46%.

Wymogi kapitałowe dla poszczególnych ryzyk zostały wyliczone według zasad określonych w Uchwale nr 1/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 roku, w sprawie zakresu i szczególnych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, w tym zakresu i warunków stosowania metod statystycznych oraz zakresu informacji załączonych do wniosków o wydanie zgody na ich stosowanie, zasad i warunków uwzględniania umów przelewu wierzytelności, umów o subpartycypację, umów o kredytowy instrument pochodny oraz innych umów niż umowy przelewu wierzytelności i umowy o subpartycypację, na potrzeby wyznaczania wymogów kapitałowych, warunków, zakresu i sposób korzystania z ocen, nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej oraz agencji kredytów eksportowych, sposobu i szczegółowych zasad obliczania współczynnika wypłacalności banku, zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach w obliczania wymogów kapitałowych i współczynnika wypłacalności oraz określenia dodatkowych pozycji bilansu banku ujmowanych łącznie z funduszami własnymi w rachunku adekwatności kapitałowej oraz zakresu, sposobu i warunków ich wyznaczania (Dz. Urz. NBP Nr 2, poz.3).

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane minimalne wymogi kapitałowe wg stanu na 31.12.2007 roku oraz dla danych porównawczych:

Nota 34.6.2

Kwoty minimalnych wymogów kapitałowych (w tys. PLN)	31.12.2007	31.12.2006
Ryzyko kredytowe	938 135	643 203
Ryzyko rynkowe, w tym :	14 286	9 533
- ryzyko ogólnie stóp procentowych	5 707	6 768
- ryzyko rozliczenia dostawy oraz kontrahenta	8 579	2 765
Całkowity wymóg kapitałowy	952 421	652 736

35. Wydarzenia po dniu bilansowym

Dnia 9 stycznia 2008 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę o współpracy z Dominet Bank SA, przedmiotem której jest zobowiązanie stron do podjęcia wszelkich niezbędnych czynności prowadzących do połączenia Fortis Bank Polska S.A oraz Dominet Bank SA w drodze przeniesienia całego majątku Dominet Bank SA (jako spółki przejmowanej) na Fortis Bank Polska SA (jako spółki przejmującej), w zamian za nowo wyemitowane akcje Fortis Bank Polska SA, które zostaną wydane dotychczasowym akcjonariuszom Dominet Bank SA, zgodnie z postanowieniami Art. 492 §1 kodeksu spółek handlowych. Fortis Bank Polska SA oraz Dominet Bank S.A. pozostają pod wspólną kontrolą.

Dnia 21 lutego 2008 roku obradujące Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku powołało na członków Rady Nadzorczej Banku Marca Lueta i Lucasa Willemynsa.

Powołanie nowych członków Rady związane jest z rezygnacją z tej funkcji dotychczasowych członków Thierry'ego Schumana oraz Didiera Gibleta. Nowi członkowie będą sprawowali swoje funkcje do roku 2010.

Dnia 21 lutego 2008 roku, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku zatwierdziło zmiany w Statucie Banku. Zmiany zostaną zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym, po uzyskaniu zgody Komisji Nadzoru Finansowego.

W dniu 25 lutego 2008 roku została podpisana przez Bank znacząca umowa z podmiotem powiązanim organizacyjnie Fortis Banque Luxembourg S.A. w sprawie zaciągnięcia przez Bank linii kredytowej z limitem 300 mln EURO, lub równowartości w USD lub CHF, celem finansowania bieżącej działalności Banku. Linia kredytowa została przyznana na okres 24 miesięcy, począwszy od 5 marca 2008 roku.

36. Inne istotne informacje

Informacja o akcjonariuszach posiadających, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZA

Struktura akcjonariatu 31.12.2007	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów na WZA	% udział w ogólnej liczbie głosów
Fortis Bank S.A./NV	16.635.287	99,19%	16 635 287	99,19%
Pozostali	135.893	0,81%	135.893	0,81%
Razem:	16.771.180	100%	16.771.180	100%

Po rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego w dniu 2 stycznia 2007 roku, kapitał podzielony jest obecnie na 16 771 180 akcji o wartości nominalnej 30 zł każda, co stanowi 16 771 180 głosów na walnym zgromadzeniu Banku.

Akcje Fortis Banku Polska SA będące w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Na dzień 31 grudnia 2007 roku jak i w analogicznym okresie ubiegłego roku, żaden z członków Zarządu Banku nie posiadał akcji wyemitowanych przez Fortis Bank Polska SA.

Pan Antoni Potocki, Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2006 roku był właścicielem 5 akcji Banku. W dniu 8 marca 2007 roku, w wyniku transakcji zawartej na Giełdzie Papierów Wartościowych ww. akcje zostały sprzedane.

Pozostali Członkowie Rady Nadzorczej, na dzień 31 grudnia 2007 roku nie posiadali żadnych akcji Banku lub praw do nich.

Wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

W 2007 roku nie toczyło się żadne postępowanie, jak również więcej postępowań przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczące zobowiązań lub wiarygodności Banku oraz spółek zależnych, których wartość stanowiłaby, co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu:

2.04.2008 r. Alexander Paklons
Prezes Zarządu
podpis

2.04.2008 r. Jan Bujak
Pierwszy Wiceprezes Zarządu
Dyrektor Finansowy
podpis

2.04.2008 r. Bartosz Chyła
Wiceprezes Zarządu
podpis

2.04.2008 r. Jan-Luc Deguel
Wiceprezes Zarządu
podpis

2.04.2008 r. Jaromir Pelczarski
Wiceprezes Zarządu
podpis

2.04.2008 r. Thierry Lechien
Wiceprezes Zarządu
podpis
